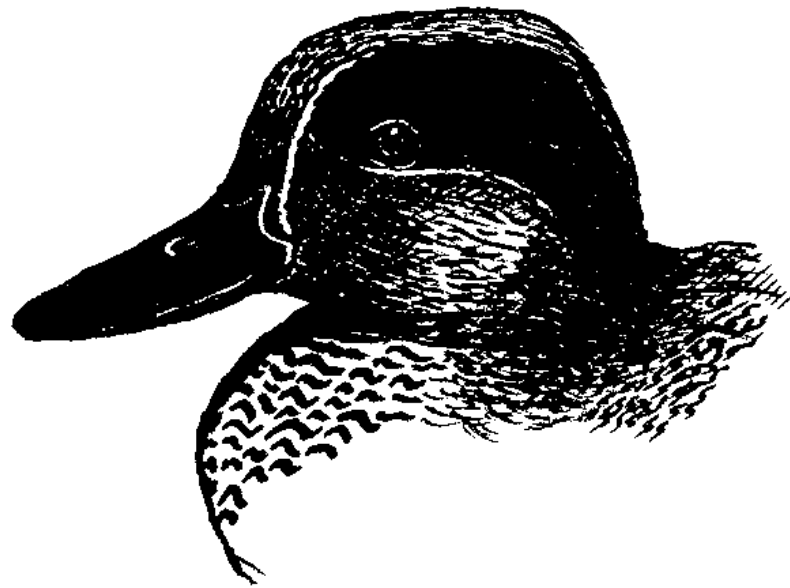


Fugle

i

Århus amt 1997



DOF - ÅRHUS AMT

Udgivet af: *Dansk Ornitologisk Forening*  
*Lokalafdelingen i Århus amt*  
*Gjellerupvej 111, 8220 Brabrand,*  
*Gironr.: 5 51 09 61*

**Medarbejdere ved rapporten:** Jørgen S. Christensen, Stefan Clausen, Henning Etrup, Carsten Høeg, Ole Jensen, Lars P. Johansson, Jens Kirkeby, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Jørgen Terp Laursen, Jørgen Lodberg, Flemming H. Nielsen, , Lars Ulrich Rasmussen, Jan Sielemann, Peter Styrbæk og Flemming Uttenthal.

**Redaktion:** Henning Etrup (ansv., layout).

**Illustrationer/fotos:** Lars Tom-Petersen, Jens Gregersen, Jørgen S. Christensen, Rolf Danielsen.

**Korrektur:** Ole Gylling Jørgensen, Connie Møller og Flemming H. Nielsen.

Oplag: 180.

Pris: 95,00 kr. (incl. forsendelse).

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Indledning                    | 2   |
| Artsbehandling                | 3   |
| Sjældne fugle                 | 3   |
| Retningslinier for indsendere | 3   |
| Vejret                        | 4   |
| Ringmærkning                  | 6   |
| Lommer                        | 7   |
| Lappedykkere                  | 8   |
| Stormfugle m.m                | 10  |
| Årefodede                     | 10  |
| Storkefugle                   | 11  |
| Andefugle                     | 13  |
| Rovfugle                      | 26  |
| Høsefugle m.m                 | 32  |
| Vadefugle                     | 34  |
| Måger m.m                     | 47  |
| Ducfugle m.m                  | 56  |
| Ugler                         | 58  |
| Natravne                      | 59  |
| Skrigefugle                   | 60  |
| Spætter                       | 60  |
| Spurvefugle                   | 62  |
| Dyr i Århus amt               | 93  |
| Rettelser/Litteratur          | 95  |
| SU-listen                     | 96  |
| Indeks                        | 97  |
| Forkortelser                  | 99  |
| Medarbejdere                  | 100 |
| Bidragydere                   | 101 |

Henvendelse til redaktionen kan ske til foreningens adresse eller til: Peter Lange, tlf. 8695 0341 eller Henning Etrup, tlf 8694 9606.

## INDLEDNING

Dette er den 11. årgang af Fugle i Århus amt og den 26. årgang af lokalrapporter fra Århus amt.

Den ornitologiske aktivitet i amtet har også i 1997 været stor, om end ikke helt på højde med de seneste år. Alligevel har over 100 indsendere bidraget med materiale til rapporten. Det er rart at se, at mange indsender deres observationer.

For første gang er rapporten udarbejdet på baggrund af indtastninger i den nye DOF-base, hvilket vi håber kan være med til at reducere antallet af fejl i rapporterne. I Rapportgruppen arbejdes målrettet på at mindske antallet af fejl til et absolut minimum. Vi modtager meget gerne tilbagemeldinger, såfremt der findes ukorrekte oplysninger i Lokalrapporten.

I 1997 er der rapporteret om 244 arter i amtet. Årets nok mest bemærkelsesværdige observationer kunne være de 2 Silkehejrer, de op til 3 Jagtfalke eller forekomsterne af Hvidvinget Tern. Det kunne måske også være Thorshanen ved Fomæs, de 20-25 par Dværgterner på Anholt eller vinterens mange store flokke af Søkonger - der er nok af pæne observationer at plukke af....

Som noget nyt bidrager det nyoprettede vildtreservat i Mariager Fjord, Ajstrup Bugt, med et væld af ynglefugle, bl.a. 110 par Klyder på Treskelbakkeholm, som det måske mest opsigtsvækkende.

Her fra redaktionen vil vi gerne sige tak til alle bidragsydere, uden hvis iver og aktivitet denne rapport ikke var blevet til. Også en tak til alle medarbejdere i rapportgruppen og til dem, som har bidraget med fotos og illustrationer. Til sidst også tak til Torben Quist Andersen, Benny Kristensen, Birger Rasmussen, der har valgt at holde en pause.

Tilbage er blot at ønske god læselyst.

På vegne af rapportgruppen

Flemming H. Nielsen og Henning Ettrup.

## ARTSBEHANDLINGEN

De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon:  
(Vedr. sjældne fugle - se nedenfor)

1. Præsentation af arten: Dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter K. M. Olsens "Danmarks fugle - en oversigt" (Olsen 1992)), samt artens nummer til brug ved databasebearbejdningen.
2. Kortfattet kommentar til artens forekomst det forløbne år. Kun udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster, i forhold til det "normale", kommenteres.
3. Yngleforekomst. Herunder også sommerfund og lign., som tyder på yngel, samt sommerfund af arter, der normalt ikke ses i området i sommerperioden.
4. Trækforekomst. Her omtales hhv. forårs- og efterårstræk, dvs. første- og sidsteforekomster, samt større antal af både rastende og trækkende fugle, evt. summeret op per lokalitet.
5. Vinterforekomst. Vinterfund af arter, som normalt ikke forekommer i vinterperioden, samt en beskrivelse af vinterforekomsten hos de øvrige arter.
6. Præsentation af grundmaterialet, bestående af årstotal (= summen af månedssummerne + udaterede observationer), antal indsendere af arten, antal observationer af arten (her oftest: antal udfyldte linjer på skemaerne), samt ved visse arter antallet af forskellige lokaliteter, hvorfra arten er observeret. Til sidst en månedsfordeling over alle de daterede obs.

Bemærkning til ovenstående:

Månedsfordelinger og totaler er forsøgt udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer, dvs. når to eller flere personer har indsendt observationer fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største observation ved såvel træk- som rasteforekomster. Ved trækobservationer tages dog hensyn til optællings-tidspunktet, hvis dette er oplyst. Denne proces giver ikke de store problemer ved primære trækobs, fåtallige og sjældne arter, men en del problemer ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i flokkene. På længere sigt håber vi dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

Det er ikke muligt at bringe samtlige indsendte observationer i rapporten, da der tilgår rapportgruppen et meget stort datamateriale. Det skal fastslås, at alt indsendt materiale er anvendt ved artsbehandlingen, men at den enkelte redaktør står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne i afsnittet.

## SJÆLDNE FUGLE

Observationer af sjældne fugle skal godkendes af SU: Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg, for en offentliggørelse finder sted. I Fugle i Århus amt bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte obs bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Observationer, som er beskrevet, men endnu ikke færdigbehandlet bringes også i artsgennemgangen, men uden nøjagtig dato og observator-initial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Det samme gælder ubeskrevne fund, mens forkastede fund ikke nævnes i rapporten. Der skal her kraftigt opfordres til, at man straks efter en usædvanlig obs indsender beskrivelse til SU. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning o.l.

## RETNINGSLINIER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE

Alle iagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: ynglefund/obs der tyder på yngel af alle arter, ynglefugleoptællinger og optællinger af områder iøvrigt, de tre første og tre sidste obs af trækfuglene og alle optællinger af trækkende og rastende fugle. Husk tidspunkt ved trækagttagelser og obs af sjældne fugle, flokke m.m. Notér også gerne evt. medobservatorer, samt oplysninger om vejr og lign. Vedr. stednavne: brug venligst kun stednavne, som kan genfindes på Geodætisk Instituts kort 1:100.000 (kortbogen). Ved omtale af mindre lokaliteter bør man tillige henvise til nærmeste større lokalitet. Når du indsender dine observationer, bedes du enten bruge vore indberetnings-skemaer, eller selv foretage indtastningen i den nye DOI-base og indsende oplysningerne på diskette (eller e-mail efter aftale med redaktøren). Man kan frit vælge mellem et artsskema (A5-str.) eller lokalitetsskemaer. Førstnævnte f.eks. til spredte obs, strøobs og træk, sidstnævnte anbefaler vi, når der er tale om mange og grundige optællinger især af rastende fugle og ynglefugle fra den/de samme lokaliteter. Husk navn + adresse på hvert skema. Har du fået

tildelt et initial af rapportgruppen, er det dog i orden kun at anføre dette. Brug venligst ikke selvkomponerede initialer og forkortelser på skemaerne! Se listen over anvendte forkortelser bag i rapporten. Indsend kun reelle observationer, ikke skøn over f.eks. ynglebestande eller rasttotaler (dem skal vi nok selv lave under bearbejdningen!) med mindre der gøres tydeligt opmærksom herpå. Alle obs skal være relaterede til en dato af hensyn til EDB-behandlingen af observationerne, idet vi ikke kan indtaste udaterede obs i databasen.

## DET INDKOMNE MATERIALE

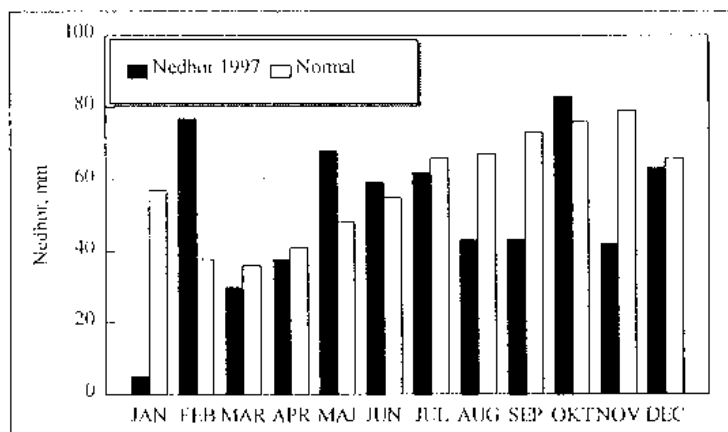
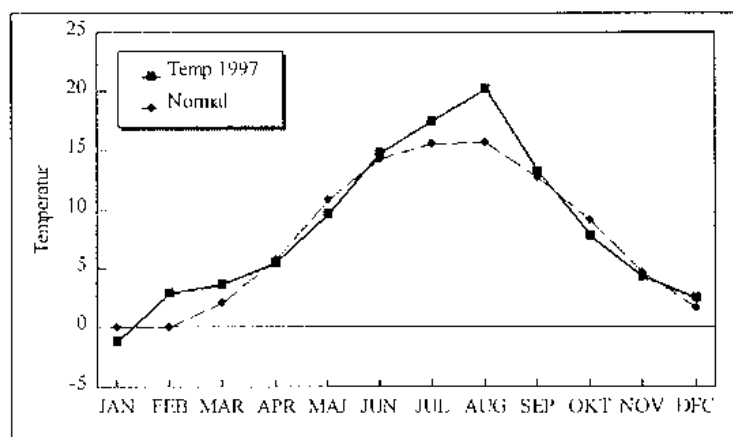
Det indkomne materiale indtastes i DOFs nye database over fugleobservationer og opbevares af Rapportgruppen. Herved fremstår efterhånden et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til Rapportgruppen. For enkelte sårbare arters vedkommende må man dog regne med en form for klausulering af materialet. Materialet anvendes også ved udarbejdelsen af den landsdækkende årsrapport, som trykkes med jævne mellemrum i DOFT.

## INDRAPPORTERING AF PATTEDYR, KRYBDYR & PADDER

Rapportgruppen indsamler også observationer af Pattedyr, Krybdyr og Padder fra Århus amt. De indkomne observationer videregives til Jørgen Terp Laursen, Brabrand, som opbevarer og behandler observationerne. En oversigt over det indkomne materiale bringes her i rapporten, hvorimod mere omfattende bearbejdnings af materialet bringes i Østjysk Biologisk Forenings blad, GEJRFUGLEN. Du kan læse nærmere om, hvilke arter og observationer, der specielt bør indsendes i afsnittet om Pattedyr, Krybdyr og Padder. Observationerne skemaføres og indsendes sammen med fugleobservationerne til rapportgruppen.

## VEJRET OG FUGLENE 1997

Efter sidste års moderate "isvinter" fik vi en mere normal vinter i år. Ganske vist var januar koldere end normalt med temperaturer på ned til  $-18^{\circ}\text{C}$  først på måneden, men til gengæld uden hård vind og - som noget helt usædvanligt - stort set uden nedbør (5 mm!). Til gengæld var februar varm (ca.  $3^{\circ}\text{C}$  mod normalt  $0^{\circ}\text{C}$ ) med temperaturer på op til næsten  $13^{\circ}\text{C}$  og noget blæsende. Samtidig gav det en masse vand (se figur 1).



Figur 1. Oversigt over temperaturer og nedbør i 1997.

Starten på foråret blev forholdsvis lun ( $1\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$  over normalen) og solrig, dog afbrudt af nogle kolde dage med sne omkring 20. marts. Det var noget mere blæsende end normalt, mens nedbørmængden til gengæld var lav. Det var den også i april, hvor temperaturen var som normalt - dog med en kold periode midt på måneden med temperaturer på ned til  $-6\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$ . Den megen sol og blæst fra nord og vest var medvirkende til hurtig udtørring af enge og pytter. Foråret sluttede med en våd og kølig maj. Dog nåede temperaturen midt i måneden enkelte dage op på omkring og over  $20^{\circ}\text{C}$ .

Rekordsommeren startede forsigtigt, og der kunne endda registreres let frost i begyndelsen af juni. Ellers blev det en meget normal juni måned, dog med lidt mere sol og mere østenvind end normalt. Sidst på måneden varsledes den kommende hede sommer, da temperaturen rundede de  $30^{\circ}\text{C}$ . Juli fortsatte, hvor juni slap, og nåede et døgntemperaturgennemsnit på  $17\frac{1}{2}^{\circ}\text{C}$ , eller  $2^{\circ}\text{C}$  over normalen. Imens skinnede solen  $\frac{1}{3}$  mere (godt 300 timer) end normalt og brisen fra østlige retninger dominerede. Det hele kulminerede i august, der blev ikke bare den hidtil varmeste måned i dette århundrede med en gennemsnit på  $20,3^{\circ}\text{C}$  - men også måneden, hvor den laveste temperatur på  $6,2^{\circ}\text{C}$  er den varmeste minimumsdøgntemperatur, der nogen sinde er målt, den højeste nattemperatur ( $23^{\circ}\text{C}$ ) og flest sommerdage (17 i alt med døgntemperatur på over  $25^{\circ}\text{C}$ ). Samtidig var der tørke og næsten ingen vind.

Efteråret nedtrappede langsomt sommerens flotte vejr, og solen ville ikke slukkes igen og skinnede for 3. måned i træk  $\frac{1}{3}$  mere end normalt. Meget passende målttes den varmeste temperatur 1. september og den første frost allersidst på måneden. Nedbør blev det ikke til meget af, hvorimod vinden igen begyndte at røre på sig fra det vestlige hjørne. Oktober blev, efter en lun start, fra midten af måneden kold, og allerede den 25. kom sne med temperaturer ned nær  $-10^{\circ}\text{C}$ . Og så begyndte der igen at komme lidt nedbør. Det kolde vejr fulgtes af kølige vinde fra nordlige og vestlige retninger. November kunne ikke leve op til de sidste oktoberdages tillob til vinter, og blev som helhed meget normal med gennemsnitsdøgntemperaturer på mellem  $14^{\circ}\text{C}$  og  $-8^{\circ}\text{C}$ . Kun nedbørmængden afveg ved kun at være det halve af det forventede.

Året sluttede mildt, idet december blev  $1^{\circ}\text{C}$  varmere end normalt, og der var ingen temperaturer lavere end  $-10^{\circ}\text{C}$ , men heller ingen over  $10^{\circ}\text{C}$ 's varme. Nedbøren var, som man kunne forvente, og vinden ligeså. (Kilde DMI).

## Ringmærkning

### Ringmærkningsaktiviteten i 1997

Som nævnt i 1995-rapporten vil redaktorerne bestræbe sig på, at Lokalrapporten også indeholder en oversigt over ringmærkningsaktiviteten i amtet. Dette er gjort muligt, fordi de fleste oplysninger nu kan indhentes via Århus Ringmærkergruppe, samt hos Frank Svensson på Anholt. Alle, der ringmærker i Århus amt, skal være tilsluttet Zoologisk Museum Ringmærkningsafdeling i København i princippet under samme licensnummer. Mærkere på Anholt har dog eget nummer. Aktiviteten i amtet fremgår af tabel 1, der viser henholdsvis antallet af fugle mærket på Anholt og i den øvrige del af amtet i 1997.

|                      | Anholt | Amt |                    | Anholt      | Amt         |
|----------------------|--------|-----|--------------------|-------------|-------------|
| Ederfugl             | 2      |     | Grå Fluesnapper    | 13          |             |
| Duehøg               |        | 5   | Broget Fluesnapper | 35          | 1           |
| Spurvchøg            | 10     | 12  | Halemejse          |             | 1           |
| Musvåge              |        | 13  | Sumpmejse          |             | 11          |
| Tårnfalk             |        | 37  | Topmejse           |             | 2           |
| Vibe                 |        | 4   | Sortmejse          | 30          | 5           |
| Svaleklire           | 3      |     | Blåmejse           | 66          | 44          |
| Stormmåge            | 6      | 7   | Musvit             | 227         | 171         |
| Sildemåge            | 58     |     | Spætmejse          |             | 2           |
| Solvmåge             | 5      |     | Træløber           | 8           |             |
| Svarthøg             | 49     |     | Rodr. Tornskade    | 8           |             |
| Fjordterne           | 4      |     | Skovskade          |             | 1           |
| Huldue               | 1      |     | Gråkrage           | 3           |             |
| Ringdue              | 1      |     | Stær               | 183         | 126         |
| Tyrkerdue            | 3      |     | Gråspurv           | 73          | 53          |
| Vendehals            | 1      |     | Skovspurv          |             | 30          |
| Stor Flagspætte      | 1      | 1   | 101                |             |             |
| Digesvale            | 1      |     | Bogfinke           | 640         | 88          |
| Bysvale              | 1      |     | Kvækerfinke        | 298         | 54          |
| Skovpiber            | 4      |     | Dompap             | 87          | 184         |
| Engpiber             | 3      |     | Kærnebider         | 15          | 18          |
| Hvid Vipstjert       | 122    |     | Grønirisk          | 556         | 887         |
| Vandstær             |        | 23  | Stillits           | 1           | 1           |
| Gærdesmutte          | 26     | 3   | Grønsiken          | 96          | 36          |
| Jernspurv            | 100    | 18  | Tornirisk          | 8           |             |
| Rødhals              | 370    | 42  | Gråsiken           | 25          | 10          |
| Nattergal            |        | 8   | Bjergirisk         | 4           |             |
| Sydlig Nattergal     | 1      |     | Karmindompap       | 8           |             |
| Rødstjert            | 26     | 1   | Gulspurv           | 2           | 23          |
| Bynkefugl            | 2      |     | Rorspurv           | 14          | 16          |
| Ringdrossel          | 2      |     |                    |             |             |
| Solsort              | 167    | 110 | <b>Ialt</b>        | <b>4145</b> | <b>2217</b> |
| Sjagger              | 1      |     |                    |             |             |
| Sangdrossel          | 19     | 3   |                    |             |             |
| Vindrossel           | 3      |     |                    |             |             |
| Sivsanger            | 3      |     |                    |             |             |
| Kærsanger            | 1      | 11  |                    |             |             |
| Rørsanger            | 17     | 10  |                    |             |             |
| Gulbug               | 9      |     |                    |             |             |
| Gærdesanger          | 11     | 1   |                    |             |             |
| Tornsanger           | 18     | 12  |                    |             |             |
| Havesanger           | 80     | 19  |                    |             |             |
| Munk                 | 223    |     |                    |             |             |
| Skovsanger           | 3      |     |                    |             |             |
| Gransanger           | 123    | 13  |                    |             |             |
| Løvsanger            | 161    | 23  |                    |             |             |
| Fuglekonge           | 72     | 6   |                    |             |             |
| Rødtoppet Fuglekonge | 2      |     |                    |             |             |

**Tabel 1:** Ringmærkningsaktiviteten på Anholt og i den øvrige del af amtet. Som det fremgår, har FS gjort en stor indsats på Anholt.

### Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*) 00020

De 3 pænc obs fra trækstederne gør 1. halvår betydeligt bedre end sidste år. Bortset fra disse 3 obs er der ikke indrapporteret obs over 3 fugle. Årssummen er faldet lidt i forhold til de sidste 3 år, men den er stadigvæk højere end i 1993 (35 fugle). En enkelt sommerobservation blev det også til. Alle obs af mere end et individ nævnes:

1. halvår: 36 fugle i perioden 4/1-28/5: 4/1 9 rst **Kysing Næs** (OGJ), 24/1 4 S + 1 rst (HAC), 12/4 15 N (PNN) og 28/5 2 N alle **Fornæs** (LGN,SKR). Desuden fra ferskvand: 23/3 1 i vdr **Brabrand Sø** (SSK).

2. halvår bød på 16 fugle (8/7-9/12) og indledes med et sommerfund: 8/7 + 12/7 + 29/7 1 rst **Kalsemade** (TBR). Største obs var 17/10 2 N (HAC), 2/11 3 rst (JPL), 16/11 2 rst (JPL) alle **Fornæs** og 16/11 2 rst **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 52

Antal indsendere: 12

Antal obs: 22

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 14  | 1   | 3   | 16  | 2   | 0   | 1   | 0   | 1   | 4   | 9   | 1   |

### Smålom sp. (*Gavia stellata*/*G. arctica*) 00025

Der blev i 1997 set lidt flere smålommer end året før, men året var alligevel jævnt sammenlignet med 1993 (437) og 1986+1988 (over 500). Fornæs understreger nok en gang, at den er amtets bedste træklokalitet, når det gælder smålommer, idet 91 % af årets fugle stammer herfra.

1. halvår: 14 fugle i perioden 2/1-12/3, obs over 1 nævnes: 30/1 2 rst **Samsø Østerflak** + 2 rst **Nordby Bugt**, **Samsø** + 3 rst **Århus Bugt** (ml **Kalø Vig** og **Vejrø**) (alle PLA) og 26/2 1 N + 1 S **Fornæs** (HLL).

2. halvår: 148 fugle sås i perioden 2/9-9/12. De største obs var alle fra **Fornæs**: 9/9 6 N + 1 S, 4/10 70 N + 5 S, 7/10 15 N + 2 S, 11/11 5 N + 6 S (alle HLL) og 24/11 15 rst (JKL).

Total: 162

Antal indsendere: 11

Antal obs: 25

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 9   | 2   | 3   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 16  | 96  | 32  | 4   |

### Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*) 00030

Selvom der er en klar fremgang i forhold til sidste års katastrofale få obs, så blev '97 et ringe år. Det udmærker sig dog ved en række sommerobservationer, mens der ingen steder ses mere end 2 fugle. Alle nævnes.

1. halvår kunne i perioden 4/1-20/6 præstere 13 fugle: 4/1 2 rst **Kysing Næs** (OGJ), 24/1 1 S **Fornæs** (HAC), 15/2 1 **Kysing Næs** (OGJ), 25/3 1 juv rst **Kolby Kås** (LEB), 12/4 1 rst **Kysing Næs** (OGJ), 22/5 1 vdr rst **Alrø Poller** (TBR), 24/5 1 N **Gjerrild Nordstrand** (PST), 27/5 1 ad **Grenå Havn** (JSI), 6/6 1 trk **Flakket**, **Anholt** (HET), 8/6 1 **Nordstrand**, **Anholt** (HET), 11/6 1 **Grenå-Anholt Færgen** (HET) og 20/6 1 **Grenå Havn** (JSI).

2. halvår havde 7 fugle i perioden 5/7-27/10: 5/7 2 rst **Kalsemade** (TBR), 6/9 1 sdr **Flakket**, **Anholt** (via OLI), 22/9 1 N **Kalsemade** (TBR), 25/9 1 N **Nordhavnen**, **Århus** (LGN) og 27/10 2 NØ **Kalsemade** (TBR).

Total: 20

Antal indsendere: 9

Antal obs: 17

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 3   | 1   | 1   | 1   | 3   | 4   | 2   | 0   | 3   | 2   | 0   | 0   |

### Islom (*Gavia immer*) 00040

Amtets 23. Islom blev ikke overraskende set ved Fornæs i efteråret. Arten er set hvert år siden 1991, hvor den blev taget af SU-listen. 88 % af de observerede Islommer i perioden 1988-1997 er set ved Fornæs, Kysing Næs eller farvandene omkring Anholt.

7/10 1 trk S **Fornæs** (HLL).



## Storlom sp. (*Gavia immer*/*G. adamsii*) 00045

Igen i år er der en større - oven i købet meget tidlig - observation fra havet omkring Anholt.

11:9 3 Grenå-Anholt færger (FS).

|                | 1988 <sup>1</sup> | 1989 <sup>1</sup> | 1990 <sup>1</sup> | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 | 1996 | 1997 |
|----------------|-------------------|-------------------|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Islom          | 2                 | 1                 | 0                 | 1    | 2    | 2    | 2    | 4    | 2    | 1    |
| Hvidnæbbet lom | 2                 | 0                 | 0                 | 2    | 2    | 1    | 2    | 3    | 2    | 0    |
| Storlom sp.    | 4                 | 3                 | 0                 | 1    | 0    | 1    | 1    | 1    | 4    | 3    |

**Tabel 2:** Storlommernes forekomst i amtet i de sidste 10 år.

<sup>1</sup> Islom og Hvidnæbbet Lom var på SU-listen indtil 1/1-1991. Fund for denne dato er derfor kun medtaget, såfremt de er godkendt af SU. Et godkendt fund som nævnes i 1989-rapporten (17/2 2 trk Helsingborg-Grenå (JSP)) angives af SU som værende set udfor Helsingør og indgår derfor ikke i tabellen.

## Hvidnæbbet Lom (*Gavia adamsii*) 00050

For første gang siden 1990 er der ingen fund af denne art i Århus amt. Der er hidtil set 23 eks. i amtet, hvilket gør arten nøjagtig lige så hyppig som Islommen. 93 % af fuglene fra 1988-1997 er set ved Fornæs, Kysing Næs eller farvandene omkring Anholt.

## Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*) 00070

Endnu en streng vinter gjorde nok et indhug i bestanden, hvor antallet af fugle blev reduceret med 60% i forhold til 1996. Der var i alt kun 85 observationer af 196 fugle på 45 lokaliteter mod 160 observationer af 492 fugle på 60 lokaliteter i 1996. Antal fugle pr. obs blev på 2,3 imod 3,1 i 1996. Som normalt er de fleste iagttagelser fra yngletiden på lokaliteter med 1-2 adulte fugle. Her angives observationer fra alle lokaliteter med mindst 4 fugle.

Vinterflokke (jan-mar): 5/1 4 Mariager Yderfjord (JPA), 5/1 4 Århus Havn (JTL), 5/1 7 Åkrogen, Skæring Strand (HEF), 9/2 4 Grenå Enge (JSI), 15/2 4 Jernhatten (CSS).

Yngletid: Der er oplysninger om 11-13 ynglepar, flest 2 par Rugård Sønder sø (FF) og 24/6 3 par Kvottrup Mose (SMJ). Desuden en større obs fra yngletiden: 24/8 5 Romalt Enge slambede (JPA).

Fældetid (ca. sept): 3/9 5 Mossø (JKI), 15/9 5 Gjærn (JCN), 16/9 10 Rugård Sønder sø (JPL), 21/9 12 og 28/9 27 Norsminde Fjord (IZN,OGJ) og 25/9 4 Kalø Vig (EJJ).

Vinterflokke (nov-dec): Ingen flokke observeret.

Total: 196

Antal indsendere: 29

Antal observationer: 85

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 46  | 26  | 10  | 3   | 12  | 18  | 2   | 13  | 53  | 7   | 0   | 6   |

## Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*) 00090

Fra 60 lokaliteter er der indsendt i alt 464 observationer af 11.717 fugle - i snit 25 fugle pr. obs (1996: 343 observationer af 13.372 fugle - i snit 39 fugle pr. obs). I forhold til sidste år var tallene fra foråret lidt større men sommer og efterår noget lavere. Generelt synes året at have været meget dårligt for ungeproduktionen. Nedenfor nævnes yngle- og fældelokaliteter med over 40 fugle samt vinterlokaliteter med mere end 10 fugle. Sammen med fældeflokkene ses i søerne aug-sept også lokale sent ynglende fugle med deres unger.

Vinterflokke (jan-feb): I saltvand: 29/1 39 Begtrup Vig (FUT), 11/2 16 Århus Bugt (OLI). I ferskvand: 15/2 90 Mossø (KSM), 15/2 12 Skanderborg Sø (FNI).

Yngletid: Der er indsendt oplysninger om 52-53 ynglepar, flest 20 par Mossø (PLA), 6 par Udbyover Sø (TNI), 5-6 par Dystrup Sø (JSI), 5 par Mørke Kær (SHØ) og 3 par Øje Sø (JPL). Desuden følgende oplysninger fra perioden (lok.-max.): 22/3 147 Stubbe Sø (JTL), 23/3 61 Brahrand Sø (CHØ), 24/5 101 Solbjerg-Stilling Sø (PEØ), 31/5 86 Skanderborg Sø (JKI), 19/4 79 Knudsø (JKI), 12/6 40 Ravnsø (JKI), 27/4 247 Mossø (KSM),

19/4 314 **Julsø** (JKI), 26/7 44 (deraf kun 5 ynglende par) **Ørnø** (JCN), 18/5 45 **Silkeborg Langsø** (JLO), 27/4 92 **Salten Langsø** (KMU).

Fældelokaliteter (aug-okt, lok.-max): 28/9 161 **Stubbe Sø** (PBP), 13/8 70 **Brabrand Sø** (LGN), 24/9 53 ad + 9 juv **Skanderborg Sø**, 27/9 118 ad + 1 juv **Knudsø** (JKI), 29/9 106 **Ravnø** (JKI), 3/9 587 ad + 68 juv **Mossø** (JKI), 27/9 164 ad + 4 juv **Julsø** (JKI), 20/8 46 ad + 13 juv **Ørnø** (JCN), 15/9 436 ad + 17 juv **Salten Langsø** (Amt/Holger N. Garner).

Flokke i saltvand: 21/8 52 **Alrø Poller** (JGR), 6/10 50 **Amstrup Red** (JGR).

Vinterflokke (nov-dec): 16/11 83 **Mossø** (KSM), 16/11 62 **Silkeborg Langsø** (JLO), 23/11 550 **Salten Langsø** (GGU), 16/11 55 **Brabrand Sø** (SHO). Fra saltvand foreligger kun 27/11 10 **Amstrup Red** (JGR).

Total: 11717      Antal indsendere: 45      Antal observationer: 464

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT | NOV  | DEC |
|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|------|------|-----|------|-----|
| 49  | 191 | 1332 | 1635 | 932 | 483 | 703 | 1288 | 1892 | 798 | 1813 | 601 |

### Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*) 00100

Artens succes synes ligesom hos de to foregående arter fortsat for nedadgående i amtet i disse år. Fra yngletiden foreligger der oplysninger fra 33 lokaliteter – næsten det halve af sidste års, og færre fugle. Nedenfor nævnes alle lokaliteter med mindst 4 adulte fugle i yngletiden samt større rasteflokke.

Fra saltvand (jan-april): 26/3 6 **Mårup Østerstrand**, Nordby Bugt (LEB).

Yngletid (april - juli): Der er oplysninger om mindst 27-38 ynglepar, flest: 31/5 3 par + 2 pull **Rugård Sønder sø** (JPL), 24/6 2 par **Galten Sø** (PLA), 30/4 4-5 par **Leca fabrikkens lergrave** (PLA), 8-31/5 4 ad **Dystrup Sø** (JSI,SHO), 25/4 2 par + 1 ad **Asferg Mose** (JPA), 19/5 2 par **Hornslet Viækær** (EBU), 15/5 2-3 par **Troldkær** (JSI,FF), 7/8 2 par + 1 pull **Sengeløkke Mose** ved Skårup (JPL), 5/6 1-2 par **Medkær** ved Thorsager (OLI,JLY,FNI), 19/4 3 par **Kvottrup Mose** (SMJ), 8/6 3-6 par + 5 pull **Tranemosen** (LEB). Dununger: De tidligste var 31/5 2 **Rugård Sønder sø** (JPL).

Vinterflokke (nov-dec): 6/11 6 **Øster Hedekrog** (LEB), 17/11 4 **Fornæs** (HLL).

Total: 395      Antal indsendere: 38      Antal observationer: 145

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 4   | 6   | 50  | 82  | 58  | 80  | 58  | 16  | 15  | 4   | 20  | 2   |

### Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*) 00110

Der foreligger 6 observationer fra saltvand af i alt 10 fugle, hvilket er normalt for arten.

1. halvår: 2/3 1 **Kysing Næs** (OGJ).

2. halvår: 30/9 4 **Øster Hedekrog** (LEB), 5/10 1 **Kysing Næs** (OGJ, LB), 13/10 1 **Øster Hedekrog** (LEB), 19/11 1 **Kysing Næs** (OGJ), 27/12 2 **Alrø Strevelshoved** (OGJ).

### Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*) 00120

Arten er nu meget langt nede i antal på de klassiske ynglelokaliteter i Midtjylland. Tilsyncladende fastholdes den diffuse spredning på små lokaliteter, mens et par større kolonier sikkert må være at finde et eller andet sted - antageligt i Jylland. Nedenfor nævnes, for yngletiden, det største antal for hver lokalitet med mindst 4 adulte fugle. Iovrigt nævnes alle lokaliteter, hvor der er påvist ynglepar eller dununger, og lokalitetsnavnet er markeret med \*.

Tidligste obs: 16/3 2 **Dystrup Sø** (ECH).

Forårsflokke i saltvand: 20/4 14 **Amstrup Red** (SHO).

Yngletid: Der er oplysninger om min. 13-17 ynglepar, flest: 7/8 3 par + 5 pull **Eskebæk Mose\***, Skanderborg (FNI), 9/7 14 ad + 7 juv **Dystrup Sø\*** (DOF/Anders Thomsen), 9/7 6 ad + 2 juv **Huldremosen\*** ved Ramten Sø (EJJ), 19/5 38 ad **Mosso\*** (JKI), 19/4 15 ad **Birkso\*** (JKI), 31/5 15 ad **Frederiksdal Hede** (JCN), 25/4 9 ad **Sortesø Skanderborg** (FNI), 25/4 9 ad **Skanderborg Sø** (FNI) og 15/5 18 ad **Brabrand Sø** (OLI).

Fældelokaliteter i salt/brakvand (aug-sept): 27/9 6 **Kåsemade** (TBR), som også var årets sidste observation.

Rettelse til Fugle i Århus amt 1996: Vinteriagttagelsen 21/1 rettes til 21/4.

Total: 514                      Antal indsendere: 34                      Antal observationer: 99

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 2   | 244 | 149 | 21  | 48  | 26  | 23  | 0   | 0   | 0   |

### Mallemuk (*Fulmarus glacialis*) 00220

På landsplan er årets største obs i 1997 28/3 3550, 16/6 3053 **Hanstholm** (Ortvad 1997a,b), og der var usædvanligt mange iagttagelser i de indre farvande i efteråret, men kun 4 obs i Århus amt.

Alle obs nævnes: 9/3 1 **Grenå-Halmstad færgeren** (OLI,FNI), 10/5 1 død **Alrø Poller** (JGR), 7/9 1 død **Totten, Anholt** (OLI), 6/11 1 **Århus Bugt** (CHR).

### Lille Stormsval (Hydrobates pelagicus) 00520

En obs af den i amtet sjældne gæst: 15/11 1 **Fornæs** (HIP). Arten er kun set én gang tidligere i Århus amt, nemlig 23/9 1990 1 **Kysing Næs** (Gylling Jørgensen 1992).

### Sule (*Sula bassana*) 00710

Sulen er i år observeret på seks lokaliteter i Århus amt. Alle nævnes.

Forår: 12/4 5 N **Fornæs** (PNN), samme dag 3 ad + 1 2K + 7 V **Gjerrild Nordstrand** (HIP), 13/4 2 ad **Kysing Næs** (HLÆ) samt 3/5 2 NØ **Århus Bugt** (FR).

Sommer: 30/7 1 3K **Kysing Næs** (OGJ).

Efterår: **Fornæs**: 2/9 1 ad S, 2/10 1 + 1 ad, 4/10 1 ad N, 7/10 2 1K N, 21/10 1 1K N, 23/10 1 2K S og 16/11 1 (HLL,LPI,CSS,JPL,BGO). **Kysing Næs**: 20/9 1 ad, 3/10 1 1K N, 7/10 1 1K, 16/11 1 ad og 18/11 2 ad (OGJ,HLL,HLÆ). Desuden nødlandede 1 10/9 på en mark ved **Østerby**, **Samso** (SAM), hvor også følgende blev set: 15/9 5 SV **Issehoved** (LEB).

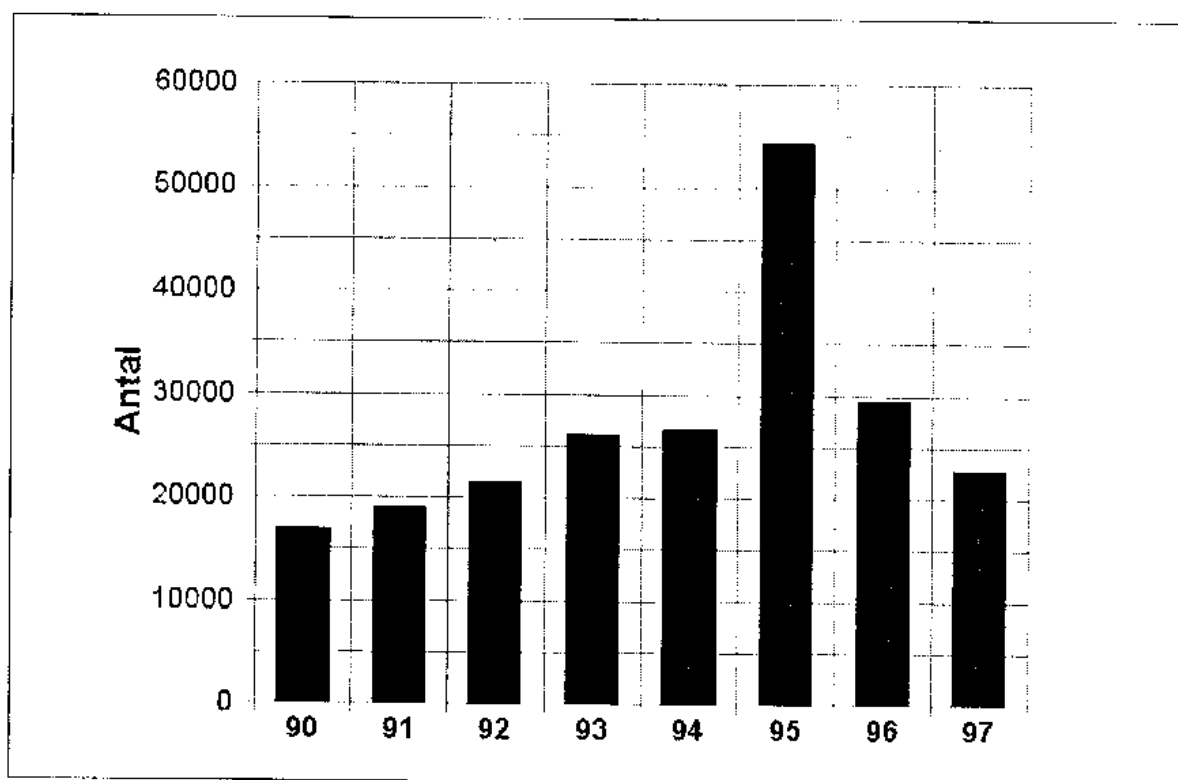
Total: 37                      Antal indsendere: 11                      Antal obs: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 18  | 2   | 0   | 1   | 0   | 8   | 9   | 4   | 0   |

### Skarv (*Phalacrocorax carbo*) 00720

En kraftig tilbagegang i antallet af observerede fugle i forhold til sidste år (se figur 2). Antal fugle pr. obs er i år nedt på 45,5.

Yngel: Der foreligger i år kun oplysninger fra 2 lokaliteter med i alt 2037 par: 1607 par **Yderste Holm** (DMU) og 430 par **Kolderne** (DMU). Dette er en tilbagegang for begge lokaliteter.



Figur 2: Antal indrapporterede Skarv i perioden 1990-97 i Århus amt.

1. halvår, største fund (lok.-max.  $\geq 100$ ): 19/1 340 Skærbæk Hest (FUT), 30/1 200 Vejro (PLA), 13/2 250 Gjerrild Nordstrand (PST), 16/2 304 Bønnerup Strand (FUT), 22/2 294 N Fornæs (RD), 1/3 300 Totten, Anholt (FS), 15/3 200 Skødshoved (FUT), 25/4 800 N Kolby Kås (LEB), 4/6 240 Mellempoldene (OLI) og 8/6 1200 Yderste Holm (SDY).

2. halvår (lok.-max.  $\geq 200$ ): 22/7 270 Sædringholm Strand (PST), 11/8 300 Råby Odde (PST), 14/8 208 Skødshoved (FUT), 24/8 1188 Mariager Yderfjord (TBU), 24/8 800 Mellempoldene (FUT), 7/9 170 R Totten, Anholt (OLI), 19/9 278 Skærbæk Hest (FUT), 21/9 300 Grund Fjord (PST), 26/9 233 Begtrup Røn (LPJ), 27/9 1000 trk. til overnatning Bønnerup Strand (PLA), 13/10 250 S og 110 N Fornæs (PST) samt 17/10 550 Gjerrild Nordstrand (HAC).

Indlandsfund (lok.-max.  $\geq 25$ ): 26/4 54 N Sindbjerg-Stoubjerg hede (FNI), 23/8 44 Mossø (KSM), 28/9 26 SV Skanderborg By (FNI), 2/11 26 N Silkeborg (JCN), 14/12 52 Stubbe Sø (PBP) og 17/12 38 Ørnsø (JCN).

Desuden er der fundet en død Skarv i Stavns Fjord (LEB), mærket på Vorsø 10/6-79.

Total: 22817    Antal indsendere: 43    Antal observationer: 501

| JAN | FEB  | MAR  | APR  | MAJ | JUN  | JUL | AUG  | SEP  | OKT  | NOV  | DEC |
|-----|------|------|------|-----|------|-----|------|------|------|------|-----|
| 924 | 1638 | 1844 | 2686 | 492 | 1925 | 590 | 3923 | 4256 | 2413 | 1470 | 656 |

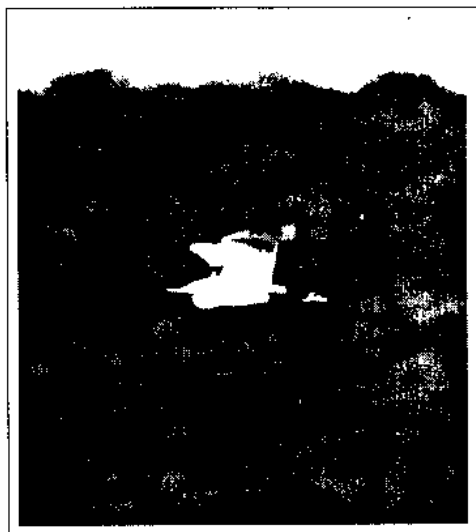
### Rørdrum (*Botaurus stellaris*) 00950

Det forlyder, at unger af arten i sensommeren er konstateret ved Grund Fjord, men desværre er intet eksakt herom tilgået lokalarkivet! Arten er tidligere rapporteret som ynglende i området, der må siges at huse velegnede ynglebiotoper.

Årets eneste jagttagelser var: 9/3 1 pauk. Brabrand Sø (LGN) samt 6/4 + 12/4 1 pauk. Ramten Sø (SHO,PNN). Sidstnævnte er vist "ny" lokalitet for arten her i amtet.

### Silkehejre (*Egretta garzetta*) 01190

Det 3. år i træk med fund i amtet, og endda hele to fugle: 17/6 1 ad rst. Norsminde Fjord (OGJ) og 24-25/10 1 rst ved **Kalø slotsruin** (RD). Sidstnævnte er ret sen, men er dokumenteret med bl.a. dette flotte foto!



*Silkehejre set 24-25/10  
Kalø Slotsruin (RD).*

### Fiskehejre (*Ardea cinerea*) 01220

Der er desværre igen i år indberettet meget få koloni-optællinger, hvilket gør det umuligt at sige noget om udviklingen i ynglebestanden. Der er også færre store antal i forhold til de senere år, hvilket dog må tilskrives færre grundige lokalitetsoptællinger.

Yngel: 20 par **Riugkloster** ved Skanderborg Sø (JGR) og **Bjerregrav Mose** 8-10 par (JTL m.fl.) - rederne er placeret i en lille granlund lige uden for mosen og lille skov ved **Horskær** 2 par (TBR) - en kraftig tilbagegang i forhold til tidligere.

Fra 1. halvår færre store ansamlinger end normalt, måske også en følge af de kolde måneder nov. 1996-jan. 1997? Fra **Ørnsø** ved **Silkeborg** foreligger der næsten daglige optællinger fra JCN's hånd, disse er vist i skemaform nedenfor. De øvrige lokaliteter med lok. max.  $\geq 15$  fugle jan.-juni var: 1/2 38 **Dyrby Krat** (CSS), 23/2 19 **Stubbe Sø** (PBP), 7/3 15 **Mariager Yderfjord** (TNI), samt 31/5 17 **Hesselholm** (LEB).

Forst fra august optræder der igen større koncentrationer med efterårsmax.: 1/8 64 + 24/8 201 + 26/9 120 **Mariager Yderfjord** (TNI), 3/9 25 **Mossø** (JKI), 24/9 23 **Skanderborg Sø** (JKI), 18/10 29 **Hundsholm** (LEB).

Total: 2328 (inkl. gengangere)

Antal indsendere: 39

Antal obs: 428

Månedsfordeling (1) samt månedsmax. fra **Ørnsø** (2):

|   | JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|---|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1 | 310 | 182 | 105 | 124 | 181 | 74  | 135 | 404 | 378 | 210 | 111 | 114 |
| 2 | 27  | 20  | 1   | 6   | 4   | 3   | 5   | 2   | 6   | 6   | 1   | 17  |

### Sort Stork (*Ciconia nigra*) 01310

Årets tre fund: 18/6 1 meget "laset" fugl NV over **Bjødstrup** nær **Rønde** (TKC m.fl.), 14/8 1 juv V **Skødshoved** (FUT) og 30/8 1 **Korupsø** (Jens Ryge Petersen). Ifølge Storkgruppen skønnedes "bestanden" i Danmark til kun et sandsynligt par i 1997, så måske har det kolde forårsvejr i Sydosteuropa også påvirket denne art (Hans Skov pers. medd.)?

### Hvid Stork (*Ciconia ciconia*) 01340

Et år med ret få fund, hvilket gjorde sig gældende for hele landet. Den danske ynglebestand fik da også et knæk og røg helt ned på 4 par, og kun to unger kom på vingerne! Årsagen skulle være koldt vejr i Sydosteuropa under trækket i marts-april, som forsinkede eller helt standsede fuglenes træk nordpå (Hans Skov/DOF's storkegruppe).

Årets fund: primo april 1 set vest for **Randers** (Hans Skov), 25/4 2 over **Anholt By** (FS), 27/4 2 nær **Rugård** (Hans Skov), 12/5 3 NV **Brabrand Sø** (H.L.), 12/5 3 rst. nær **Tånem** (Randers Amtsavis foto 23/5), 15/5 besøgte en stork de to reder i **Randers**, og den ses herefter jævnligt i **Randers** indtil 14/6 (Hans Skov m.fl.), 25-26/5 3 rst. på eng nær **Ebeltoft Færgehavn** (medd. til DOF), 5/6 1 **Grund Fjord** (Frede Olsen), 10/6 1 fou. **Veggerslev v. Grenå** (medd. til DOF), 1/7 1 Ø **Lading** (HEI) og 15-20/7 3 nær **Veng** (Hans Skov).

Total: 15-21

## Knopsvane (Cygnus olor) 01520

Der har været en nedgang i antallet af indrapporterede ynglepar i 1997 i forhold til 1996, en nedgang der også ses i antallet af ynglepar i amtets "kolonier". Dermed fortsætter den nedgang, der kunne registreres sidste år efter vinteren 1995/96. Der blev i alt indsendt oplysninger om 48-49 par fordelt på 28 lokaliteter, flest (1996-tal i parentes): 10 par **Treskelbækkeholm**, 6 par (19 par) **Alrø Poller** og 4 par **Søby Rev** (alle JGR), 3 par (4-5 par) **Dystrup Sø** (JSI) samt 2 par **Rugård Sønderø** (JPL) og 2 par (4 par) **Mørke Kær** (JSI).

1. halvår (lok.-max.  $\geq 100$ ): 5/1 150 **Dania**, Mariager Fjord (JPA,LTP), 11/1 400 **Mariager Inderfjord**, Hobro-Hadsund (EJJ), 26/1 325 **Splidholm** (SHØ), 26/1 175 ad + 25 2K **Alrø** (HP), 7/3 268 **Mariager Yderfjord** (TBU), 20/4 123 **Norsminde Fjord** (IZN) og 1/6 100 **Alrø Poller** (SHØ). Periodens største antal i ferskvand blev 16/3 33 **Dystrup Sø** (JSI) og 23/4 20 **Mossø** (JCN).

Også i nogle af amtets søer ses lidt større ansamlinger: 19/5 47 **Mossø** (JKI), 24/5 18 **Solbjerg Sø** (PEØ) og 28/5 16 **Ringø-Smørmose** (ABL).

2. halvår: Knopsvaner samles på faste lokaliteter i sommerperioden ultimo juni-medio august, mens de fælder. I år foreligger der tal fra **Stavns Fjord**, hvor sommerens største antal var 3/8 312 (SDY,SAM) og 19/8 336 (LEB) samt en oplysning fra **Mariager Fjord**: 1/8 136 **Mariager Yderfjord** (TBU).

De første større antal i efteråret ses (lok.-max.  $\geq 100$ ): 12/9 171 **Barnekold**, Samsø (LEB), 21/9 165 **Norsminde Fjord** (IZN), 29/10 435 + 14/12 446 **Lerdrup Bugt Vildtreservat** (JGR), 10/11 365 **Søby Strand/Splidholm** (TBR) og 23/11 345 **Mariager Yderfjord** (TBU).

Total: 14632    Antal indsendere: 45    Antal obs: 548    Antal lokaliteter: 143  
1) Total    2) Mariager Yderfjord    3) Norsminde Fjord    4) Stavns Fjord

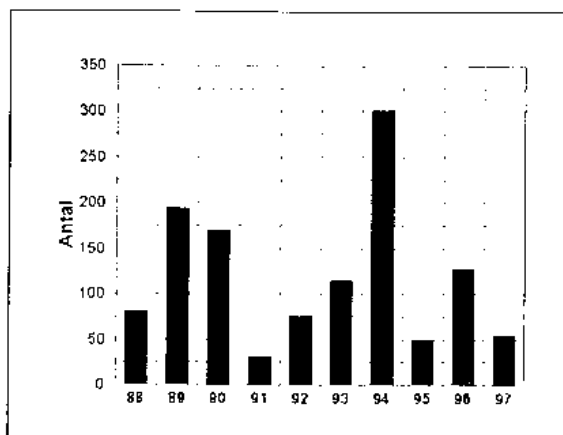
|   | JAN  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT  | NOV  | DEC  |
|---|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|------|------|
| 1 | 2133 | 767 | 708 | 608 | 554 | 513 | 915 | 1337 | 1086 | 2227 | 2251 | 1533 |
| 2 | 31   | 186 | 268 | -   | -   | -   | -   | 337  | 256  | 327  | 345  | 670  |
| 3 | 8    | 9   | 10  | 252 | 117 | -   | -   | -    | 165  | 113  | 64   | 159  |
| 4 | 52   | -   | 7   | -   | -   | 212 | 744 | 757  | -    | -    | -    | 97   |

## Pibesvane (Cygnus columbianus) 01530

Årets total blev 57-67 eksemplarer ved 8 observationer, hvilket er væsentligt under det sædvanlige antal (se figur 3). Der foreligger kun observationer fra foråret. Alle obs nævnes.

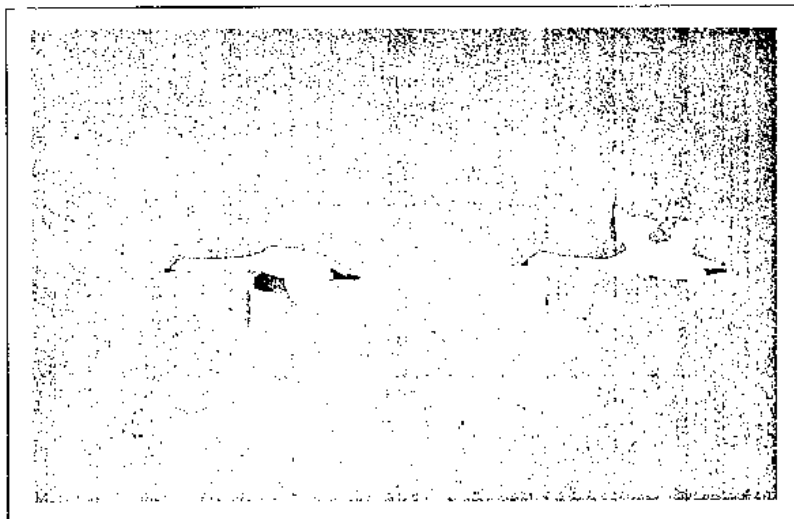
2/2 2 **Anholt Nordstrand** (FS), 14/2 30-40 **Grund Fjord** (DOF), 21/2 4 rst. **Øster Alling** (LPJ), 22-27/2 7 rst. + 5/3 4 **Dødeå Enge/Brabrand Sø** (BGO,OLI, LB,SSK), 16/3 7 **Alrø** (HP) og 27/3 3 **Issehoved** (SDY).

Figur 3: Antal Pibesvaner indrapporteret i perioden 1988-1997.



## Sangsvane (*Cygnus cygnus*) 01540

Nedgangen i antallet af indrapporterede fugle fortsætter, selv om der var det lyspunkt, at der igen i år blev set et meget stort antal i Mariager Fjord mod årets slutning. Nedgangen er sikkert ikke reel, fordi antallet set pr. observation er steget til 50,9 fugle/obs (1996: 44,5 fugle/obs). Ungeprocenten blev i år på 16,4 % (n=37) i 1. halvår og 11,6 % (n=6) i 2. halvår, hvilket, specielt for 1997-produktionen, må siges at være lavt.



Sangsvaner

1. halvår (lok.-max.  $\geq 150$ ): 5/1 150 Åmølle (LTP,JPA), 10/1 264 Alrø (HLL), 11/1 310 Kysing Fjord (OGJ), 18/1 310 Skalmstrup (LTP), 19/1 700 Overgårds Marker (LTP), 26/1 200 Rude (PLA), 1-2/2 300 Grund Fjord (FFA), 12/2 390 Hollandsbjerg Holme (LTP), 15/2 175 Kolindsund (ABL), 7/3 460 Mariager Yderfjord (TBU) og 9/3 175 Randers Fjords udlob (JPA). Forårets sidste større antal er 16/3 81 Kolindsund (ABL) og 17 Hov (KTØ).

I år ingen sommerobservationer ligesom der i april kun var iagttagelser fra 2 lokaliteter, og her blev de sidste set 25/4 2 Lading Sø (HET) og 26/4 1 Almind Sø (JCN).

2. halvår: Efterårets første fugle ses først medio oktober med 13/10 5 Hulmade v. Sødringkær (OIJ) og 15/10 20 Mariager Yderfjord (TBU). Større forekomster (lok.-max.  $\geq 100$ ): 16/11 320 Demstrup Vase (JPA), 30/11 177 Sødring Kær (JPI.), 7/12 118 Kysing Fjord (OGJ), 15/12 101 Norsminde Fjord (SSK) og 27/12 2011 Mariager Yderfjord (TBU).

Total: 14187    Antal indsendere: 52    Antal obs: 278    Antal lokaliteter: 122

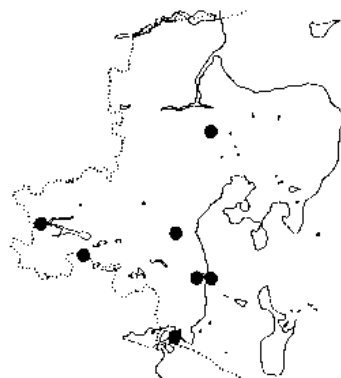
1) Total 2) Mariager Yderfjord

|   | JAN  | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC  |
|---|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|
| 1 | 5823 | 2800 | 1453 | 3   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 108 | 987 | 2995 |
| 2 | 145  | 53   | 460  | -   | -   | -   | -   | -   | -   | 20  | 305 | 2011 |

## Sædgås (*Anser fabalis*) 01570

Måske man kunne være heldig at se en enkelt Tundrasædgås blandt de observerede Skovsædgæs. Der er set 138 fugle, hvilket er det samme som normalt, men, som det fremgår af figur 4, ved kun 8 observationer (mod normalt ca. en snes). Usædvanlig er en meget stor observation fra Norsminde. Alle obs nævnes.

10/1 2 rst. Alrø Poller (HLL), 12/1 8 S Kysing Næs (OGJ), 21/2 2 rst. Øster Alling (LPJ), 26/2 2 S Fornæs (HLL), 2/11 5 V Hviningdal (GGU) og 5 V Brabrand Sø (LB), 26/11 110 S Norsminde Fjord (OGJ) og 14/12 4 V Salten Langsø (GGU).



Figur 4. Fordelingen af observerede Sædgæs i 1997.

### Kortnæbbet Gås (*Anser brachyrhynchus*) 01580

Kun 3 observationer af 49 fugle, alle fra efteråret. Alle nævnes. 25/9 1 rst. **Kalsemade** (TBR), 28/9 6 S **Kysing Næs** (OGJ) og 6/10 42 **Hesselholm** (LEB).

### Blisgås (*Anser albifrons*) 01590

Ingen observationer af arten i år.

Tilføjelse til Fugle i Århus amt 1996: 21/1 5 **Kanehave** (LEB).

### Grågås (*Anser anser*) 01610

I år indsendt oplysninger om 37-42 ynglepar fra 17 lokaliteter, flest 14-15 par **Skanderborg Sø** (JKI), 4-5 par **Brabrand Sø** (AJA), 4 par **Bjerregrav Mose** (SHØ), 2-3 par **Mossø** (JKI), 2 par **Troldkær** (FF) og 2 par **Mejlsholm**, Stavns Fjord (LEB), dvs. der mangler bl.a. dc. fra tidligere år, store tal fra **Stubbe Sø**, **Lindholm** (1994), **Båstrup Mose** (1993) m.fl. Så bestanden må nok siges stadig at være for opadgående.

1. halvår, træk: Der foreligger kun oplysninger om i alt 67 trækkende Grågæs gennem foråret. De største er: 22/2 7 V + 6 NV **Kalsemade** (TBR), 1/3 10 Ø **Lading** (HET) og 5/3 13 NØ + 7 Ø **Moesgård Strand** (HLL). Af øvrige større antal kan nævnes (lok.max.  $\geq 25$ ): 9/3 54 **Stubbe Sø** (PBP), 22/3 72 **Emborg Odde** (JTL), 25/4 40 **Bjerregrav Mose** (JPA), 1/5 62 **Skanderborg Sø** (FNI), 8/5 37 **Brabrand Sø** (OLI) og 10/5 70 **Alrø Poller** (JGR).

Sommer: Foruden i **Stavns Fjord**, hvor der sommeren og efteråret igennem ses større antal (max: 7/7 78 **Hjortholm** (LEB), ses der flokke på følgende lokaliteter (lok.-max.  $\geq 25$ ): 29/6 49 **Alrø Poller** (JSC), 20/7 26 **Stubbe Sø** (PBP) og 21/7 50 **Fussing Sø** (PST).

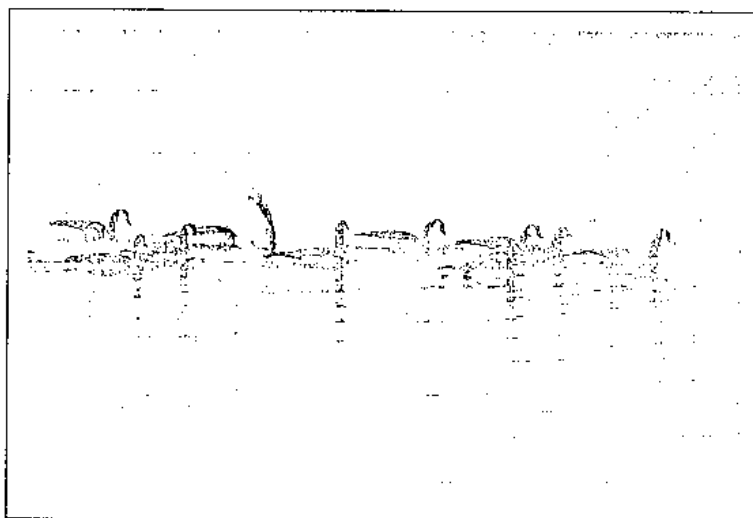
2. halvår, træk: De første ses 30/8 8 N **Ringkloster Ådal** (FNI), 7/9 2 V **Anholt** (OLI) + 14 V **Dronningborg** (JPA) og kulminerer 20/9 150 S **Hollandsbjerg Holme** (PST). De sidste blev 17/11 29 S **Brabrand Sø** (HLL). Øvrige større forekomster (lok.max.  $\geq 100$ ): 3/8 122 **Stubbe Sø** (PBP), 21/8 169 **Lerdrup Bugt** (JGR), 3/9 944 **Alrø** (SSK), 21/9 210 **Salten Langsø** (GGU), 24/9 125 **Tåning Sø** (JKI), 27/9 160 **Fussing Sø** (JPA) og 14/10 162 **Skanderborg Sø** (FNI). Derefter ses i november og december kun mindre antal, max. 16/11 30 **Kysing Fjord** (IZN).

Total: 5395      Antal indsendere: 52      Antal obs: 344      Antal lokaliteter: 85

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|
| 20  | 183 | 590 | 276 | 543 | 178 | 494 | 455 | 2245 | 313 | 65  | 33  |

### Canadagås (*Branta canadensis*) 01660

Canadagåsen fortsætter sin himmelflugt med det hidtil største antal indsendte observationer. Der foreligger ingen indmeldinger om yngel.



Canadagæs



1. halvår, træk: Der foreligger bare 4 trækobs fra perioden: 18/1 22 trk. **Råby Kær** (LTP), 24/1 1 trk. **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 26/1 147 N **Ebeltoft** (JSC) og 2/2 16 S **Eghoved**, Alrø (JSC). Øvrige (lok.-max.  $\geq$  50): 11/1 84 **Norsminde Fjord** (OGJ), 19/1 130 **Overgårds Marker** (LTP), 25/1 170 mose ø.f. **Stubbe Sø** (JKL), 26/1 74 **Rude v. Saxild** (PLA), 28/1 265 **Stubbe Sø** (HLL), 2/2 79 **Kysing Fjord** (SHØ) og 16/2 440 **Øster Tørslev** (JPA,LTP), hvilket er det hidtil største antal set i Århus amt. Efter midten af marts foreligger kun observationer af 1-2 fugle bortset fra nedenfor nævnte sommerobservationer.

Sommerens (eller forårets sidste) obs blev 4/6 11 **Højslet**, Voldum Mark (JPA) og 10/6 1 **Bjerregrav Mose** (JTL). De næste ses først 3/8 2 **Bønnerup Strand** (FUT) og 20/9 6 SV **Kåsemade** (TBR).

2. halvår, træk: Ovennævnte 6 fra **Kåsemade** var eneste trækobs. Øvrige større iagttagelser (lok.-max.  $\geq$  20): 23/11 49 **Grund Fjord** (FFA), 14/12 65 **Demstrup Vase** (JPA), 27/12 240 **Stubbe Sø** (SPI) og 70 **Ebeltoft Vig** (SEL) og 31/12 64 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 3119      Antal indsendere: 43      Antal obs: 113      Antal lokaliteter: 47

| JAN  | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1243 | 1106 | 114 | 1   | 4   | 12  | -   | 2   | 8   | -   | 88  | 541 |

### Bramgås (*Branta leucopsis*) 01670

Antallet af observationer må siges at være helt i bund i år for en art, der traditionelt forekommer i svingende antal. Bare 5 observationer af i alt 223-243 fugle. Arten er ellers ved at få fodfæste som ynglefugl herhjemme, hvad én af observationerne måske også tyder på. Alle nævnes.

8/4 3 rst. **Råby Odde** (LPJ), 10/5 180-200 NO **Brabrand Sø** (SSK), 26/5 32 N **Grenå Havn** (PBP) og 12/10 6 N **Hesselholm** (LEB). Og så den interessante: 4/7 1 ad + 1 juv **Alrø** (SSK).

### Mørkbuget Knortegås (*Branta bernicla bernicla*) 01681

Stavns Fjord er racens udprægede kerneområde i amtet. Herfra stammer således 65 af forårets iagttagelser, mens 11 er fra den øvrige del af amtet. Af efterårets observationer er de 25 fra Samsø, mens 12 er fra fastlandet. Indsendere har været flinke til at racebestemme knortegæs i år. Derfor foreligger kun 4 observationer af i alt 18 ubestemte knortegæs fra 2 lokaliteter.

1. halvår, træk: De største antal fra Stavns Fjord blev: 25/1 125 **Besser Rev** (SAM), 28/3 100 **Mejlsholm** + 44 **Yderste Holm**, 30/4 49 **Hjortholm** + 116 **Yderste Holm** og 7/5 100 **Østerfjord** (alle LEB). Borttrækket opleves fra **Hesselholm** 24/5 (3 flokke) 200 + 27 + ca. 75 og 25/5 34 alle NO (LEB). Dette var periodens eneste trækobs. Herefter frem til 2/6 2 **Koldene** (SDY,LEB). Observationer fra den øvrige del af amtet (lok.-max.  $\geq$  10): 2/2 43 ad **Gjerrild Nordstrand** (JSL), 3/2 14 **Alrø Poller** (HLL), 1/3 33 **Skødshoved** + 12 **Kalø Vig** (begge SEL) og 21/3 76 **Kåsemade** (TBR).

2. halvår, træk: De første ses 9/9 1 S og 15/9 5 N **Fornæs** (HLL). De største antal fra Stavns Fjord blev: 12/10 min. 130 **Mejlsholm**, 16/10 125 **Hjortholm**, 20/10 182 **Mejlsholm**, 7/11 265 **Stavns Fjord** og 10/11 67 **Besser Rev** (alle LEB). Observationer fra den øvrige del af amtet (lok.-max.  $\geq$  5): 16/10 9 rst. + 7 SV **Kåsemade** og 24/11 8 **Lerdrup Bugt** (begge TBR), hvilket også var årets sidste obs.

Total: 3978      Antal indsendere: 16      Antal obs: 113      Antal lokaliteter: 20

| JAN | FEB | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 152 | 85  | 1028 | 762 | 622 | 2   | -   | -   | 15  | 789 | 513 | -   |

### Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*) 01682

Mens racefællen opretholder sit faste vinterterritorium spreder den Lysbugede Knortegås - der tidligere kun sås i Mariager-Randersfjord området - sig mere og mere i og udenfor amtet. Det interessante er, at de største antal i foråret ikke længere ses i Mariager Fjord, men ved Bønnerup. Som sædvanligt optræder den mest talrigt om efteråret, mens den søger andre "græsgange" i vinterperioden og foråret.

1. halvår: De største tal fra den nordlige del af amtet er (lok.-max.  $\geq 75$ ): 5/1 + 12/1 370 **Stavnshoved**, **Bonnerup**, 23/1 80 **Mariager Yderfjord** (alle BGO), 28/3 136 **Mellempoldene** (LPJ) og 2/4 150 **Råby Odde** (BKR). Fra den øvrige del af amtet foreligger følgende observationer: 4/1 10 + 5/1 1 **Kysing Næs** (OGJ), 25/1 2 **Besser Rev** (SAM), 26/1 15 **Alrø** (HP) og 3 **Alrø Poller** (SHØ,OGJ) og 29/1 40 **Skødshoved** (FUT).

Forårets sidste blev: 13/4 8 (JPA) og 4/6 1 (OLI) **Mellempoldene**, dertil en sommerobservation 8/7 1 **Kåsemade** (TBR), hvor den fouragerede i strandseen og senere fløj mod SØ.

2. halvår: De første ankommer tidligt: 31/8 2 **Sødringholm Strand** (CSS) og 7/9 1 V **Anholt** (MDII). Derefter en usædvanlig indlandsobs: 20/9 2 **Salten Langsø** (KSM). Herefter ses et større rykind i **Mariager Fjord** (max.-antal.): 26/9 1380, 15/10 3250 og 23/11 2470 (alle TBU). De største tal fra Randers Fjord-området er 25/11 150 **Store Sjørup** (LTP), 2/11 55 **Eskeplet** (JPA) og 8/11 30 **Møllegrund**, **Randers Fjord** (PST). Øvrige obs udenfor det traditionelle overvintringsområde er (alle nævnes): 27/9 13 **Kåsemade** (TBR) og 27/12 4 **Lerdrup Bugt** (OGJ).

Total: 9959      Antal indsendere: 21      Antal obs: 102      Antal lokaliteter: 27

| JAN  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT  | NOV  | DEC |
|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|-----|
| 1254 | 503 | 296 | 177 | 0   | 1   | 1   | 2   | 1396 | 3302 | 2647 | 380 |

### [Nilgås (*Alopochen aegyptiacus*) 01700]

Igen i år enkelte obs af denne gås, som tidligere blev regnet som eksotisk. Det er måske slet ikke tilfældet, idet der i bl.a. Tyskland og Holland er større faste bestande (Christensen & Søby 1998).

Årets observationer er som følger: 6/3 2 **Grenå By** i parkdam (OLI,FNI) og 12/4 1 par **Brabrand Sø** (OGJ,FAJ m.fl.).

### Gravand (*Tadorna tadorna*) 01730

I forhold til sidste år er der en stigning i totalen på ca 150 %. Også antal fugle pr. obs er steget fra 24,2 i 1996 til 57,7 i 1997, mens der har været et fald i antallet af ynglepar.

Yngel: 27-37 par fra 17 lokaliteter, flest 4-8 par **Rugård Sønderlø** (JPL,JSI), 3-6 par **Grenå Havn** (JSI), 2-5 par **Ebeltoft Færgehavn** (FF,JPL,SEL).

1. halvår (lok.-max.  $\geq 100$  fugle): 5/1 500 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 5/1 138 **Besser Rev** (SAM), 19/1 700 **Overgårds Dige** (LTP) 23/1 350 **Ajstrup Bugt** (TNI), 16/2 450 **Mellempoldene** (JPA), 7/3 870 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 23/3 100 **Øster Tørstev** (PST).

2. halvår (lok.-max.  $\geq 100$  fugle): 13/10 520 **Mellempoldene** + 170 **Eskeplet** (OLI), 31/10 1400 **Mariager Fjord** (TNI), 1/12 100 **Alrø Poldkrog** (TBR), 14/12 211 **Alrø** (JGR), 27/12 3840 **Mariager Yderfjord** (TNI).

Total: 29021      Antal indsendere: 50      Antal obs: 503      Antal lokaliteter: 137

| JAN  | FEB  | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV  | DEC  |
|------|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|
| 3259 | 2474 | 4844 | 1832 | 907 | 895 | 295 | 265 | 841 | 5800 | 3393 | 4216 |

### [Mandarinand (*Aix galericulata*) 01780]

18/10 5 **Kolindsund** (JKL) - undslupne fugle.

### Pibeand (*Anas penelope*) 01790

Der er observeret ca. 18 % flere fugle i 1997 sammenlignet med 1996, og der er desuden en stigning fra 105 til 126 fugle/obs. Den vigtigste lokalitet var **Alrø Poller** om efteråret, sikkert et resultat af det nye reservat.

1. halvår (lok.-max.  $\geq 100$  fugle): 19/1 600 **Norsminde Fjord** (OJE), 2/2 132 **Eghoved**, **Alrø** (JSC), 15/2 150 **Alrø Poller** (TBR), 16/2 280 **Råby Odde** (JPA,LTP), 7/3 560 **Mariager Yderfjord** (TNI), 23/3 150 **Øster Tørstev Kær** (PST), 29/3 150 **Brokold** (SDY), 2/4 120 **Mejlsholm** (LFB), 16/4 350 **Råby Odde** (PST) og

22/2 105 **Amstrup Red** (SHO). Også nogle store indlandsobs: 27/2 90 **Døde Å** (OLI), 9/3 125 **Brabrand Sø** (LGN) og 15/3 130 **Solbjerg Sø** (PEO).

Sommerfund: 22/6 4 **Alrø Poller** (ABL,LPJ), 25/6 2 **Mørke Kær** (JSI) og 16/7 1 **Østerby Mose** (FNI).

2. halvår (lok.-max.  $\geq 100$  fugle): 6/10 2332 **Alrø Poller** (JGR) og 100 **Råby Odde** (PST), 12/10 1100 **Norsminde Fjord** (OGJ), 15/10 1170 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 16/11 200 **Kysing Fjord** (IZN). Og nogle større indlandsobs: 25/9 70 **Rugård Sønder sø** (JKL), 13/10 min. 50 **Østerby Mose** (FF) samt 27/12 268 **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 30021      Antal indsendere: 43      Antal obs: 239      Antal lokaliteter: 66

| JAN  | FEB  | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT  | NOV  | DEC  |
|------|------|------|------|-----|-----|-----|-----|------|------|------|------|
| 2683 | 2867 | 3428 | 1344 | 13  | 6   | 1   | 101 | 2343 | 9176 | 4602 | 3457 |

### Knarand (*Anas strepera*) 01820

Flere end sidste år. Især Dystrup Sø med op til 14 fugle i maj dominerer materialet, og mange obs i foråret kunne tyde på yngel. Alle obs nævnes.

Yngel: 0-1 **Dystrup Sø** (PST).

2/3 2 **Grenå Enge** (JSI), 12/3 1 par + 17/3 2 **Brabrand Sø** (SSK,LTP), 6/4-20/4 2-3 **Dystrup Sø** (SHO,JSI m.fl.), 1/5 1 **Brabrand Sø** (JIL), 10/5 2 **Ranten Sø** (PST), 25/5 14 **Dystrup Sø** (LPJ), 16/8 1 **Det Herreløse**, **Norsminde Fjord** (OGJ), 24/8 3 **Drastrup Enge** (LTP), 3/9 2 **Alrø** (SSK), 21/9 1 **Salten Langsø** (LTP) og 5/10 4 **Alrø** (EJJ).

Total: 47      Antal indsendere: 12      Antal obs: 18      Antal lokaliteter: 8

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 4   | 15  | 17  | 0   | 0   | 4   | 3   | 4   | 0   | 0   |

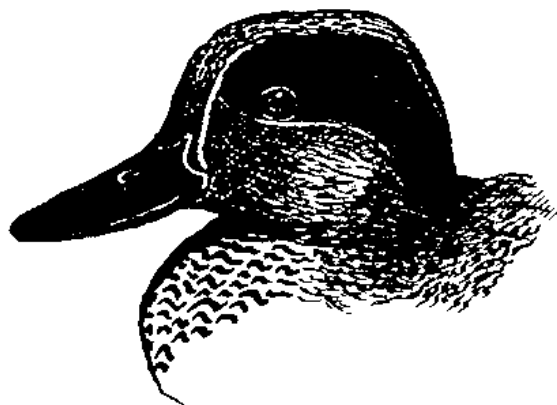
### Krikand (*Anas crecca*) 01840

En stigning i totalen på ca. 50 % i forhold til 1996 og desuden en stigning i antallet af fugle pr. obs fra 24,1 til 36,6 fugle/obs, men vi når ikke op på antallet på 46,1 fugle/obs fra 1995.

Yngel: 1-2 par på 2 lokaliteter: 0-1 par **Gjesing Mose/Potsø**, **Lovenholm** (EBU) og 1 par **Grund Fjord** (FFA).

1. halvår (lok.-max  $\geq 100$  fugle): 7/3 115 **Mariager Yderfjord** (TNI), 22/3 + 6/4 200 **Råby Odde** (PST), 30/3 200 **Grund Fjord** (FFA).

Sommerobs: I perioden juni-juli foreligger 13 obs af 67-74 fugle, flest 3/7 16 **Kåsemade** (TBR), 16/7 11 **Grund Fjord** (FFA) og 28/7 15 **Rugård Sønder sø** (JPL).



2. halvår (lok.-max  $\geq 100$  fugle): 26/9 700 **Mariager Yderfjord** (TNI), 6/10 200 **Kåsemade** (TBR), 26/9 700 **Mariager Fjord** (TNI) og 6/10 875 **Alrø Poller** + 72 **Henneskov Hage** + 17 **Amstrup Bugt** (JGR).

Total: 8537      Antal indsendere: 40      Antal obs: 233      Antal lokaliteter: 70

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT  | NOV | DEC |
|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|
| 129 | 181 | 1195 | 1141 | 102 | 12  | 61  | 967 | 1765 | 2149 | 723 | 112 |

### Gråand (*Anas platyrhynchos*) 01860

Omtrent samme total som sidste år, men større obs - 113 fugle/obs i 1997. De største flokke blev set i Mariager Yderfjord.

Yngel: Oplysninger om 48-50 par indsendt, flest 4 par **Treskelbakkeholm** (DMU,JGR) og 4 par **Østerby Mose** (FNI).

1. halvår (lok.-max  $\geq$  500 fugle): 5/1 1000 **Norsminde Fjord** (IZN), 12/1 629 **Silkeborg Langsø** (JLO), 19/1 600 **Ajstrup Bugt** (LTP) + 600 **Fussing Sø** (JPA), 25/1 520 **Mossø** (KSM), 16/2 1218 **Bønnerup Strand/Skærbæk Hest** (FUT), 1/3 800 **Sødringholm Strand** (LTP) samt 7/3 2330 **Mariager Yderfjord** (TNI).

2. halvår (lok.-max  $\geq$  300 fugle): 26/10 500 **Sødringholm Strand** (JPA), 9/11 400 **Søbygård Sø** (HST) og 300 **Skærbæk Hest** (JPA), 23/11 5785 **Mariager Fjord** (TNI), 14/12 1119 **Alrø Poller** (JGR), 27/12 380 **Skanderborg Sø** (FNI) samt 30/12 1000 **Fussing Sø** (PST).

Total: 62282    Antal indsendere: 41    Antal obs: 551    Antal lokaliteter: 149

| JAN   | FEB   | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT  | NOV   | DEC  |
|-------|-------|------|------|-----|-----|-----|------|------|------|-------|------|
| 10720 | 10127 | 7557 | 1019 | 730 | 391 | 459 | 2035 | 2802 | 6985 | 11217 | 8240 |

### Spidsand (*Anas acuta*) 01890

En stigning i forhold til sidste år. Det gennemsnitlige antal fugle pr. obs er i år 11,6 mod sidste år 4,3.

Yngel: 1 par **Brokold**, Stavns Fjord (DOF). Desuden en sommerobs 19/6 1 ♂ o.f. **Bønnerup Havn** (FUT).

1. halvår: De største antal ses i området mellem Randers og Mariager Fjorde, max. var her således 1/3 40 og 15/3 150 **Sødringholm Strand** (LTP) samt 13/4 90 **Mellempoldene** (JPA). Udenfor dette område ses blot mellem 1-4 fugle pr. obs, flest 2/4 3 **Hjørtholm** og 3/4 4 **Hesselholm**, Samsø (LEB). Forårets sidste: 25/5 1 **Ægholm** (LEB) og 19/6 1 **Bønnerup Strand** (FUT).

2. halvår: I perioden træffes arten spredt, dog med overvægt i den sydlige del af amtet. De første ses 18/8 6 **Ægholm** (LEB) og 24/8 1 **Mariager yderfjord** (TNI). De største antal er ( $\geq$ 10): 30-31/8 10 **Sødringholm Strand** (TNI,CSS), 3/9 291 **Alrø** (SSK), 11/9 23 + 13/9 12 + 18/9 18 **Kalsemade** (TBR), 15/9 23 + 6/10 66 + 14/12 18 **Alrø Poller** (alle JGR) samt 27/12 117 **Mariager Yderfjord** (TNI). Desuden en indlandsobs af ikke mindre end 30 fugle 21/9 overflyvende **Salten Langsø** (GGU).

Total: 1138    Antal indsendere: 27    Antal obs: 74    Antal lokaliteter: 35

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 9   | 13  | 269 | 143 | 1   | 1   | 0   | 37  | 412 | 100 | 8   | 145 |

### Atlingand (*Anas querquedula*) 1910

Kun 10 obs af 15 fugle på 7 lokaliteter mod sidste års 18 obs af 47 fugle på 10 lokaliteter. Alle nævnes.

Yngel: 0-1 par **Dystrup Sø** (BOG,JSI).

11/3 1 **Begtrup Vig** (FUT), 25/4 1 og 26/4 + 1/5 2 **Tjærby Enge** (CSS, JPA), 16/5 2 **Porskær**, Gudenåen (JCN), 5/6 1 **Sminge Sø** (GGU), 7/6 2 **Dystrup Sø** (JSI), 8/7 1 **Brabrand Sø** (HLL), 25/8 1 **Det Herreløse**, Norsminde Fjord (OGJ).

### Skeand (*Anas clypeata*) 01940

Arten er set i alle årets måneder. Men der har været en lille nedgang i forhold til sidste år med 3,2 fugle/obs i 1997 mod 3,5 i 1996.

Vinterfund: 6/1 - 14/1 1 **Studstrup** (HLL,SBO), 21-23/2 1 ♂ **Ballen** (LEB) og 27/2 2 ♂♂ **Døde Å Enge** (OLJ,LEB) samt årets sidste obs 1/12 1 **Alrø Poldkrog** (TBR).

1. halvår: Arten optræder spredt og fåtalligt og er ingen steder set i et antal over 10 individer, flest (lok.-max.): 2/4 8 **Sortesø**, Skanderborg (FNI), 7/4 4 **Kvottrup Mose** (SMJ), 20/4 5 **Rugård Sønder sø** (JPL), 26/4 8 **Brabrand Sø** (JTL) og 22/6 10 **Det Herreløse**, Norsminde Fjord (OGJ).

2. halvår (lok.-max.  $\geq 10$ ): 22/8 16 **Norsminde Fjord** (OGJ), 30/8 44 **Norsminde Fjord** (OGJ), 1/9 11 **Sortesø**, Skanderborg (FNI) og 16/11 11 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 270      Antal indsendere: 31      Antal obs: 85      Antal lokaliteter: 37

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2   | 6   | 9   | 71  | 40  | 13  | 5   | 76  | 21  | 12  | 14  | 1   |

## Rødhovedet And (*Netta rufina*) 01960

Der er modtaget rapport om 8 observationer, som dog formodentlig kun gælder to individer:

3/1 og 5/1 1 ♂ rst. i våge **Dania Saltværk** (CSS,BRA,LTP,OEH,JPA) og sandsynligvis samme individ 11/1 1 **Mariager Fjord**, Hobro-Hadsund (EJJ) samt 31/3 + 12/4 1 ♂ **Torup Sø** (JBA).

## Taffeland (*Aythya ferina*) 01980

Som for 1996 er der en kraftig tilbagegang i antallet af rapporterede Taffelænder. Tallet er således det laveste siden 1987.

Yngel: Der er rapporteret i alt 10-11 par fordelt på 6 lokaliteter: 1 **Rugård Sønder sø** (JSI), 1 **Galten Sømose** (PLA), 1 **Grenå Å** (JSI), 2 **Dystrup Sø** (JSI), 4-5 **Mørke Kær** (EBU) og 1 **Sortesø Skanderborg** (FNI).

1. halvår, større antal (lok. max.  $\geq 50$ ): 27/1 130 **Dania Saltværk** (CSS), 29/1 57 **Stavns Fjord** (SAM), 5/2 430 **Mariager Fjord**, Mariager Havn-Hadsund (TNI), 23/2 50 **Rugård Nørresø** (JPL), 23/2 54 **Stubbe Sø** (PBP) og 9/3 50 **Brabrand Sø** (LGN).

2. halvår, større antal (lok. max.  $\geq 40$ ): 14/10 94 **Søbygård Sø** (CHO), 16/11 40 **Stubbe Sø** (PBP), 27/12 40 **Mariager Yderfjord** (TBU) og 27/12 76 **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 2421      Antal indsendere: 35      Antal obs: 210      Antal lokaliteter: 60

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 474 | 763 | 259 | 166 | 102 | 113 | 34  | 13  | 89  | 140 | 125 | 143 |

## Troldand (*Aythya fuligula*) 02030

På tredje år er en tilbagegang i antal rapporterede individer. At dette også gælder antallet af ynglepar og yngelokaliteter, gør resultatet endnu mere nedslående. Lad os håbe, at det blot er et udtryk for nedsat ornitologisk aktivitet.

Yngel: 17-23 par fra blot 8 lokaliteter: 0-2 **Galten Sømose** (PLA), 0-2 **Galten Gammelmose** (PLA), 1 **Gjesing Mose+Potsø** (EBU), 2-3 **Tranemosen** (LEB), 1 **Pilbrodalen** (FNI), 2 **Universitetsparken** (JPL), 5 **Kvottrup Mose** (SMJ) og 6-7 **Østerby Mose** (FNI).

1. halvår, største fund (lok. max.  $\geq 200$ ): 5/1 500 **Dania Saltværk** (JPA,LTP), 15/1 og 26/1 300 **Ebeltoft Vig syd** (JSC), 1/2 201 **Århus Havn** (OLI), 5/2 2000 **Mariager Fjord**, Mariager Havn-Hadsund (TNI), 11/2 250 **Mariager Yderfjord** (TBU) og 15/3 320 **Udbyover Sø** (TNI).

2. halvår, største fund (lok. max.  $\geq 100$ ): 3/9 121 **Mossø** (JKI), 27/12 740 **Mariager Yderfjord** (TNI), 28/12 380 **Dråby Sø** (JPL) og 31/12 230 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 10628      Antal indsendere: 47      Antal obs: 438      Antal lokaliteter: 111

| JAN  | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC  |
|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|
| 2092 | 3331 | 1107 | 843 | 380 | 130 | 183 | 92  | 408 | 153 | 338 | 1571 |



## Bjergand (*Aythya marila*) 02040

Meget højt antal individerrapporteret i 1997, faktisk det største de sidste 10 år. Især første halvår var da også præget af nogle ret store flokke.

1. halvår, største antal (lok. max.  $\geq 1000$ ): 2/1 8000 **Sødringholm Strand** (LTP), 5/1 6000 **Mellempoldene** (JPA), 11/1 10000 Ø Stavshoved, Bønnerup (BGO), 26/1 2400 **Ebeltoft Vig syd** (JSC), 7/2 1200 **fou Løgten Strand** (PLA), 9/2 1930 **Kongsgårde** (FOX), 15/2 1200 **Alrø Strelshoved** (OGJ), 23/2 1500 **Alrø** (HLL) og 24/2 1200 **Skødshoved** (FUT).

Forårets sidste var: 15/3 74 og 21/3 76 **Skødshoved** (FUT) samt 17/4 1 **Norsminde Fjord** (OLI).

Sommerobs: 4/6, 6/6 og 20/6 1 **Hjortholm** (SDY). Fuglen 20/6 er rapporteret som en hun.

Efterårets første var: 2/9 5 **Fornæs** (HLL), 17/10 5 **Fornæs** (HAC) og 26/10 2 **Stubbe Sø** (PBP).

Indlandsfund (lok. max.): 4/3 22 **Dystrup Sø** (LPJ), 12/3 1 **Brabrand Sø** (HLL) og 27/12 50 **Stubbe Sø** (SPI) - samtidig 2. halvårs største obs.

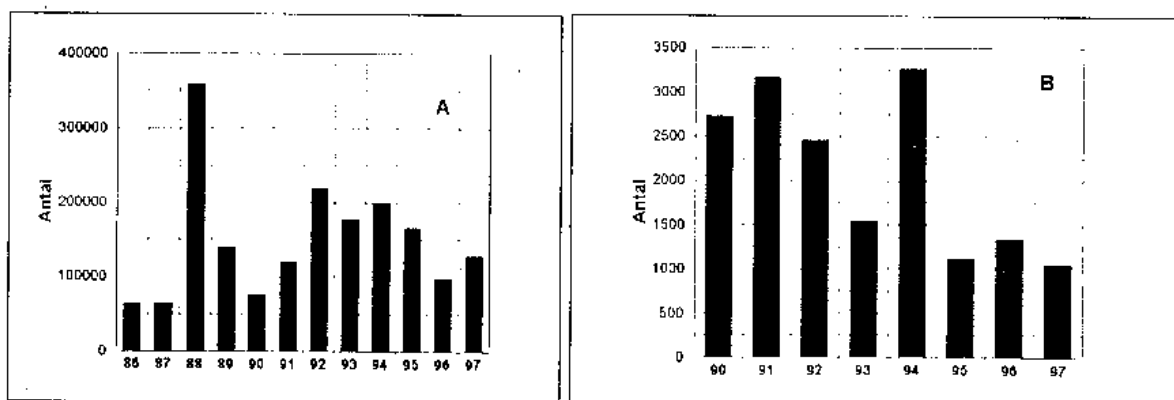
Total: 38425    Antal indsendere: 23    Antal obs: 45    Antal lokaliteter: 26

| JAN   | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 29761 | 7928 | 600 | 1   | 0   | 3   | 0   | 0   | 5   | 7   | 31  | 89  |

## Ederfugl (*Somateria mollissima*) 02060

Heldigvis er antallet af rapporterede individer atter steget en smule ovenpå sidste års lave antal (figur 5), men med de flokstorelser denne art samles i, skal der jo heller ikke overses mange flokke, før resultatet ændrer sig.

Yngel: 1046-1063 par fordelt på 12 lokaliteter, heraf følgende med mere end 10: 58 **Søby Rev** (JGR), 311 **Alrø Poller** (JGR), 12 **Bosserne** + 135 **Lindholt** + 85 **Kyholm** (DMU) + 427 **Stavns Fjord** (alle DMU) samt 7-12 (45 pull i 6 børnehaver) **Vesterklit**, **Anholt** (HET). Udviklingen i yngletal siden 1990 ses i figur 5.



Figur 5. Antallet af henholdsvis observerede Ederfugle i perioden 1986-97 og antal ynglefund i perioden 1990-97.

1. halvår, største observationer (lok. max.  $\geq 2500$ ): 7/1 4000 **Nordstrand**, **Anholt** (FS), 17/1 3000 **Vesterklit**, **Anholt** (FS), 24/1 2900 **S** og 300 **N Fornæs** (HAC), 1/2 4600 **Århus Bugt** (OLI), 24/2 2700 **Skødshoved** (FUT) og 1/3 3000 **Issehoved** (SDY, SAM).

2. halvår, største observationer (lok. max.  $\geq 2500$ ): 11/9 12000 **Grenå-Anholt Færgen** (FS), 13/10 2500 **Kattegat**, **Mariager-Randers Fjord** (OLI), 15/10 18000 **N** og 300 **S Fornæs** (RD), 26/10 5000 **Besser Rev** (SAM), 2/11 2000 **Eskeplet** (JPA), 11/11 og 24/11 5000 **Kålsede** (TBR).

Total: 127911    Antal indsendere: 29    Antal obs: 294    Antal lokaliteter: 66

| JAN   | FEB   | MAR   | APR  | MAJ  | JUN  | JUL  | AUG | SEP   | OKT   | NOV   | DEC  |
|-------|-------|-------|------|------|------|------|-----|-------|-------|-------|------|
| 24070 | 14705 | 13241 | 1950 | 2862 | 1958 | 1371 | 483 | 13118 | 35485 | 15317 | 3351 |

**Stellersand (Polystrieta stelleri) 02090**

Rettelse: Observation fra Kysing Næs 22/10 1995 ikke godkendt af SU.

**Havlit (Clangula hyemalis) 02120**

Meget få observationer i 1997. Vi skal helt tilbage til 1984, før vi kan finde et lavere antal i lokalrapporten.

De største observationer (alle obs  $\geq 5$  nævnt): 24/1 7 N **Fornæs** (HAC), 30/1 15 **Samsø Østerflak** (PLA), 6/2 8, 20/2 13 og 20/3 16 **Tunø Knob** (LGN), 12/4 5 trk **Gjerrild Nordstrand** (HP) og 17/11 5 S **Fornæs** (HLL).

Foråret sidste: 16/4 2 **Gjerrild Nordstrand** (JPA) og efterårets første: 8/11 1 **Øster Hedekrog** (LEB).

Total: 79      Antal indsendere: 11      Antal obs: 13      Antal lokaliteter: 6

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 27  | 22  | 17  | 7   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 6   | 0   |

**Sortand (Melanitta nigra) 02130**

En del indlandsfund. Fuglen fra Borum blev fundet på en markvej og bragt hjem til pleje. Den blev ca. 1 uge senere udsat ved Kysing Næs, hvor den straks svømmede ud og begyndte at dykke.

1. halvår, største antal kommer fra følgende lokaliteter (lok. max.  $\geq 200$ ): 24/1 20000 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 30/1 250 **Århus Bugt** (PLA), 1/3 1500 **Grenå-Halmsted Færgen** (TBR), 1/3 800 **Issehoved** (SDY, SAM) og 12/4 400 N **Fornæs** (PNN).

Sommerobservationer: 1/6 11 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 3/6 1 ♀ **Mellempoldene** (OLI), 5/6 1 **Issehoved** (SDY) og 22/7 15 SV **Kalsemade** (TBR) - se desuden under indlandsfund!

2. halvårs største antal kommer fra følgende lokaliteter (lok. max.  $\geq 200$ ): 2/9 4930 N og 98 S **Fornæs** (HLL), 9/11 250 **Skærbæk Hest** (JPA) og 13/12 500 **Gjerrild Nordstrand** (PST).

Indlandsfund: 11/6 1 ♂ **Borum By** (OLI), 12/6 7 **Ravnso** (JKI), 4/8 1 ♂ **Ørnsø** (JCN) og 5/8 2 **Brabrand Sø** (FAJ) - alle er samtidig sommerfund.

Total: 35181      Antal indsendere: 27      Antal obs: 88      Antal lokaliteter: 31

| JAN   | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT  | NOV | DEC |
|-------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|
| 20804 | 1705 | 2843 | 807 | 12  | 21  | 15  | 61  | 5182 | 2690 | 525 | 516 |

**Fløjlsand (Melanitta fusca) 02150**

Et rimeligt godt resultat ovenpå sidste års lave antal. Resultatet er imidlertid hjulpet godt på vej af en enkelt flok på 1000 individer.

Største antal (alle obs  $\geq 20$ ): 5/1 36 **Besser Rev** (SAM), 30/1 150 **Samsø Østerflak** (PLA), 30/1 20 **Nordby Bugt** (PLA), 30/1 350 **Århus Bugt** (PLA), 1/3 25 **Grenå-Halmstad Færgen** (TBR), 1/3 50 **Issehoved** (SDY, SAM), 15/9 1000 **Ebeltoft Vig syd** (HET) og 7/10 341 N **Fornæs** (HLL).

Forårets sidste blev: 23/3 1 **Gjerrild Nordstrand** (ABL, LPJ), 16/4 1 V **Gjerrild Nordstrand** (JPA) og 18/4 9 **Øster Hedekrog** (LEB).

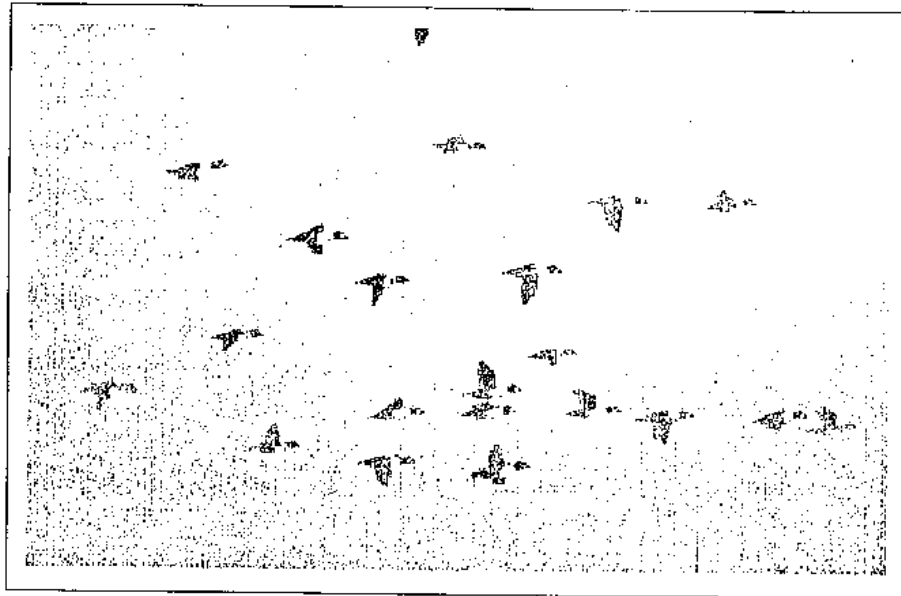
Sommerfund: 29/6 3 S **Sælvig Havn** (SDY) og efteråret første var: 31/8 8 **Kysing Næs** (OGJ) og 11/9 2 N **Kalsemade** (TBR).

Total: 2093      Antal indsendere: 19      Antal obs: 34      Antal lokaliteter: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|
| 579 | 19  | 105 | 10  | 0   | 3   | 0   | 8   | 1002 | 348 | 24  | 2   |

### Hvinand (*Bucephala clangula*) 02180

Der er for denne art ikke de store udsving i forhold til sidste års resultat. Dog var der i perioden april-sept. generelt færre observerede individer.



*Hvinaender*

1. halvår, største observationer (lok. max.  $\geq 300$ ): 5/1 622 Egsmark Strand (FOX), 15/1 og 26/1 500 Horsens Fjord v. Alrø (HP), 19/1 933 Ebeltoft Vig nord (FOX), 19/1 647 V, 29 Ø og 67 R Alrø Eghoved (JSC), 26/1 540 Ebeltoft Vig syd (JSC), 26/1 400 Abildhoved, Alrø (SHØ), 5/2 350 Mariager Fjord, Mariager Havn-Hadsund (TNI), 15/2 900 Amstrup Red (TBR), 24/2 400 Skødshoved (FUT), 7/3 650 Mariager Yderfjord (TNI) og 15/3 450 Råby Odde (LTP).

Sommerens største obs (lok. max  $\geq 5$ ): 1/7 21 Fussing Sø (BRA), 16/7 6 ♀♀ Ørnø (JCN) og 29/7 5 Kalsemade (TBR).

2. halvår, største obs (lok. max.  $\geq 300$ ): 8/11 500 Møllegrund, Randers Fjord (PST), 21/11 325 Fladbjerg (HST) og 27/12 1550 Mariager Yderfjord (TNI).

Total: 21822    Antal indsendere: 47    Antal obs: 335    Antal lokaliteter: 108

| JAN  | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC  |
|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|
| 7606 | 4671 | 2630 | 275 | 31  | 8   | 47  | 0   | 7   | 794 | 2975 | 2778 |

### Lille Skallesluger (*Mergus albellus*) 02200

Der er i 1997 meldt om usædvanligt mange individer af denne art, og især fra Stubbe Sø og Salten Langsø har der gennem længere tid været tale om en stor koncentration.

1. halvår, største obs (lok. max.  $\geq 3$ ): 2/1 1 ♂ og 4 ♀♀ Norsminde Fjord (BGO), 15/1 6 ♀♀ Kysing Næs (HLL), 19/1 2 ♂♂ og 1 ♀ Hou (OJE), 16/2 6 ♂♂ og 5 ♀♀ Mossø (SHØ), 23/2 1 ♂ og 3 ♀♀ Rugård Nørresø (JPL), 2/3 7 ♂♂ og 9 ♀♀ Stubbe Sø (JKL) og 30/3 3 ♂♂ og 5 ♀♀ Salten Langsø (GGU),

Forårets sidste obs: 26/3 4 ♂♂ og 10 ♀♀ og 29/3 2 ♂♂ Stubbe Sø (JPL) og 30/3 3 ♂♂ og 5 ♀♀ Salten Langsø (GGU).

Efterårets første obs: 2/11 1 ♀ Salten Langsø (GGU), 16/11 1 ♂ og 1 ♀ Rugård Nørresø (JPL) og 23/11 9 Stubbe Sø (PBP).

2. halvår, største obs (lok. max.  $\geq 3$ ): 23/11 9 Stubbe Sø (PBP), 21/12 4 ♂♂ og 22 ♀♀ Salten Langsø (GGU) og 31/12 4 ♂♂ og 1 ♀ Rugård Nørresø (JKL).



Total: 229      Antal indsendere: 23      Antal observationer: 48      Antal lokaliteter: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 34  | 39  | 56  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 24  | 76  |

### Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*) 02210

Tilbagegang i totalt antal rapporterede individer for fjerde år i træk. I forhold til tallene for 1993 er der dog stadig tale om et pænt antal.

Yngel: Der er i år kun meldt 3 ynglepar i Århus amt: 2 **Ebeltoft Færgchavn** (JPL) og 1 **Langør** (LEB). Der mangler dog tal fra Hjelm, som tidligere har tegnet sig for adskillige par.

1. halvår, største obs (lok. max. > 30): 12/1 61 **Sletterhage** (FOX), 19/1 34 V **Alrø Eghoved** (JSC), 15/2 292 **Amstrup Red** (TBR), 23/2 32 **Lerdrup Bugt** (JSC), 31/3 40 **Kalsemade** (TBR), 6/4 31 **Alrødæmningen** (JSC), 25/4 50 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 17/5 42 **Tunø** (SHO).

2. halvår, største obs (lok. max. ≥ 30): 10/8 33 **Ebeltoft Vig syd** (JPL), 17/8 38 **Kysing Fjord** (JPL), 16/10 63 **Hesselholm** (LEB), 18/10 57 **Alrø Poller** (JGR), 22/10 40 **Kalsemade** (TBR), 29/10 35 **Lerdrup Bugt** (JGR), 9/11 35 **Skærbæk Hest** (JPA) og 27/11 82 **Amstrup Red** (JGR).

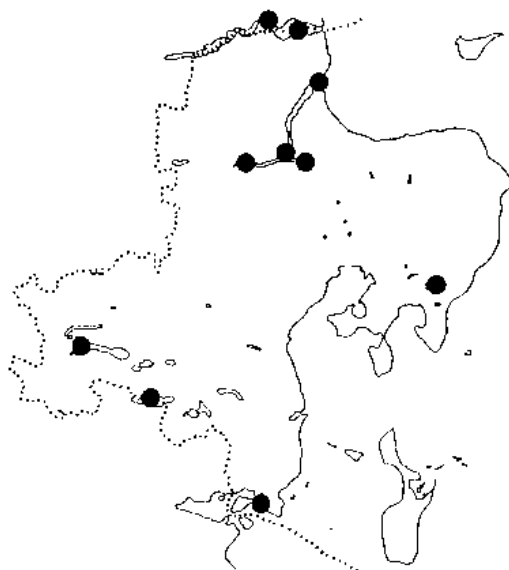
Indlandsobservationer: 1/2 2 **Århus Å** (OJE), 16/2 2 **Dronningborg Bredning** (JPA), 5/4 1 **Dystrup Sø** (ABL, LPJ), 16/4 2 **Drøstrup Enge** (JPA), 18/4 1 **Bjerregrav Mose** (JPA), 8/5 2 **Stubbe Sø** (PBP) og 23/8 2 **Mossø** (KSM).

Total: 3205      Antal indsendere: 37      Antal obs: 292      Antal lokaliteter: 63

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 283 | 515 | 358 | 315 | 149 | 84  | 101 | 185 | 146 | 571 | 352 | 146 |

### Stor Skallesluger (*Mergus merganser*) 02230

Efter et sløjt år sidste år nu atter tilbage på niveauet fra 1994 og 1995.



Figur 6. Lokaliteter med observationer af ≥ 100 Stor Skallesluger i 1997.

1. halvår, største obs (lok.max. ≥ 100): 2/1 105 **Råby Odde** (LTP), 3/1 155 **Horsens Fjord v. Alrø** (HP), 4/1 130 **Råby Odde-Udbyhøj** (LTP), 10/1 200 **Alrø** (HLL), 10/1 og 5/2 190 **Mariager Fjord v. Hadsundbroen** (TNI), 11/1 315 **Mariager Ydertfjord** (TNI), 17/1 240 **Dronningborg Bredning** (LTP), 18/1 600 **Mellerup-Grund Fjord, Randers Fjord** (LTP), 16/2 100 **Grund Fjord** (FFA), 19/2 100 **Ørnsø** (JCN), 9/3 500 **Salten Langsø** (JCN) og 22/3 265 **Stubbe Sø** (JTI).

Foråret sidste obs blev: 27/4 4 **Salten Langsø** (KSM), 30/4 1 trk. **Lergraven** v. Lecafabrikken (PLA) og 16/5 1 ♀ **Sminge Sø** (JCN).

Efteråret første obs: 19/10 1 **Silkeborg Langsø** (JLO), 2/11 25 **Salten Langsø** (GGU) og 8/11 1 **Brabrand Sø** (PPR).

2. halvår: **Salten Langsø** er klart artens foretrukne opholdssted. Kun her træffes mere end 100 fugle, max. ses 21/12 640 **Salten Langsø**, midt (GGU). Andre større tal er 14/12 62 **Stubbe Sø** (PBP) og 22/12 35 **Lerdrup Bugt** (TBR).

Total: 9978      Antal indsendere: 55      Antal obs: 308      Antal lokaliteter: 95

| JAN  | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC  |
|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|
| 3041 | 2245 | 2231 | 67  | 1   | 0   | 0   | 0   | 0   | 1   | 457 | 1935 |

## ROVFUGLENE I 1997

Der er sket en halvering i antallet af indsendte obs for de fleste arter. 1997 blev desuden et magert år for de museædende rovfugle (produktionstal fra SMJ og LUR). Forårstrækket for Hvepsevåger blev småt over Samsø (LEB). Ingen oplysninger om ynglende Fiskeørne.

### Hvepsevåge (*Pernis apivorus*) 02310

Året er kendetegnet ved færre obs end i 1996, men med flere sete fugle. Blot oplysninger om 1-2 mulige y-par.

Forårstræk: 39 obs af 176 trækkende fugle, hvilket stort set svarer til billedet i 1996. Hvepsevågen ankom tidligt. Første fund 2/5 i Moesgård Strand (HLL), 8/5 2 Stubbe Sø (PBP) og 1 Sletterhage (JTL). I perioden 19/5-8/6 sås blot 50 fugle ved Gjerrild (PST,IIAC). Forårstrækket fyldte mere over Samsø (LEB,SDY,SAM) hvor 86 fugle blev observeret i perioden 12/5-10/6. Største flok i foråret blev også set på Samsø, nemlig 31/5 58 N Issehoved (SDY,SAM).

Efterårstræk: 9 obs af 19 trækkende fugle i aug-sep. Det drejer sig hovedsageligt om enkelt-individer med én undtagelse: 21/9 sås en flok på 9 over Hesselholm, Samsø (LEB). Årets sidste var 22/9 2 Hesselholm (LEB) og 28/9 1 Gudenåen, Mossø-Gudensø (JKI).

| Total: 241 |     | Antal indsendere: 28 |     |     |     |     | Antal obs: 75 |     |     |     |     |  |
|------------|-----|----------------------|-----|-----|-----|-----|---------------|-----|-----|-----|-----|--|
| JAN        | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG           | SEP | OKT | NOV | DEC |  |
| 0          | 0   | 0                    | 0   | 109 | 75  | 12  | 28            | 17  | 0   | 0   | 0   |  |

### Sort Glente (*Milvus migrans*) 02380

I 1997 3-4 fund: 22/3 1 trk Brabrand Sø (DOF), 29/4 1 Kalsemade (TBR) og 1 Odder Dyrehave (meddelt af Barry King) kan jo godt være samme individ. 17/7 1 set ved motorvejen ved Skødstrup/Løften (JSC).

### Rød Glente (*Milvus milvus*) 02390

Vi har stadig ikke noget solidt overblik over ynglebestanden i amtet. I 1997 var Djursland hjemsted for de formodede yngleforekomster.

Yngel: 1-4 par. Der er ikke iagttaget udflojne unger. Mon ikke der gemmer sig nogle flere ynglepar andre steder i amtet ?

Forårstræk: En usædvanlig tidlig fugl blev set 28/1 Fornæs (HLL). Ellers må foråret betegnes som magert. De første trækfugle dukker op til sædvanlig tid medio marts: 21/3 1 Åkær Å (KTO) og 23/3 1 Dalbyover (TNI). I perioden 27/3 - 1/6 ses 23 trækkende fugle spredt i amtet, heraf kun 10 ved Gjerrild.

Efterårstræk: Der blev stort set ikke iagttaget træk i efteråret og blot 10 obs af 11 fugle i aug.-nov.

| Total: 124 |     | Antal indsendere: 378 |     |     |     |     | Antal obs: 112 |     |     |     |     |  |
|------------|-----|-----------------------|-----|-----|-----|-----|----------------|-----|-----|-----|-----|--|
| JAN        | FEB | MAR                   | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG            | SEP | OKT | NOV | DEC |  |
| 1          | 0   | 13                    | 47  | 27  | 17  | 8   | 6              | 2   | 2   | 1   | 0   |  |

### Havørn (*Haliaeetus albicilla*) 02430

En mildere vinter og færre ørne. Ialt 28 obs af 32 fugle alle fra jan.-apr. på nær 4 obs i okt.-nov. Det har vel drejet sig om et halvt dusin nogenlunde stationære fugle, set rundt omkring i amtet: Salten Langsø feb.-apr. 1-2 ad (GG,JBA,LB,JCN), Mariager Fjord jan.-feb. 1 (LTP,BGO,CSS) og Anholt jan. 1 (FS).

På forårstrækket blev der set enkelte fugle: 4/3 1 N Moesgård Strand (HLL), 11/3 1 Ø Silkeborg (JCN), 9/4 1 NO Mejlgård Overskov (DOF) og 20/4 hele 3 N Mossø (JCN).

Fra efteråret følgende: 12/10 1 K Norsminde Fjord (OGJ), 3/11 1 Kalsemade (TBR), 7/11 1 Sønderbjerg og 11/11 2 Totten, Anholt (begge FS).

Tilføjelser til Fugle i Århus amt 1996: 5/2 1 2K samt 10/3 1 2K + 1 ad **Kalsemade** (TBR), 27/3 1 2K **Skanderborg Sø** (FNI) og ult. dec. 1 **Randers Fjord** v. Albæk (via JTL).

## Rørhøg (*Circus aeruginosus*) 02600

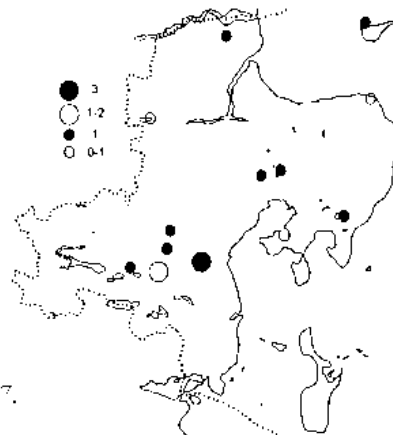
En voldsom nedgang i antal indsendte iagttagelser, fra 507 obs af 707 fugle i 1996 til 333 obs af 462 fugle i



1997. Ynglebestanden tilbage på tidligere års niveau.

Yngel: 17-21 par (figur 7). **Brabrand Sø** er stadig lokaliteten med flere par; i år min. 2 par (OLI,FF,JSC m.fl.). Heller ikke i år fund fra Samsø.

Forårstræk: 26 obs af 36 trk. fugle, ganske på linie med året for. Rørhøgen var til gengæld tidligt på færde i 1997, 5/3 og de følgende dage sås 1 **Brabrand Sø** (JTL,HLL,BGO). Ved **Gjerrild** blev det til 19 fugle 16/4-28/5, altså ingen overraskelser.



Figur 7. Antal ynglepar af Rørhøg indsendt i 1997.

Efterårstræk: 12 obs af 14 trk. fugle er beskedent. Det drejer sig om enkeltindivider spredt over amtet. De sidste ses 5/10 1 **Alrø** (EJJ) og 17/10 1 **Grund Fjord** (FFA).

Total: 462                      Antal indsendere: 62                      Antal obs: 333

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 12  | 128 | 103 | 51  | 62  | 78  | 26  | 2   | 0   | 0   |

## Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*) 02610

Også hos Blå Kærhøg er der en mærkbar nedgang i antal indsendte iagttagelser. Heller ikke i år sommeriagttagelser.

Forårstræk: 12/4-27/4 11 trk ved **Gjerrild** (LPJ,PNN,HAC,PST,JSI,HP), de sidste fugle i foråret var 29/4 1 **Løvenholm Skov** (JSI) og 1/5 1 NV **Moesgård Strand** (SSK).

Efterår/vinter: Blot 17 fugle mod 40 i 1996. Den første dukkede op 16/8 1 hun-brun **Gjerrild** (SSK), mens næste ikke ses før 5/10, hvor 1 ♂ blev set ved **Hollands Bjerger** (PST). Dette var den ene af 2 "ikke brune" fugle i efteråret. Den sidste iagttagelse var 21/12 1 **Dronningborg Bredning** (JPA).

Total: 70                      Antal indsendere: 28                      Antal obs: 69

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 8   | 4   | 29  | 1   | 0   | 0   | 1   | 0   | 6   | 5   | 5   |

### Hedehøg (*Circus pygargus*) 02630

Blot 2 fund: 1/6 1 imm ♂ **Purhus Kommune** (HAC) og 12/6 1 ad ♀ **Mols Bjerger** (JTL).

### Duehøg (*Accipiter gentilis*) 02670

Materialet er igen i år beskedent. Ved Frijsenborg blev der i aug-sep fanget 5 unge ♂♂ og 1 ung ♀ ved udsætningspladser for Fasaner. Heraf var den ene født i en lokal rede og en anden fra en lille skov ved Egtved i Vejle amt. Den havde blot haft en uges tid til at finde frem til det veldækkede bord ved Hammel. Alle fuglene blev flyttet til Silkeborg Nordskov efter fangsten.

Yngel: Blot 7 ynglepar.

Forårstræk: **Moesgård Strand** 3 fugle i mar-apr (JTL,HLL) og 2 fugle i apr ved **Gjerrild** (PST,PNN).

Efterårstræk: 20/9 1 indtrk. **Vesborg Fyr** (LEB) er den eneste trækiagttagelse.

Total: 84                      Antal indsendere: 35                      Antal obs: 82

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 4   | 5   | 20  | 21  | 3   | 7   | 3   | 7   | 3   | 4   | 4   | 3   |

### Spurvehøg (*Accipiter nisus*) 02690

Spurvehøgene omkring Hinnerup bliver plaget noget af Duehøge. Tidligere var det måren, der ryddede Spurvehøgens reder for æg og unger. I 1997 blev en del ungekuld taget af Duehøgen.

Yngel: 11 par blev det til. De fleste omkring **Hinnerup** (SMJ).

Forårstræk: De første iagttagelser af flere trækkende var 31/3 4 **Hesselholm, Samsø** (SDY) og ligeledes 31/3 4 **Issehoved, Samsø** (SDY,SAM). 9/4 trak 10 ved **Moesgård Strand** (HLL). Ved **Gjerrild** blev der set 347 fugle i perioden 16/3-8/6. De største dage 20/4 100 (HAC), 26/4 25 (HAC) og 11/5 40 (HAC). I maj blev det til 72 i perioden 8/5-31/5, altså noget bedre end i 1996.

Efterårstræk: Der blev stort set ikke iagttaget trækkende fugle, 12/10 3 **Sletterhage** (JPL) og ligeledes 12/10 5 **Risskov By** (HLL).

Total: 593                      Antal indsendere: 38                      Antal obs: 261

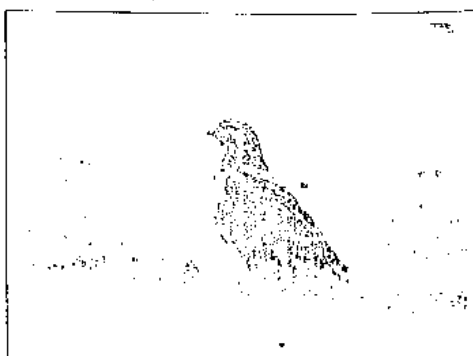
| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 19  | 20  | 48  | 309 | 93  | 13  | 8   | 21  | 13  | 19  | 23  | 7   |

### Musvåge (*Buteo buteo*) 02870

Det blev ikke noget stort år for iagttagelser af Musvåge. Trækket var beskedent, og det indkomne materiale er mere end halveret i forhold til 1996.

Yngel: Der er oplysninger om 16-17 par! Vi skal mange år tilbage for at se så små tal.

Forårstræk: Det blev heller ikke noget stort forårstræk. 143 obs af 1442 trækkende fugle. Der var 3 gange så mange fugle i 1996 på færre obs ! Trækket indledes 16/2 13 **Lading** (HET). Fra træklokaliteterne: 26/2 54 **Fornæs** (HLL,RD), hvor der ses i alt 265 i perioden 26/2-31/3 (RD,HLL,JSI). 4/3-9/4 266 ved **Moesgård Strand** (HLL,JTL) med bedste dag 9/3 151 (JTL). Ved **Gjerrild** ses i perioden 15/3-8/6 i alt 623 med bedste dag 26/4 114 (måske inkl gengangere) (JSI,PST,HAC). Ved **Katholm Skov** trak 80 9/3 (JSI). Trækket over **Samsø** betegnes som småt, færre end 10 fugle i apr-maj (LEB).



Musvåge

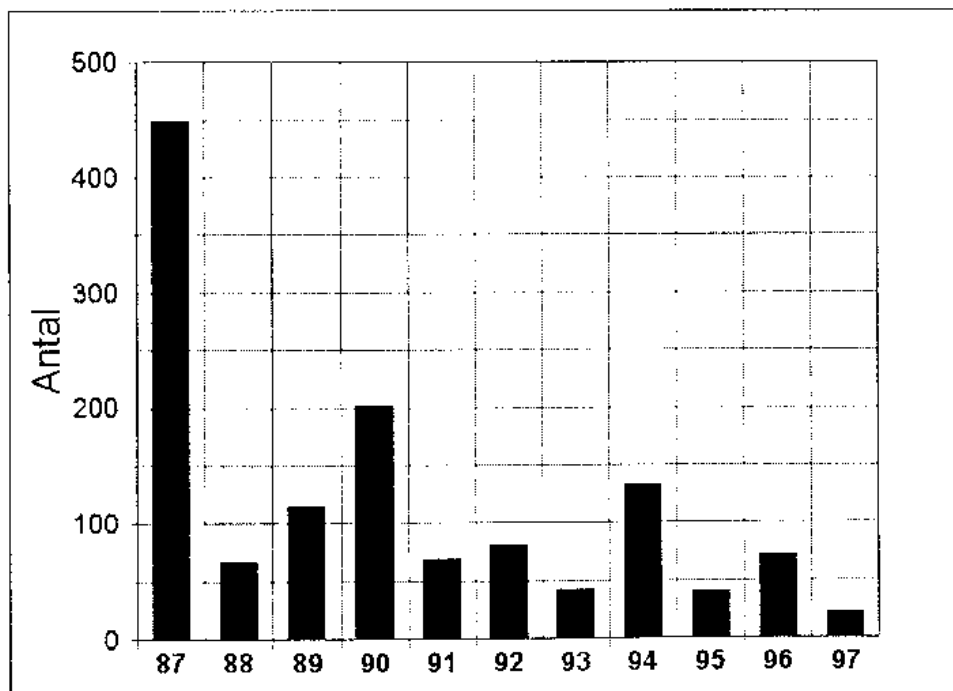
Efterårstræk: 55 obs af 183 trækkende fugle. 3/9 8 **Damsbro Mose** (SMJ). 20/9-27/9 102 **Hesselholm**, Samsø (LEB,SDY), bedste dag 21/9 med 44 fugle. Resten drejer sig om iagttagelser af ganske få individer pænt spredt i amtet.

Total: 2805                      Antal indsendere: 54                      Antal obs: 838

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 128 | 185 | 803 | 743 | 317 | 97  | 38  | 65  | 193 | 92  | 83  | 61  |

### Fjeldvåge (*Buteo lagopus*) 02900

Trækket nåede slet ikke de sidste års højder, blot 8 fugle i april! Figur 8 viser forårstrækket af Fjeldvåger i 1987-1997. "Toppene" falder med 3-5 års mellemrum, altså ganske som mængden af byttedyrene svinger hjemme i de nordlige leveområder.



**Figur 8.** Forårstrækket af Fjeldvåge gennem Århus amt 1987-1997. (Bemærk: Fejl i apriltotalen i 1995-rapporten).

Forårstræk: den tidligste trækfugl var 9/3 1 **Fornæs** (HLL,JSI). 16/4-25/4 trak 7 ved **Gjerrild** (HLL,JPA, BOG,LTP,HAC,JSI,PST). De sidste forårsobs var 8/5 2 **Gjerrild** (HAC), 31/5 1 **Lading** (HET) og 7/6 1 **Anholt** (HET).

Efterårstræk: den første fugl 8/9 1 **Ølst Bakker** (LB) og trækket afsluttes i oktober med 3 fugle. 5/10 2 **Nimtofte** (FOX) og 17/10 1 **Gjerrild** (HAC).

Overvintring: Måske op til 8 forskellige fugle set i jan.-feb. og 4 i nov.-dec. - ikke meget.



Total: 50      Antal indsendere: 21      Antal obs: 46

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 8   | 8   | 8   | 8   | 6   | 1   | 0   | 0   | 3   | 3   | 4   | 1   |

### Kongeørn (*Aquila chrysaetos*) 02960

Ingen sikre obs i år, men rygte om en ved Skanderborg Sø i det tidlige efterår.

### Ørn (*Aquila sp.*) 02965

27/4 1 trk Ø Gjerrild, Bakken ved Overskov (PST).

### Fiskeørn (*Pandion haliaetus*) 03010

Heller ikke i år er der obs, der tyder på yngleforekomst. Trækobservationerne har i år i de fleste tilfælde været angivet med tidspunkt og det har gjort det meget lettere at sortere gengangere fra - tak for det.

Forårstræk: Der blev ikke set fugle i marts. I april ses 38 fugle på træk gennem amtet, i maj blot 8. Gjerrild tegner sig for de 26 i perioden 6/4-8/5 (BKR,JPA,PNN,JKL,PST,BGO,HAC,JSI). I maj ses 3 trk over Samsø (SDY,SAM).

Efterårstræk: Egentlige trækfugle (5 stk) ses blot sidste dag i aug. og i sep. Sidste fugl 28/9 1 Kysing Næs (OGJ).

Total: 99      Antal indsendere: 41      Antal obs: 80

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 51  | 9   | 3   | 6   | 22  | 8   | 0   | 0   | 0   |

### Tårnfalk (*Falco tinnunculus*) 03040

Yngel: 19-20 ynglepar blev det til, heraf 3 par i kasser i Århus og forstæder.

Forårstræk: Det tidligste træk ses ved Moesgård Strand, hvor 13 fugle trak i mar-apr, 6/3 bedste dag med 4 fugle (HLL). I mar-maj ses 27 trk ved Gjerrild (PST,ABL,LPJ,JPA,HAC,JSI,RD,LGN,SKR), bedste dage blev 26-27/4 med hver 3 fugle.

Efterårstræk: 5 obs af 7 trækkende fugle, flest 2/9 2 Fornæs (HLL) og 6/9 2 Sønderbjerg. Anholt (OLI). Sidste trækobs 17/10 1 Sangstrup By (HAC).

Total: 535      Antal indsendere: 40      Antal obs: 453

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 39  | 41  | 49  | 113 | 75  | 35  | 51  | 18  | 52  | 31  | 21  | 10  |

### Aftenfalk (*Falco vespertinus*) 03070

4-5 fugle: 10/5 2-3 forskellige fugle trækkende over Hesselholm, Samsø (LEB), 17/5 1 Vorup By (HIP) og 30/5 1 Gjerrild Nordstrand (PST).

### Dværgfalk (*Falco columbarius*) 03090

Også for Dværgfalken gælder, at der er indkommet færre obs i år. Alle på nær 4 obs er af enkeltfugle.

Forårstræk: 28/2 1 Fussing Sø (PST) er første trækobs. Gjerrild: 19/4-11/5 6 trk. (PST,BGO,HAC,JSI,PST). På Samsø ses 4 fugle 27/3-5/5 (LEB,SDY). 26/4 2 Sindbjerg-Stoubjerg Hede (FNI), dagen efter endnu én. Ingen obs senere end 11/5.

Efterår: De første ses 7/9 2 rst. **Totten** og 3 **Ørkenen**, Anholt (OLI m.fl.). På træk blot 3 fugle: 2/10 2 indt. **Fornæs** (BGO) og 6/10 1 trk. **Kalsemade** (TBR), de resterende 13 fugle var rastende. F.eks. 7/9 3 **Ørkenen**, Anholt og 2 **Totten**, Anholt (OLI).

Total: 35                      Antal indsendere: 16                      Antal obs: 31

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 2   | 2   | 15  | 2   | 0   | 0   | 0   | 7   | 6   | 1   | 0   |

### Lærke-/Aftenfalk (*F. vespertinus/subbuteo*) 03095

7/9 1 **Totten**, Anholt (OLI).

### Lærkefalk (*Falco subbuteo*) 03100

Forårstræk: Ved **Gjerrild** ses op til 11 fugle 9/5-1/6, 11/5 4 (HAC) er bedste dag. Årets første: 6/5 1 **Hesselholm**, **Samsø** (LEB). Ellers er det spredte jagttagelser af trækkende fugle: 11/5 1 **Engen**, Anholt (FS), 15/5 1 **Bjødstrup** (TKC), 23/5 1 **Gyllingnæs Skove** (TBR) og 28/5 2 **Rugård Sønder sø** (FF).

Efterårstræk: Den første ses 17/8 1 **Stubbe Sø** (PBP). Der er 4 obs fra **Samsø**, inklusive årets sidste obs 7/10 1 **Hesselholm** (LEB).

Total: 35                      Antal indsendere: 20                      Antal obs: 29

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 18  | 8   | 0   | 4   | 4   | 1   | 0   | 0   |

### Jagtfalk (*Falco rusticolus*) 03180 SU-Art

1994 var første år, hvor obs af Jagtfalk blev rapporteret fra Århus amt. Fundet er godkendt af SU. I 1995 blev der set en undsluppet falkonérfugl. I 1996 ingen obs, men i år er der 3 fund, hvoraf det ene fra **Kvottrup Mose** er godkendt af SU. Der må ikke refereres til observationer, som ikke er godkendt af SU.

20/4 1 juv **Kvottrup Mose** (SMJ). Samtidig kom en Vandrefalk svansende forbi! De andre fund er feb. 1 2K indt. **Kysing Næs** jagtende en Allike og sept. 1 **Vesterklit**, Anholt.

Godkendt af SU: 17/9 1995 1 ad **Norsminde Fjord** (OGJ), 18/9 1995 1 ad **Århus By** (OLI).

### Vandrefalk (*Falco peregrinus*) 03200

Vandrefalken er en af de få rovfugle, hvor der er stigning i indrapporteringerne. 1993: 29, 1994: 25, 1995: 27, 1996: 16 og i år 43. Også på landsplan stiger antallet af obs, så det eneste, vi nu venter på er, at den igen begynder at yngle i Danmark.

I jan.-feb. ses flere fugle, 11 obs af måske op til 4 forskellige. F.eks.: 5/1 1 **Råby Odde** og **Råby Kær** (JPA, PST, SSI, LTP), 11/1+19/1 1 **Mariager Fjord** (SSI, LTP), 19/1 1 **Alrø Poller** (NH).

Forårstræk: Ved **Gjerrild** 10 obs af formodentlig 6-10 fugle i mar.-maj (mange observatorer), 14/5 1 N **Brabrand Sø** (OLI) og 8/6 2 **Totten**, Anholt (HET).

Efterårstræk: Fra 2. halvår foreligger 8 obs af 9 fugle, heraf blot én på direkte træk: 21/9 1 **Hesselholm**, **Samsø** (LEB). De øvrige var tilsyneladende rastende og jagende fugle: 3/10 1 juv ♂ **Alrø Poller** (SSK), 6/10 1 **Kalsemade** (TBR), 8/10 1 **Foldby** (LUR), 13/10 2 **Hesselholm**, **Samsø** (LEB), 15/11 1 **Bjødstrup** (TKC) og 24/11 1 **Lerdrup Bugt** (TBR), 24/12 1 **Langør** (DOF), som havde været i området i nogen tid.

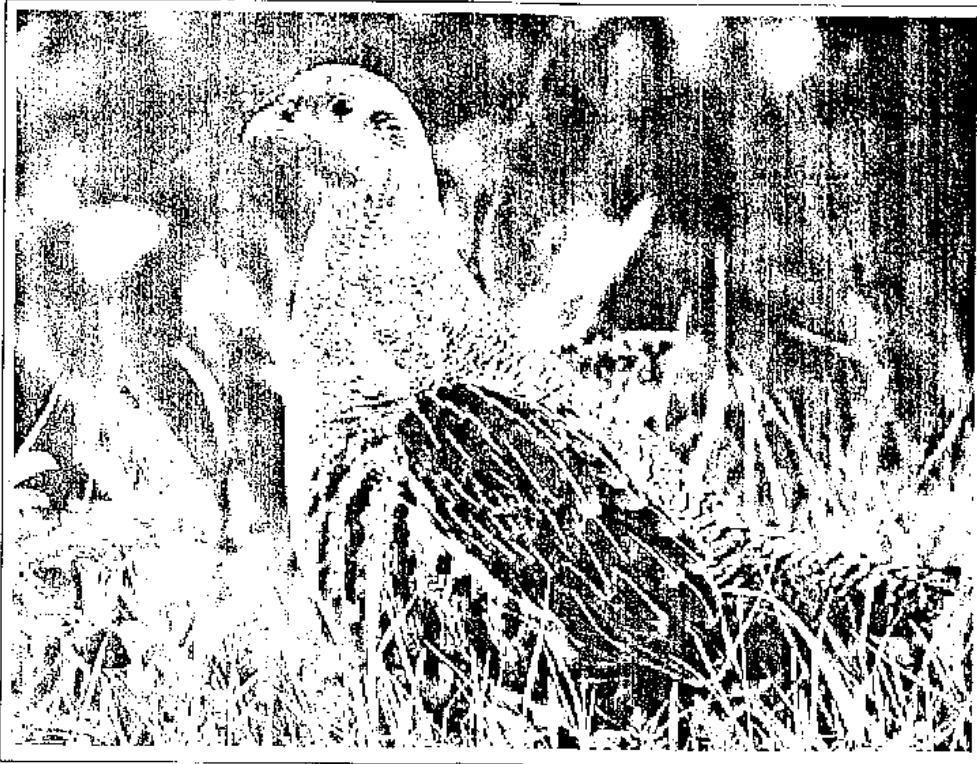
Total: 43                      Antal indsendere: 24                      Antal obs: 40

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 3   | 6   | 9   | 3   | 2   | 0   | 0   | 1   | 5   | 2   | 1   |



**Agerhøne (Perdix perdix) 03670**

Yngel: 6 par med 5 ved **Hevring Hede (DOF)** og 1 ved **Ølsted, Århus (LM)**. Et dårligt resultat sammenlignet med sidste års 18 par.



Agerhøne

Forekomst af flokke ( $\geq 10$ ): 1/1 10 **Lilleåen, Hårvadbro-Sporring Å (SMJ)**, 9/2 12 **Fornæs (ABL,LPJ)**, 1/3 13 **Grenå Havn (JSI)**, 29/8 17 **Skødshoved (FUT)**, 2/10 24 **Ølsted, Århus (LM)**, 9/11 13 **Århus Havn (EJJ)**.

Total: 443      Antal indsendere: 28      Antal obs.: 126

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 39  | 36  | 60  | 69  | 50  | 29  | 19  | 38  | 12  | 51  | 23  | 15  |

**Vagtel (Coturnix coturnix) 03700** *JMC*

8 obs: 22/5 1 + 24/5 1 **Bjødstrup (TCK)**, 28/6 1 + 9/7 1 **Norsminde Fjord (OGJ)**, 10/7 1 + 11/7 1 **Nørreådalén, Venning-Aulum (BRA)** og 12/7 1 nær **Beder (PEO)** og 16/8 1 hørt **Fornæs Camping (SSK)**.

**Fasan (Phasianus colchicus) 03940**

Et ringere år for obs med 232 fugle mod 297 i 1996 og 687 i 1995. Eneste større antal: 16/2 24 ved **Stubbe Sø (PBP)**.



Fasan

Total: 232      Antal indsendere: 17      Antal obs.: 104

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 5   | 36  | 22  | 47  | 55  | 33  | 7   | 4   | 15  | 6   | 2   | -   |

R

**Vandrikse (*Rallus aquaticus*) 04070**

En lille nedgang i forhold til sidste år med 75 fugle mod 82 i 1996. Ingen sikre ynglefund indrapporteret. Fra maj-juni var der obs fra 14 lokaliteter, som godt kunne dreje sig om ynglefugle.

Største antal: 3/5 5 **Bjerregrav Mose** (CSS), 25/5 3 **Dystrup Sø** (LPJ), 21/9 6 **Hollandsbjerg Holme** (PST).  
Yderligere et vinterfund: 7/12 2 **Sorte Sø** (FNI).

Total: 75                      Antal indsendere: 24                      Antal obs: 50

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| -   | -   | 5   | 17  | 28  | 7   | 1   | 3   | 10  | 2   | -   | 2   |

**Plettet Rørvagtel (*Porzana porzana*) 04080**

1 obs: 3/6 1 **Vesterkær v. Skalså Enge** (CSS).

**Engsnarre (*Crex crex*) 04210**

2 obs i år og for 3. år i træk hørt ved **Brabrand Sø**. Desværre forsvandt den igen efter forlydende i forbindelse med høstet på engen!

10/6 1 **Brabrand Sø** (JTL) og 16/8 1 **Mundelstrup** (OLI).

**Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*) 04240**

1997 blev året med den hidtil laveste indrapportering i 1990erne.

Yngel: 11-12 par, flest 2 par **Eskebæk Mose**, **Skanderborg** (FNI) og 2 par **Universitetsparken** (JPL).

Største forekomst i øvrigt: 1/2 11 **Brabrand Sø** (OJF).

Total: 116                      Antal indsendere: 20                      Antal obs: 56

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 8   | 13  | 8   | 23  | 15  | 5   | 11  | 8   | 8   | 5   | 10  | 2   |

**Blishøne (*Fulica atra*) 04290**

Et fald på godt 15% i indrapporteringerne i forhold til sidste år.

Yngel: 95-110 par. En halvering i forhold til sidste år. De største forekomster: 7-9 par **Leca fabrikkens** lergrave (PLA) og 8-10 par **Tranemosen** (LEB).

Store forekomster ( $\geq 1000$  fugle): 5/1 1500 **Norsminde Fjord** (IZN), 23/1 1100 **Dania Saltværk** (PLA), 31/10 8450 **Mariager Yderfjord** (TNI).

Total: 50561                      Antal indsendere: 41                      Antal obs: 349

| JAN  | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT   | NOV  | DEC  |
|------|------|------|-----|-----|-----|-----|------|------|-------|------|------|
| 3984 | 2006 | 1547 | 861 | 529 | 427 | 330 | 4415 | 6733 | 15981 | 5695 | 8053 |

**Trane (*Grus grus*) 04330**

Antallet af indrapporterede Traner er tilbage på en mere almindelig standard for 1990erne efter sidste års rekord. Det blev til 4 obs af 9 fugle.

Alle obs nævnes: 27/4 3 **Mosso** (JCN), 10/5 3 **Tåstrup Mose** (DOF,JTL), 19/5 1 **Vesborg Fyr** (SAM), 23/5 2 **Gylling Skove** (TBR).

## Strandskade (*Haematopus ostralegus*) 04500

Et år på det jævne, hvad angår såvel årstotal som antal indrapporterede ynglefund.

Yngel: Der foreligger oplysninger fra kun 13 lokaliteter med et samlet antal ynglepar på 48-69. Antallet ligger i underkanten af det normale, hvor der, set over de sidste 10 år, er indrapporteret i gennemsnit ca. 80 ynglepar med maximum i 1994 med 92-101 ynglepar fra 28 lokaliteter og minimum i 1996 med 39-53 ynglepar fra 19 lokaliteter. De største ynglefremkomster er i år 15 par **Søby Rev** (DMU/JGR) - amtets mest stabile ynglelokalitet de sidste 10 år - 13 par **Tunø** (SHØ), 11 par **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (DMU) - det er nyt med yngletal herfra - samt 7-10 par **Alrø** (DMU/JGR,SHØ). Igen i år er der meldt om et enkelt indlandsfund ved **Lading Sø** (HET). Endvidere er der i yngletiden set 1-2 fugle ved **Mossø** (JKI,JSC), ved **Skanderborg Sø** (JKI) og ved **Dystrup-Ramten Sø** (JSI,PST), uden at der dog er meldinger om ynglefund herfra.

Vinter/forårstræk: Siden vinteren 1992/93 er der blevet rapporteret om 100-350 overvintrende Strandskader ved **Randers Fjords** udmunding, og i år er ingen undtagelse med 24/1 120 ex. (JPA). I år er der ligeledes set 170 fugle 4/1 ved **Skærbæk Hest**, Bønnerup (BGO); måske drejer det sig om de samme overvintrende fugle, der rykker lidt rundt i området, eller måske er der tale om en "ny vinterlokalitet" for overvintrende Strandskader. Der er ligeledes sidst på året set større flokke (>150 ex.) ved både **Randers Fjord** og **Bønnerup Strand**. Der er dog så stor tidsmæssig afstand imellem observationer både først og sidst på året, at det ikke lader sig bedømme, om der er tale om separate flokke.

Forårstrækket i amtet strækker sig fra ultimo februar til medio/ultimo april og er kendetegnet ved mange mindre flokke langs hele amtets kystlinie, specielt ved **Alrø**, **Stavns Fjord**, **Randers Fjords udmunding**, **Mariager Fjord**, **Begtrup Vig**, **Skødshoved** og **Ebeltoft Færgehavn**. Det første større tiltræk til amtet ses ved **Alrø** med 15/2 30 (BGO,TBR), 22/2 78 + 23/2 115 (begge SHØ) og 1/3 177 fugle set forskellige steder i **Stavns Fjord** (SDY,SAM). De sidste større observationer fra forårstrækket er fra 19/4 51 **Bønnerup Strand** (FUT), 20/4 40 **Begtrup Vig** (FUT), samt 20/4 135 **Alrø** (SHØ).

Efterårstrækket: De første større ansamlinger ses ultimo juni med 22/6 63 (ABI,LPJ) og 29/6 104 (JSC) ved **Alrø** og "første trækølge" - af fugle formentlig fra lokale/nære ynglepladser - kulminerer medio/ultimo juli med 13/7 112 **Alrø** (JSC), 22/7 91 **Sødringholm Strand** (PST), 28/7 65 **Alrø** (JSC) og 30/7 50 **Kalsemade** (TBR). I august er der små flokke enkelte steder i amtet med 3/8 32 **Barnekold** (SDY,SAM), 13/8 23 **Kalsemade** (TBR) og 24/8 25 **Mellempoldene**, Randers Fjord (PLA).

Næste tiltræk til amtet begynder i år primo oktober 6/10 100 + 12/10 160 + 13/10 178 ved **Mellempoldene**, Randers Fjord (JPA,OLI). Det er formentlig disse fugle, der overvintrer i området, hvor der 14/12 er set 170 ex. ved **Sødringholm Strand** (JPA). Som nævnt ovenfor, er der også sidst på året set mange fugle ved **Bønnerup Strand** med 200 ex. 9/11 (JPA) og 10/11 18 **Eghoved**, Alrø (NH) skal også nævnes. De to øvrige decemberfund er 13/12 1 **Fornæs** (JPL) og 27/12 1 **Ebeltoft Færgehavn** (SEL).

Total: 4693

Antal obs: 317

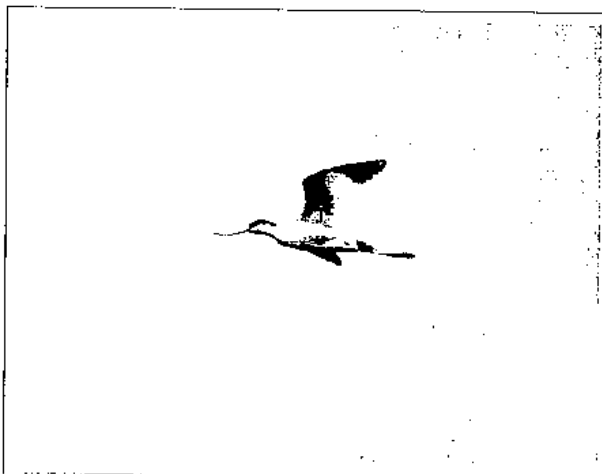
Antal indsendere: 38

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 408 | 458 | 868 | 639 | 340 | 367 | 518 | 199 | 29  | 407 | 288 | 172 |

## Klyde (*Recurvirostra avosetta*) 04560

Efter nærmest katastrofestemning sidste år, er der i år sat en ny milepæl i Klydens historie i amtet med etableringen af en ny stor koloni ved **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord.

Yngel: I år er der sat ny amtsrekord med i alt 129 ynglepar, fordelt på 6 lokaliteter. Som nævnt ovenfor er den helt store nyhed konstateringen af en "ny" koloni på **Treskelbakkeholm** på ikke mindre end 110 par! Med oprettelsen af vildtreservatet i **Mariager Fjord** - omfattende bl.a. **Treskelbakkeholm** - foretager DMU nu årlige optællinger af ynglefugle her. Det skal da fremhæves, at der de seneste 7 år er observeret adskillige Klyder her fra land, både på



forårstræk og i yngletiden, men der har ikke været foretaget ynglefugleoptællinger ude på holmene. Kolonien har således nok været under opbygning gennem flere år. Amtets øvrige ynglefund er 9 par **Søby Rev** (DMU/JGR), 5 par **Alrø Poller** (DMU/JGR), 3 par **Henneskov Hage**, Alrø (DMU/JGR), 1 par **Kåsemåde** (TBR), 1 par **Langør** (LEB). De sidste to år har der desuden været ynglende Klyder ved **Råby Odde**, men i år foreligger der ikke oplysninger om ynglefund her, omend der flere gange i år er set Klyder på stedet - og op til 7 fugle så sent som 22/6 (PST).

Forårstrækket: Året indledes med en rekordstor observation fra netop **Mariager Fjord** v. Hadsund med 15/3 108 rst (OLI,JLY,FNI). Derefter 26/3 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 27/3 3 **Yderste Holm**, Samsø (SDY) og 27/3 2 **Hesselholm** (LEB) som de første. Igen i år er det småt med egentligt forårstræk gennem amtet, og de største observationer er fra 1/4 11 **Kåsemåde** (TBR), 6/4 7 **Råby Odde** (PST), 7/4 7 **Kåsemåde** (TBR), 20/4 20 **Barnekold** (LEB), samt 25/4 12 **Alrø Alhale** (NH), hvor sidstnævnte formentlig er ankomst af de lokale ynglefugle.

Efterårstræk: I hele juli ses Klyden ved amtets ynglepladser, hvor flere er indrapporteret som 1K fugle, der sædvanligvis trækker lidt senere bort end adulte fugle. Fra **Mariager Yderfjord** er der igen i år set en større ansamling primo august med 55 ex. 1/8 (TNI). Årets sidste trækfugle ses 1/8 9 + 2/8 4 + 4/8 3 **Kåsemåde** (alle TBR), samt 3/8 4 **Barnekold** (SDY,SAM).

Årets sidste fugle er set 6/8 med 1 **Norsminde Fjord**-østdel (OGJ) og 2 **Kåsemåde** (TBR).

Total: 458\*)                      Antal obs: 84                      Antal indsendere: 20

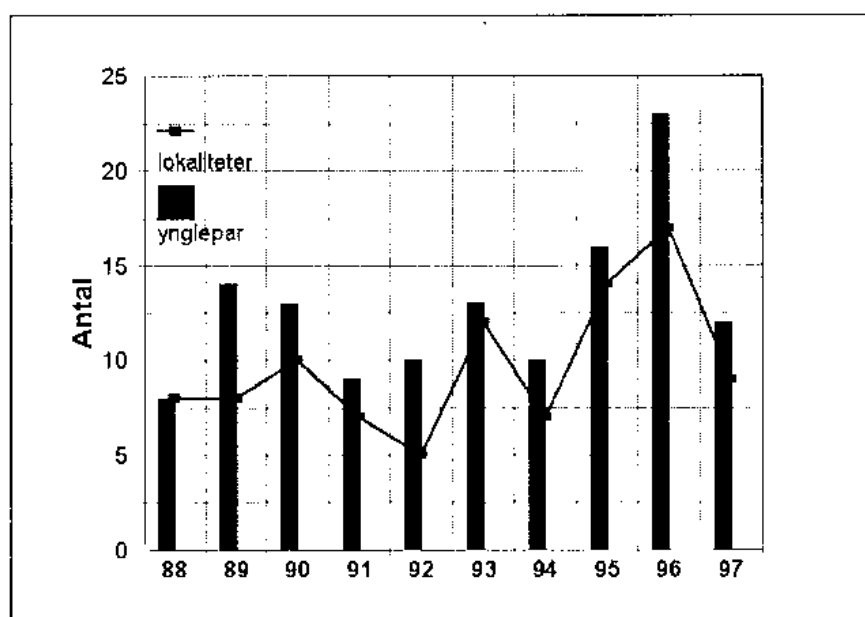
| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 122 | 76  | 79  | 62  | 41  | 78  | 0   | 0   | 0   | 0   |

\*) Med 110 y-par (= 220 fugle) er årstotalen alt for lav, men der foreligger ikke oplysninger om, hvornår optællinger på **Treskelbakkeholm** er foretaget, så disse fugle indgår ikke i årstotal.

### Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*) 04690

I forhold til sidste års rekordår er 1997 et forholdvis magert år, både hvad angår antal ynglepar og årstotal (se figur 9). Vi skal faktisk helt tilbage til 1988 for at finde en lavere årstotal.

Yngel: Der er samlet oplysninger om 9-12 ynglepar fordelt på 10 lokaliteter, hvoraf de 3 endda er nye i forhold til sidste års i alt 17 ynglelokaliteter. Det gennemsnitlige antal ynglepar de sidste 10 år i amtet er 12,6 par fordelt



Figur 9. Lille Præstekrave fordelt på ynglepar (max.-tal) og lokaliteter i perioden 1988-1997.

på 9,8 lokaliteter. De største ynglepladser er **Kvottrup Mose** 2 par (SMJ) og **Svenstrup** med 1-2 par. Endvidere skal det nævnes, at Lille Præstekrave for første gang siden 1966 har ynglet ved **Norsminde Fjord** (OGJ)

pers.medd.). I årets materiale mangler der i øvrigt tal fra nogle af amtets meget stabile ynglelokaliteter med Hornslet, typisk 2 par. Krstrup og Romalt Enge, typisk 1-2 par, hvor der på sidstnævnte lokalitet dog er set Lille Præstekrave i år.

Forårstrækket: Årets første fugle ankommer lidt senere end normalt med 26/4 2 **Randers Havn** (Tronholmen) (JPA), 27/4 3 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 27/4 1 **Dødeå Enge** (OLI) som de tre første observationer. Den største observation udenfor ynglepladserne er fra 11/5 2 **Ramten Sø** (PST).

Efterårstræk: Borttræk fra ynglelokaliteterne starter normalt ultimo juni for at være afsluttet i løbet af juli måned. I år er der set flere fugle end normalt i næsten hele juli måned på ynglelokaliteterne med 12/7 8 **Norsminde Fjord** (OGJ), 16/7 4-5 (2 ad. + 2-3 juv.) **Højslet**, Voldum (JPA), 20/7 6 (1 ad. + 5 juv.) **Drastrup Enge** (JPA), som de største observationer. Fuglene er dog stort set forsvundet ultimo juli fra stort set alle ynglelokaliteter.

Årets sidste fugle ses 24/8 2 **Drastrup Enge** (JPA) og 14/9 1 ved **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 84-85

Antal obs: 76

Antal indsendere: 12

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL   | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-------|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 7   | 24  | 25  | 25-26 | 2   | 1   | 0   | 0   | 0   |

## Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*) 04700

Et pænt år for Stor Præstekrave med den 4. største årstotal hidtil, men dog med et lidt lavere antal indrapporterede ynglepar.

Yngel: I alt er der oplysninger om 28-31 ynglepar på 16 lokaliteter, hvilket er noget lavere end normalt, hvor de sidste 10 års gennemsnit i amtet ligger på 41,2 par fordelt på 17,4 lokaliteter. De største ynglepladser er 7 par **Alrø** (SHØ), 5 par **Søby Rev** (DMU/JGR), 2-4 par **Grenå Havn** (JSI). Der foreligger i år to indlandsfund med 1 par ved **Kvottrup** - for andet år i træk (SMJ), samt 1 par ved **Gødvad Bakke** ved Gudenåen (TNI). Indlandsfund af arten er efterhånden uhyre sjældne (se bl.a. Skotte Møller 1970).

Forårstrækket: De første fugle ses medio februar med 15/2 2 **Alrø Poller** (BGO,TBR) og 2 **Lerdrup Bugt** (OGJ). Første trækølge af de såkaldte "Sydlige" Præstekraver (*Ch. h. hiaticula*) strækker sig fra primo marts til medio april med følgende større observationer 1/3 21 **Besser Rev** (SDY, SAM), 16/3 43 **Bønnerup Strand + 36 Skærbæk Hest**, Bønnerup (begge FUT), samt 21/3 46 **Kalsemade** (TBR). De sidste større observationer er fra 19/4 26 **Bønnerup Strand + 12 Skærbæk Hest**, Bønnerup (begge FUT) og 20/4 11 **Norsminde Fjord** (IZN). Anden trækølge af de såkaldte "Tundra" Præstekraver (*Ch. h. tundrae*) - primo maj til primo juni - gør sig svagt bemærket med 12/5 16 **Kalsemade** (TBR), 15/5 24 **Treskelbakkeholm** (DMU/JGR) og 22/5 16 **Alrø Poller** (TBR).

Efterårstræk: De lokale fugle forlader ynglepladserne fra medio juni til medio juli, og de første større ansamlinger, af formentlig fugle fra lokale/nære yngleplader, ses ultimo juli, 22/7 16 **Sødringholm Strand** (CSS), 26/7 8 **Kalø Slotshalvø** (ABL), 28/7 10 **Kalsemade** (TBR) og 28/7 11 **Alrø** (JSC). Første større trækølge af adulte fugle kulminerer primo august med 1/8 31 **Mariager Yderfjord** (TBU), 3/8 49 **Bønnerup Strand + 68 Skærbæk Hest**, Bønnerup (begge FUT). Ungfugletrækket kulminerer medio september - primo oktober med 19/9 23 **Bønnerup Strand** (FUT), 27/9 15 **Bønnerup Strand + 15 Skærbæk Hest**, Bønnerup (PLA) - og med 3/10 20 ved **Ebeltoft Havn** (SEL), som sidste større flok.

For tredje år i træk - og fjerde år i alt - er der vinterfund af Stor Præstekrave med 1 fugl set 27/12 ved **Ebeltoft Havn** (SEL).

Årstotal: 1294

Antal obs: 200

Antal indsendere: 35

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 19  | 302 | 193 | 157 | 81  | 149 | 263 | 71  | 56  | 4   | 1   |

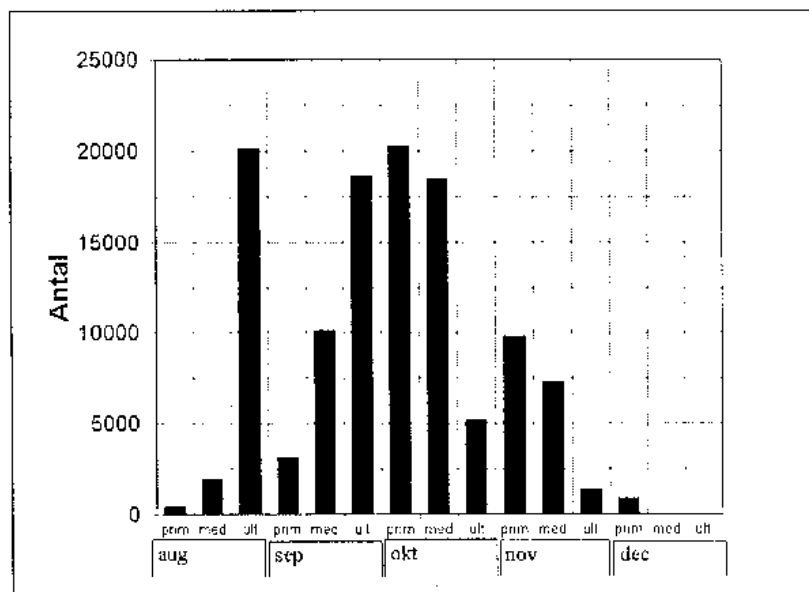
## Hjejle (*Pluvialis apricaria*) 04850

Et flot år igen - med 4. højeste årstotal hidtil.

Vinter/forårstræk: Ingen januarfund hvilket er højst usædvanligt, men det må skyldes månedens kulde. De første fugle: 15/2 4 **Alrø Poller** (OGJ), 21/2 55 **Øster Alling** (LPJ) og 22/2 130 **Demstrup Vase** (TNI). I foråret ses forholdsvis få fugle og en sen kulmination af trækket. De første lidt større flokke er fra 13/3 300 **Alrø** (HLL), 16/3 250 **Kolindsund** (ABL) og 18/3 500 **Kalsemade** (TBR). Forårets største flokke ses fra primo april til primo maj med 7/4 1500 **Kalsemade** (TBR), 8/4 1500 **Hollandsbjerg Holme** (LPJ), 25/4 1000 **Alrø Poller** (NH), 27/4 1800 **NO Lerdrup Bugt** (JSC) og med 4/5 4800 rst. **Lerdrup Enge** (JSC) - som forårets både sidste og største flok.

Sene (ovcrsomrende?) fugle ses ved **Hesselholm**, Samsø 1 fra medio til ultimo maj (LEB), 1/6 15 **Alrø** (SHO) og 4/6 3 **Mellempoldene**, Randers Fjord (OLI).

Efterårstrækket: De første små flokke på returtræk ses fra primo/medio juli, men først ultimo august, hvor første trækbølge af adulte fugle kulminerer, ses der mange Hjejler, med omkring 20.000 fugle i amtet (se figur 10), flest 30/8 4219 **Sødringholm Strand** (LPJ,ABL), 31/8 6000 **Eskeplet**, Mariager Fjord (CSS), 31/8 3000 **Råby**



Figur 10. Månedsfordelingen af gennemtrækkende Hjejler gennem efteråret. Opgjort som lok.-max. pr. 10-dages periode fra 22 lokaliteter  $\geq 500$  fugle i hele perioden.

**Odde** (ABL,LPJ), 31/8 1000 **Yderste Holm**, Samsø (LEB), 31/8 700 **Kalsemade** (TBR).

Ungfugletrækket, der strækker sig fra medio august til november (Møltofte 1993), sætter ind fra medio september, hvor der ses flere større flokke. Den største er fra 15/9 6865 **Alrø Poller** (DMU/JGR), der også er årets største ansamling. Trækket kulminerer fra ultimo september til medio oktober (se figur 10) med følgende større flokke: 26/9 5500 **Mariager Yderfjord** (TBO), 27/9 5000 **Kalsemade** (TBR), 5/10 5500 **Råby Odde** (JPA), 6/10 4000 **Lerdrup Bugt** (DMU/JGR), 19/10 5000 **Vestrup-Tustrup Enge** (JPA).

Der ses mange Hjejler helt hen til midten af november, hvorefter de fleste fugle forlader amtet.

Sidste større observationer er fra 1/12 875 ved **Kalsemade**, hvor der allerede dagen efter blot er 400 fugle tilbage (begge TBR).

Årets sidste fugl ses 21/12 1 ved **Norsminde Fjord-østdel** (OGJ).

Totalt: 161527

Antal obs: 267

Antal indsendere: 39

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ  | JUN | JUL | AUG   | SEP   | OKT   | NOV   | DEC  |
|-----|-----|------|------|------|-----|-----|-------|-------|-------|-------|------|
| 0   | 366 | 2227 | 7414 | 5956 | 18  | 105 | 25214 | 47596 | 50193 | 21162 | 1276 |

### Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*) 04860

Et normalt år, hvad angår forekomst - dog med en lidt skuffende årstotal på kun godt 1.000 fugle, hvilket er væsentligt under gennemsnittet for de seneste 10 år på knap 1900 fugle pr. år.

Vinter/forårstræk: Der foreligger et enkelt vinterfund fra først på året med 18/1 1 ved **Bønnerup Strand** (FUT). Forårstrækket sætter ind til sædvanlig tid primo maj med 4/5 4 **Lerdrup Bugt** (JSC), 10/5 12 **Alrø Poller** (DMU/JGR) og 12/5 15 **Kalsemade** (TBR). Trækket kulminerer fra medio maj til primo juni med 19/5 39 **Kalsemade** (TBR), 31/5 12 **O Hesselholm**, Samsø (LEB,SDY) og 4/6 14 **Mellempoldene**, Randers Fjord (OLI).

Efterårstræk: Den første fugl ses 3/7 1 **Kalsemade**, og første trækbolge af adulte fugle ses særligt fra ultimo juli - med 22/7 26 **Sødringholm Strand** (CSS), som første større flok - til ultimo august, hvor trækket kulminerer med 21/8 20 **Lerdrup Bugt** (DMU/JGR), 24/8 75 **Mellempoldene**, Randers Fjord (PLA), 24/8 35 (JPA) + 31/8 108 **Sødringholm Strand** (CSS).

I september ses Strandhjejlen fåtalligt spredt flere steder langs amtets kystlinie. Ungfugletrækket kulminerer medio/ultimo oktober med 18/10 40 **Gjerrild Fyr**, Trolldøj (HAC), 21/10 160 **Sødringholm Strand** (CSS) og 31/10 40 **Mariager Yderfjord** (INI).

Årets tre sidste observationer er fra november med 11/11 5 **Kalsemade** (TBR), 16/11 8 **Skærbæk Hest**, Bønnerup (FUT) og 24/11 1 **Kalsemade** (TBR).

Total: 1006                      Antal obs: 109                      Antal indsendere: 22

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | 0   | 0   | 0   | 144 | 25  | 35  | 401 | 37  | 310 | 53  | 0   |

## Vibe (*Vanellus vanellus*) 04930

Et år på det jævne, hvad angår såvel indrapporterede ynglepar som årstotal.

Yngel: I alt er der indrapporteret 95-113 ynglepar fordelt på 21 lokaliteter, hvilket ligger væsentligt under de sidste par års rekordindmeldinger. Der mangler da også i årets materiale indrapportering af yngletal fra mange af amtets traditionelt bedste lokaliteter, der er dog meldinger om endog mange Viber fra flere af disse lokaliteter i yngletiden. Flest ynglepar i år er meldt fra **Kvottrup Mose** 15 par (SMJ), **Eskeplet**, Mariager Fjord 15-20 par (PLA), **Alrø** 13 par (SHØ) - sidste år meldt om 21 par her - **Dambro Mose** 12 par (SMJ) og **Tjærby Enge** 5-10 par (JPA).

Vinter/forårstræk: Helt usædvanligt - ligesom for Hjejlen - ingen januarfund af Viben i år i amtet. De seneste 10-12 år er der rapporteret 1-2 fugle i år med frost/isvinter, og mellem 50-650 fugle i de mere milde/normale vintre.

De første Viber ses 8/2 10 **Grenå Enge** (DOF), 9/2 1 **Grund Fjord** (FF) og 12/2 2 **Brabrand Sø** (HLL). Trækket sætter for alvor ind ultimo februar med 21/2 260 **Øster Alling** (LPJ), 22/2 150 **Demstrup Vase** (TNI), 23/2 95 **Vestrup-Tustrup Enge** (JPA) og 23/2 100 **Kalsemade** (TBR). Trækket kulminerer i marts med mange observationer i hele amtet, hvor de største flokke er fra 9/3 300 **Kolindsund**, 9/3 250 **Norsminde Fjord** (IZN) og 16/3 320 **Råby Kær** (LTP). De sidste større flokke ses primo april med 8/4 100 **Råby Odde** (PST) og 300 **Hollandsbjerg Holme** (LPJ).



Mellemtræk/Sommertræk: Allerede ultimo maj/primo juni ses i Danmark (og Nord-Vesteuropa) et sommertræk af Viber, der dels menes at være 2K fugle, samt ynglepar der har mistet yngel. Der starter også et sommertræk af Viber fra den varme del af Central- og Osteuropa, hvor store dele af bestanden, med overvægt af hanner, tidligt trækker ud til kysterne, specielt til Nordvesteuropa. Fra juli måned deltager også 1K fugle i dette træk (Olsen 1992, Meltofte 1993, Snow & Perrins 1997).

Der er ikke i år tegn på disse tidlige trækbevægelser i amtet, hvor den første større ansamling - udenfor ynglepladserne - ses 29/6 97 rst. **Lerdrup Bugt** (JSC). Herefter - hele juli måned - er der specielt ved **Kalsemade** mange Viber med første større observation 3/7 50 (LEB,TBR), 7/7 100 og allerede 9/7 250 ex. (begge TBR). Største flok her ses 22/7 med 300 fugle (TBR). En anden stor juliobservation er fra 21/7 200 **Fussing Enge** (PST)

Efterårstræk: Trækket af Viber er normalt kendetegnet ved en kraftigt stigning i antal allerede fra primo august, med en tydelig kulmination enten ultimo september eller medio/ultimo oktober. I år er der set relativt mange Viber gennem hele trækperioden, med en lille kulmination medio oktober. Trækket sætter for alvor ind primo august med flere større flokke forskellige steder i amtet med 3/8 741 **Drastrup Enge** (JPL), som den absolut største. Fra august til medio november ses der mange Viber mange forskellige steder i amtet, således er der set mere end 100 Viber på ikke færre end 33 forskellige lokaliteter i løbet af efteråret. Trækket kulminerer svagt medio/ultimo oktober med flere større observationer, hvor de tre største flokke er fra 15/10 820 **Mariager Yderfjord** (TNI), 16/10 350 **Grund Fjord** (FF) og 19/10 950 **Vestrup-Tustrup Enge** (JPA) - hvor sidstnævnte også er årets største enkeltobservation. Amtets mest stabile lokaliteter gennem hele efteråret fremgår af tabel 3.

|                      | August<br>(lok.max) | September<br>(lok.max) | Oktober<br>(lok.max) | November<br>(lok. max) |
|----------------------|---------------------|------------------------|----------------------|------------------------|
| Norsminde Fjord      | 200                 | 600                    | 800                  | 700                    |
| Alrø/Lerdrup         | 535                 | 220                    | 348                  | -                      |
| Mariager Fjord       | 780                 | 750                    | 820                  | 500                    |
| Kalsemade            | 250                 | 200                    | 50                   | 150                    |
| Råby Kær             | 135                 | 450                    | 400                  | 110                    |
| Kolindbro/Kolindsund | 376                 | 264                    | 28                   | 54                     |

**Tabel 3.** Oversigt over de mest benyttede lokaliteter gennem efteråret.

Det skal endvidere fremhæves, at der registreres mange rastende Viber på forskellige marker langs motorvejene og diverse landeveje. De største flokke her er set ved **Randers** (ved motorvejsafkørsel nord) 21/9 600 + 16/11 700 (begge SMJ), ved **Vejlby**, Nord for Århus, 25/9 470 (TV), **Foldby** gennem næsten hele oktober 400 fugle (LUR, SMJ) - sidste større flok her 4/11 150 (SMJ).

De sidste større observationer er fra medio/ultimo november med 16/11 700 **Randers N** (SMJ) - også nævnt ovenfor - 16/11 700 **Norsminde Fjord** (IZN), 20/11 150 **Kalsemade** (TBR), samt 23/11 500 ved **Mariager Yderfjord** (TNI).

Årets sidste: 15/12 1 **Kalsemade** (TBR) og 31/12 14 **Norsminde Fjord**-østdel (OGJ).

Total: 34760

Antal obs: 536

Antal indsendere: 51

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL  | AUG  | SEP  | OKT  | NOV  | DEC |
|-----|-----|------|------|-----|-----|------|------|------|------|------|-----|
| 0   | 913 | 4231 | 1045 | 404 | 561 | 3092 | 6501 | 6627 | 7566 | 3778 | 42  |

### Islandsk Ryle (*Calidris canutus*) 04960

Med i alt 517 fugle en forekomst lidt over middel, hvilket især skyldes flere store flokke i efteråret. Tendensen fra de senere år med vinterfund fortsætter, dog kun 1 fund i år, 2/2 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ). Desuden 1 obs i det tidlige forår: 28/3 1 NØ **Gjerrild Nordstrand** (PST).

Efterårets forekomst indledtes med 13/7 1 rst **Hesselholm** (LEB) og 29/7 3 SV **Kalsemade** (TBR). Arten blev især set ved **Kalsemade**, i alt 10 obs, med max. 25/9 60 rst (TBR), **Alrø**, **Alrø Poller** og **Poldkrog**, i alt 4 obs med max. 3/9 154 (SSK) og **Bønnerup Strand** øst og vest, i alt 4 obs med max. 19/9 41 rst **Bønnerup** vest (FUT). Herudover er arten set ved **Skødshoved**, **Sødringholm Strand**, **Eskeplet/Boelsrev** (årets næststørste obs 31/8 74 rst (CSS)), **Øster Hedekrog** og **Hesselholm**. Efterårets sidste blev 10/10 6 rst + 11/10 2 rst **Hesselholm** (begge LEB) samt 14/10 14 rst **Kalsemade** (TBR).

Total: 517 (exkl. gengangere)

Antal obs: 31

Antal indsendere: 13

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 1   | 1   | 0   | 0   | 0   | 4   | 111 | 522 | 32  | 0   | 0   |



### Sandløber (*Calidris alba*) 04970

Årets total er den næststørste i rapportens historie, kun overgået af 1995 med 155 fugle. Som sædvanligt dominerede Djurslands kyster (omkring **Grenå** samt **Bønnerup-Gjerrild**) totalt med 20 ud af 23 obs.

1. halvårs iagttagelser ligger i perioden 11/1-19/4, med max. 18/1 12 **Bønnerup** øst (FUT) og 24/1 18 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår indledtes med 3/8 5 **Bønnerup Øst** (FUT) og fuglene ses i området året ud. Max. blev 2/9 7 rst **Øster Hedekrog** (LEB) samt 20/12 17 **Polderev Strand** (ABL).

Total: 131      Antal obs: 23      Antal indsendere: 9

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 45  | 7   | 32  | 7   | 0   | 0   | 0   | 7   | 8   | 8   | 0   | 17  |

### Dværgryle (*Calidris minuta*) 05010

Et svagt år med få fugle, hvoraf eneste bemærkelsesværdige er forårsfundet, idet arten langt fra årligt ses i amtet om foråret. Efterårstrækket passerede tilsyneladende stort set uden om Østjylland, og vi skal helt tilbage til 1989 (11 fugle) for at finde noget ringere. Bemærk indlandsfundet fra **Kolindsund**, arten ses kun sjældent så langt inde i landet. Alle obs nævnes:

Forårets fund: 23/5 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Efterårets fund, 9 obs af i alt 12 fugle nævnes alle, alle er noteret som rastende/fouragerende: 20/7 2 rst (JPA) + 1/8 2 (CSS) + 24/8 1 (JPA), alle **Drastrup Enge** slambede. 24/7 1 + 16/8 1 **Norsminde Fjord** (begge OGJ), 3/8 1 **Kolindsund** (MST), 28/8 1 **Skolebugten** ved Hesselholm (LEB), 27/9 2 **Bønnerup Strand** øst (PLA) samt 30/9 1 **Øster Hedekrog** (LEB).

Total: 13      Antal obs: 10      Antal indsendere: 6

### Dværg-/Temmincksryle (*Calidris minuta/temminckii*) 05015

En enkelt iagttagelse i denne kategori, sandsynligvis Temmincksryler på denne årstid: 21/5 2 rst **Drastrup Enge** slambede (PLA).

### Temmincksryle (*Calidris temminckii*) 05020

Forårets første er en af de tidligste nogensinde.

Forår: 27/4 1 **Alrø Poller** (JSC) efterfulgtes af i alt 53 fugle i perioden 3/5-28/5, alle fra **Norsminde Fjord**. Max. var: 11/5 12, 13/5 14 og 17/5 22 (alle OGJ).

Efterårets forekomst var fåtallig og spredt: i alt 6 fugle 20/7-6/9.

Total: 60      Antal obs: 11      Antal indsendere: 5

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 1   | 53  | 0   | 3   | 1   | 2   | 0   | 0   | 0   |

### Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginea*) 05090

Den ringeste forekomst siden 1987 (43 fugle), alle som sædvanligt fra nedtrækket i juli-september.

De første var 17/7 1 **Begtrup Vig** (SEL) og 22/7 7 **Sødringholm Strand** (CSS). Iøvrigt skal nævnes 5/9 6 **Kåsemade** (TBR), 6/9 10 **Alrø Poller** (SSK), 11/9 6 **N Issehoved** (LEB), samt årets sidste 18/9 3 **Kåsemade** (TBR).

Total: 43      Antal obs: 13      Antal indsendere: 9

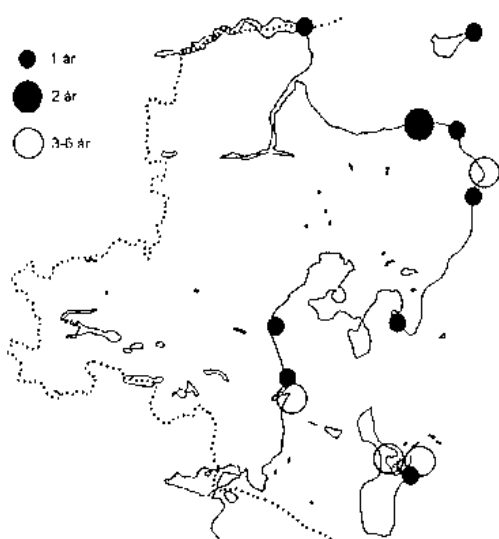
| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 8   | 5   | 30  | 0   | 0   | 0   |

### Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*) 05100

Denne art bliver stadig rapporteret i langt større antal end de mellem 0 og 4 fugle pr. år vi så i 80'erne. Årets total på 22 fugle er ikke helt på højde med de seneste tre rekordår, men er stadig pænt. Alle nævnes: 5/1 14 og 29/1 3, alle **Besser Rev (SAM)**, 7/1 2 + 29/1 2 **Kulhavnen, Århus (CHØ)**, 7/12 1 **S Fornæs (FR,IIAC)**. De seneste 10 års observationssteder fremgår af figur 11.

### Almindelig Ryle (*Calidris alpina*) 05120

Evt. gengangere taget i betragtning et år på højde med 1996 på trods af færre observationer. Stadig ingen tegn på yngel nogen steder.



**Figur 11.** Fordelingen af observerede Sortgrå Ryle i perioden 1988-1997. Cirklernes størrelse viser, hvor mange år i perioden, der er set fugle på den pågældende lokalitet.

Vinterens største flokke var: 4/1 600 + 18/1 500 **Bønnerup Strand øst (BGO,FUT)**, 16/2 185 **Sødringholm Strand (JPA)**, 25/1 179 **Besser Rev (SAM)** samt 11/1 175 **Ebeltoft Færgehavn (PLA)**.

Forårets tiltræk indledtes så småt i marts, selvom vi skal hen i april for at finde de rigtig store flokke. Den første store flok var 15/3 500 **Eskeplet (LTP)** og samme dag 310 ved **Mellempoldene (OLI,FNI,JLY)**. Lok.max. i april-maj var ( $\geq 600$  fugle): 15/5 2500 **Treskelbakkeholm (TNI)**, 13/4 2200 **Mellempoldene (JPA)**, 9/4 1500 **Eskeplet (LTP)**, 5/4 800 **Sødringholm Strand (LTP)**, 10/5 650 **Henneskov Hage, Alrø (JGR)**, 23/5 650 **Kåsemåde (TBR)** samt 22/5 600 **Alrø Poller (TBR)**. Forårets sidste var 1/6 25 **Alrø Poller (SHØ)**, 3/6 30 + 4/6 5, alle **Mellempoldene (OLI)**.

Nedtrækkets første dukker op allerede 28/6 2 **Norsminde Fjord (OGJ)**, 29/6 1 **Alrø Poller (JSC)** samt 2/7 13 **Kåsemåde (TBR)**. Fra sensommeren kun en enkelt større flok: 22/7 600 (CSS) - 900 (PST) **Sødringholm Strand**. Forst omkring midten af august begynder større flokke at dukke op: 11/8 1500 **Råby Odde (PST)**, 24/8 1040 **Mariager yderfjord (TNI)** + 1000 **Mellempoldene (JPA)**.

Efterårskulminationen fandt sted ultimo sept.-okt., med følgende max.-tal: 27/9 1000 **Kåsemåde (TBR)**, 13/10 5100 **Mellempoldene** + 1800 **Eskeplet (OLI)**, 21/10 2000 **Sødringholm Strand (CSS)**, 31/10 7200 **Mariager Yderfjord (TNI)**. Så er alle lokaliteter med over 1000 nævnt. Fra nov.-dec. kun få obs. med max. 10/11 400 **Brokold (LEB)** samt 16/12 400 **Sødringholm Strand (CSS)**.

Der foreligger en enkelt indlandsobs.: 28/9 1 **SØ Skanderborg By (FNI)**.

Total: 61043 (inkl. gengangere) Antal obs: 260 Antal indsendere: 37

| JAN  | FEB | MAR  | APR  | MAJ  | JUN | JUL  | AUG  | SEP  | OKT   | NOV  | DEC |
|------|-----|------|------|------|-----|------|------|------|-------|------|-----|
| 1939 | 624 | 2775 | 6755 | 8552 | 63  | 1933 | 4608 | 6249 | 25617 | 1983 | 670 |

### Kærløber (*Limicola falcinellus*) 05140

Efter to eller tre års fravær (fundene i 1994 anerkendes ikke, for de er dokumenterede) er denne sjældne vadefugl igen set i amtet: 30-31/8 1 IK rst Norsminde Fjord (OGJ).

### Brushane (*Philomachus pugnax*) 05170

Vi skal mere end 10 år tilbage for at finde en tilsvarende lav årstotal på 175. Nedgangen kan tilskrives en lavere rapportering af såvel forårs- som efterårstrækket sammenlignet med tidligere år.

Forår: Der foreligger kun 6 observationer af i alt 35 fugle. Første observation er relativt tidlig 5/4 1 **Lerdrup Enge** (OGJ). De næste dukkede først op primo maj, 1/5 2 **Tjærby Enge** (JPA) og 3 **Norsminde Fjord** (OGJ). Største observation i foråret er 3/5 22 **Norsminde Fjord** (OGJ), og den sidste er 22/5 6 **Lerdrup Enge** (TBR).

Efterår: Efterårstrækket blev indledt medio juni. De første er 17/6 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 23/6 2 **Kvottrup Mose** (SMJ). Efterårstrækket ser ud til at kulminere ultimo august - primo september, hvor de største observationer er: 22/8 13, 31/8 25 og 7/9 15 **Norsminde Fjord** (alle OGJ). Tidspunktet antyder, at det drejer sig om ungfugletrækket. Øvrige større obs (> 10): 3/8 12 **Kolindsund** (MST). Efterårstrækket afsluttes allerede ultimo september med følgende observationer: 28/9 9 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 30/9 1 **Hesselholm** (LEB).

Total: 175 Antal obs: 37 Antal indsendere: 14 Antal lokaliteter: 17

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 1   | 34  | 6   | 21  | 54  | 59  | 0   | 0   | 0   |

### Enkeltbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) 05180

Årets 11 fugle er den laveste indberetning siden 1989.

Alle observationer nævnes: 13/4 2 **Malling Mose** (OGJ), 19/4 2 + 27/9 4 **Norsminde Fjord**, vestdel (begge OGJ), 24/10 1 **Assedrup Enge** (JLY,FNI), 10/11 1 **Splidholm** (TBR) og 15/11 1 **Døde Å** (SSK).

### Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) 05190

Meget få fugle indrapporteret. Vi skal tilbage til 1987 for at finde en tilsvarende lav total på omkring 500 fugle.

Yngel: Der er oplysning om kun 9 par/territoriehævdende fugle, hvilket er lavere end sædvanligt. Største observation i yngletiden er 3/6 4 territoriehævdende **Damsbro Mose** (SMJ). Herudover er der fra følgende lokaliteter oplysninger, som tyder på yngleaktivitet: **Brabrand Sø** (1), **Lindholm Hoved** (1), **Kvottrup Mose** (0-1), **Lilleåen** (0-1), **Sønderbæk** (0-1) (JTL,PLA,SMJ,CSS).

Forår: Fra foråret er de største observationer følgende: 13/4 8 **Malling Mose** (OGJ) og 27/4 12 **Romalt Enge** (JPA). Hermed er alle observationer større end 5 fugle nævnt!

Efterår: Som vanligt domineres materialet af observationer fra efterårstrækket. Første større observationer er 3/8 31 **Kolindsund** (MST). 11/8 18 **Norsminde Fjord** (OGJ), 24/8 86 **Mariager Fjord** (TNI) samt 24/8 30 **Drastrup Enge** (JPA). Øvrige observationer større end 10 fugle: 7/9 20 og 20/9 12 **Norsminde Fjord** (OGJ,FNI), 11/9 15 **Grund Fjord** (FFA) og 24/10 108 **Assedrup Enge** (JLY,FNI).

Vinter: I vintermånederne foreligger der 8 observationer af 18 fugle. Vinterens største forekomst er 1/1 6 **Horslet** (EBU).

Total: 512                      Antal obs: 88                      Antal indsendere: 31                      Antal lokaliteter: 58

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 3   | 4   | 41  | 6   | 10  | 5   | 194 | 82  | 143 | 9   | 4   |

### Skovsneppe (*Scolopax rusticola*) 05290

Meget få Skovsneppe indrapporert i 1997. Hverken forårs- eller efterårstrækket har givet anledning til større observationer.

Yngel: Af de indsendte observationer tyder det på minimum 10 ynglepar, hvilket er et stykke fra den reelle bestand i amtet. De største observationer i yngletiden er følgende: 8/6 5 terr.flugt **Anholt** (HET) samt 16/5 2 terr.flugt **Skramsø Plantage** (JPL), 1/6 2 terr.flugt **Østerhede** (LEB) og 10/6 2 **Lindholm Hoved** (BEH).

Forår: Forårstrækket af Skovsneppe i Danmark foregår i marts-april. Trækbevægelsen blev ikke registreret i amtet. Der er fra denne periode kun rapporteret om 2 fugle!

Efterårets lagttagelser består af 2 observationer af 2 fugle: 25/9 1 **Virup Skov** (TV) og 22/10 1 trk **Kolskov** (PLA).

Vinter: I januar er der 3 observationer af op til 3 fugle i **Hornslet** (EBU). Herudover er der gjort følgende vinterobservationer: 24/1 1 **Sælvig Havn** (SAM) og 13/2 1 **Resenbro** (FNI).

Total: 35                      Antal obs: 23                      Antal indsendere: 13                      Antal lokaliteter: 15

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 8   | 1   | 1   | 1   | 6   | 15  | 1   | 0   | 1   | 1   | 0   | 0   |

### Stor Kobbersnepe (*Limosa limosa*) 05320

Årets antal på 2 fugle er mindre end sædvanligt: 12/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 5/6 1 **V Issehoved** (SDY). Sidstnævnte observation er tidsmæssig lidt usædvanlig. I perioden 1987-1996 er der set 6-51 fugle pr. år.

### Lille Kobbersnepe (*Limosa lapponica*) 05340

Et normalt år for arten, hvor de fleste observationer stammer fra de kendte rastelokaliteter ved Horsens Fjord og på Samsø.

1. halvår: De første fugle ses i februar, 15/2 1 **Alrø Poller** (OGJ) og 24/2 1 **Skødshoved** (FUT). Fra midten af marts måned er der registreret større flokke. De største flokke i marts: 21/3 180 **Kalsemade** (TBR), 31/3 306 **Alrø** (JSC) og 31/3 140 **Mejlesholm** (LEB). Gennem perioden primo april - medio maj er der rapporteret om flere større rasteforekomster. De største observationer er (>200): **Kalsemade**: 7/4 325, 5/5 225, 8/5 215, 12/5 250 og 15/5 350 (alle TBR), **Alrø**: 25/4 670, 10/5 495 (NH,JGR), **Mejlesholm**: 1/4 250 (LEB), **Hesselholm**: 29/4 300 (LEB), og **Treskelbakkeholm**: 15/5 250 (JGR). Sidste større forekomst i foråret er 31/5 90 **ØNØ Hesselholm** (SDY,LEB). Som vanligt er der observationer, som tyder på oversomrende fugle, flest 29/6 14 2k **Alrø Poller** (JSC).

2. halvår: De største observationer i efteråret: 2/8 40 **Alrø Poller** (OGJ), 2/9 16 **S Fornæs** (HILL), 13/10 18 **Mellempoldene** (OLI) og 21/10 50 **Sødringholm Strand** (CSS). Årets sidste fugle: 24/11 9 **Lerdrup Bugt** og 1/12 2 **Alrø Poldkrog** (begge TBR).

Rettelse til Fugle i Århus amt 1996: 28/4 180-360 skal være 180.

Total: 7320                      Antal obs: 143                      Antal indsendere: 22                      Antal lokaliteter: 31

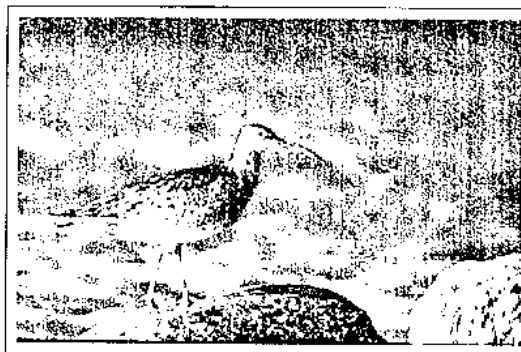
| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ  | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|------|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 2   | 1041 | 2601 | 3354 | 32  | 48  | 80  | 53  | 97  | 10  | 2   |

## Lille Regnspove (*Numenius phaeopus*)

05380

2669 fugle på Hesselholm udgør 87 % af den samlede årstotal. Samsø er sammen med Anholt amtets absolut bedste lokalitet for Lille Regnspove. Sidstnævnte har dog ikke bidraget med fugle i 1997.

Forår: Årets første fugle blev iagttaget meget tidligt: 6/4 5 Råby Odde (PST). De næste ses først primo maj: 1/5 4 og 2/5 3 Hesselholm (LEB) samt 2/5 1 N Brabrand Sø (HLL). De kun 23 fugle under forårstrækket overgås klart af efterårstrækket, hvilket er typisk for forekomsten af Lille Regnspove i amtet. Foråret afsluttes med 2 fugle 30/5 ved Hesselholm (SDY).



Lille Regnspove

Efterår: Efterårstrækket indledes 22/6 2 og 25/6 10 S Hesselholm (begge LEB) og 25/6 2 trk. Tilst (HET). Større tal registreres pri. juli med Hesselholm som klart dominerende lokalitet: 9/7 138, 10/7 180, 10/7 112, 22/7 250, 29/7 344 og 31/7 161 (alle LEB). Observationer af større antal trækkende fugle: 22/7 18 NV, 26/7 62 rst SV Hesselholm og 28/7 130 rst SV Østerhede (begge LEB) samt 26/7 10 SV Silkeborg Nordskov (FNI). Sidste observationer: 26/8 1 og 27/8 1 Hesselholm (LEB) samt 14/9 2 N Fornæs (HAC).

Rettelse til Fugle i Århus amt 1996: Der er i perioden 12/7-25/8 98 obs af 1932 fugle ved Hesselholm, flest 22/7 124 + 101 (LEB).

Total: 3057      Antal indsendere: 16      Antal obs: 173      Antal lokaliteter: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL  | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 5   | 18  | 18  | 2523 | 491 | 2   | 0   | 0   | 0   |

## Stor Regnspove (*Numenius arquata*) 05410

Totalen på 3278 markerer et ret godt år for Stor Regnspove i Århus amt. Som vanligt ses arten i alle årets måneder.

1. halvår: Større flokke blev iagttaget allerede i januar: 5/1 36 Besser Rev (SAM) og 29/1 43 Skødshoved (FUT). Øvrige større flokke nævnes (> 50): 1/2 130, 20/2 60, 15/3 132 og 5/4 112 Sødringholm Strand (CSS,LTP), 9/2 70, 23/2 80 og 13/4 170 Møllepoldene (JPA), 21/3 59 Skødshoved (FUT), 27/3 51-120 Mejlesholm (LEB,SDY) samt 20/4 82 Alrø (SHØ).

Efterårstrækket blev indledt ultimo juni med bl.a. følgende trækobservation: 28/6 45 SV Lading (HET). Øvrige større forekomster i efteråret (> 40): 1/8 111, 24/8 273, 26/9 49 og 23/11 50 Mariager Yderfjord (alle TNI) samt 27/11 49 Alrø Poller (JGR) og 1/12 45 Alrø Poldkrog (TBR).

Total: 3278      Antal indsendere: 36      Antal obs: 273      Antal lokaliteter: 49

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 113 | 524 | 535 | 520 | 44  | 119 | 131 | 594 | 187 | 232 | 175 | 104 |

## Sortklire (*Tringa erythropus*) 05450

Totalen på 158 markerer et år tæt på gennemsnittet for de seneste 10 år.

Forår: De første fugle sås sent, 1/5 2 Norsminde Fjord (OGJ) og 6/5 3 Hesselholm (LEB). Forårstrækket gav anledning til 7 observationer, hver af 1-3 fugle. Foråret afsluttes med følgende iagttagelser: 13/5 2 Hesselholm (LEB) og 22/5 1 Lerdrup Enge (TBR).

Efterår: Efterårstrækket registreres som vanligt i noget større omfang (54 observationer). Første fugl var lidt tidlig på færde, 10/6 1 ad Højslet, Voldum Mark (JPA) og næste observation er 15/6 14 Drastrup Enge. (JPA). Herudover bliver efterårets største observationer: 1/8 14 Mariager Yderfjord (TNI), 31/8 16 og 7/9 11

Norsminde Fjord (begge OGJ). Der sås en del sene fugle i november, og de sidste er: 13/11 1 Hesselholm (LEB), 16/11 3 og 23/11 1 Stubbe Sø (PBP).

Total: 158                      Antal indsendere: 18                      Antal obs: 61                      Antal lokaliteter: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 15  | 28  | 9   | 45  | 26  | 24  | 11  | 0   |

### Rødben (*Tringa totanus*) 05460

Over 40 % af totalen på 3.466 udgøres af fugle rapporteret fra Mariager Fjord. En af de indrapporterede fugle er fundet skudt, 26/1 Alrø v. Egehoved (HIP).

Der er indsendt oplysninger, som tyder på 51-57 ynglepar, hvilket overgår de seneste 10 år. Stigningen kan tilskrives en opgørelse af bestanden på Treskelbakkeholm i Mariager Fjord, hvor der rapporteres om 20 par (JGR). Herudover er der rapporteret om ynglende fugle på 8 lokaliteter. Største yngleforekomster: Eskeplet, Bøelrev (10-12), Alrø (9-10), Hesselholm (3-4) og Søby Rev (3) (PLA, JGR, JSC, SHØ, LEB, NH). Tegn på yngel er desuden meldt fra følgende inlandslokaliteter: Brabrand Sø (1), Kvottrup Mose (1) samt Tjærby Enge med 4 terr. hævde i april (LB, SMJ, CSS).

Forår: Største obs nævnes (> 20): 19/3 24 Begtrup Vig (FUT), 1/4 25 og 12/5 25 Kalsemade (TBR), 20/4 26 Alrø Poller (SHØ) og 20/4 29 Barnekold (LEB).

Efterår: Allerede i begyndelsen af juni sås de første store flokke, 4/6 119 Mellempoldene (OLI). Øvrige større flokke (> 50): 6/7 85 Alrø (HLL), 1/8 416, 24/8 340, 26/9 160, 15/10 85 og 23/11 226 Mariager Yderfjord (alle TNI).

Vinter: Største observationer i vintermånederne: 11/1 20 Ebeltoft Færgehavn (PLA), 19/1 21 Skærbæk Hest (FUT) og 27/12 165 Mariager Yderfjord (TNI).

Der foreligger 7 observationer af i alt 37 eksemplarer af den islandske race (*T. t. robusta*), alle set i januar-februar. Største observation: 28/1 25 Bønnerup Havn (HLL).

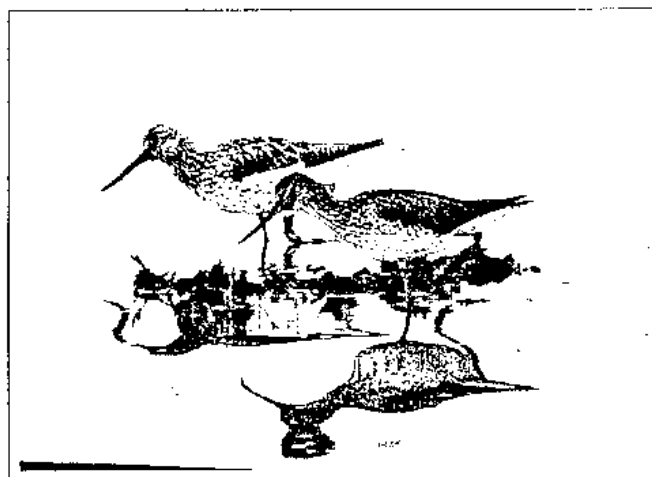
Total: 3.466                      Antal indsendere: 39                      Antal obs: 290                      Antal lokaliteter: 64

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG   | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-------|-----|-----|-----|-----|
| 147 | 44  | 112 | 230 | 296 | 247 | 236 | 1.139 | 365 | 158 | 306 | 186 |

### Hvidklire (*Tringa nebularia*) 05480

Totalen på 3.679 er den højeste i mange år. I de 10 foregående år har årstotalerne ligget mellem 603 og 3.241 med et gennemsnit på 1.909.

Forår: Årets første fugl sås primo april, 5/4 1 Lerdrup Enge (OGJ), hvorefter der er et spring på et par uger til de næste observationer, 20/4 1 Norsminde Fjord (IZN). De første større flokke rapporteres ult. april, 27/4 38



Hvidklire

Norsminde Fjord (OGJ) og 27/4 32 Lerdrup Bugt (JSC). Øvrige større observationer (> 25): 3/5 55 og 10/5 26 Norsminde Fjord (begge OGJ), 4/5 196 Lerdrup Bugt (JSC), 6/5 28 Hesselholm (LEB), 11/5 40 Bonnerup Strand (HAC). Største trækobservation er 4/5 5 rst NV Brabrand Sø (LB). Sidste fugle under forårstrækket: 30/5 1 Hesselholm (SDY,LEB) og en lidt sen fugl, 4/6 1 Sødringholm Strand (OLI).

Efterår: Første fugle på tilbagetrækket: 23/6 1 Kvottrup Mose (SMJ) og 27/6 5 Hesselholm (LEB). De største flokke er rapporteret fra Mariager Fjord og Randers Fjord-området. Større obs (> 50): Mariager Yderfjord: 1/8 392, 24/8 315 og 26/9 200 (alle TNI), Sødringholm Strand: 22/7 250, 24/8 80 og 31/8 min. 100 (CSS,JPA), Alnø Poller: 2/8 60 og 21/8 61 (OGJ,JGR), Råby Odde: 11/8 150 (PST). Største trækobservation: 21/8 5 S Brabrand (JTL). Efterårets sidste: 27/10 3 Kalsemade (TBR) og 7/11 1 Hesselholm (LEB).

Total: 3.679      Antal indsendere: 33      Antal obs: 272      Antal lokaliteter: 61

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG   | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-------|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 102 | 650 | 19  | 544 | 1.703 | 577 | 83  | 1   | 0   |

### Svaleklire (*Tringa ochropus*) 05530

Igen i år et ynglefund af Svaleklire: 1 par Fjeld Skov (VFR). Den danske ynglebestand angives til 40-50 par (H. Meltofte 1993).

Forår: Første fugl sås 24/3 1 Moesgård Storskov (LGN). Herefter går der et par uger, inden de næste rapporteres, 8/4 1 Mundelstrup (JGR) og 9/4 1 Eskeplet (LTP). Forårets største observationer: 26/4 4 Tjærby Enge (JPA) og 3/5 4 Sølund Sø (VJE). I perioden 26/4 - 17/5 meldes om 7 trækkende fugle ved Gjerrild Nordstrand (PST,IIAC), største obs 17/5 3 O (PST). Forårets sidste: 31/5 2 Løvenholm Skov (SHO) og 5/6 1 Nimtofte (FOX). Særligt sidstnævnte afviger tidsmæssigt i forhold til forårstrækkets normale forløb. Det kan dreje sig om en oversomrende eller meget tidligt tilbagetrækkende fugl.

Efterår: De første: 13/6 4 Nimtofte (FOX) og 30/6 1 Hesselholm (LEB). De største observationer indberettes fra august, 3/8 9 Kolindsund (MST), 24/8 14 Mariager Yderfjord (TNI) samt 30/8 16 Norsminde Fjord (OGJ). Under efterårstrækket er der registreret i alt 9 trækkende fugle i perioden 8/7 - 26/8, flest 5/8 3 V Hesselholm (LEB). Årets observationer afsluttes med 27/9 1 og 5/10 2 Norsminde Fjord (begge OGJ).

Total: 152      Antal indsendere: 28      Antal obs: 68      Antal lokaliteter: 35

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 1   | 21  | 14  | 6   | 40  | 61  | 7   | 2   | 0   | 0   |

### Tinksmed (*Tringa glareola*) 05540

1997 blev et gennemsnitsår for Tinksmeden i amtet.

Forår: Første fugle er rapporteret ultimo april, 24/4 1 Gravlev, 25/4 2 og 27/4 1 Grenå Enge (alle JSI). Trækket ser ud til at kulminere medio maj, 11/5 19 Norsminde Fjord (OGJ) og 15/5 17 Storekær-Viemose (FNI). Hermed er alle obs større end 4 fugle nævnt. Sidste observationer i foråret: 18/5 4 Brabrand Sø (HLL,JTL), 22/5 4 Lerdrup Enge (TBR) og 4/6 1 N Sødringholm Strand (OLI). Sidstnævnte observation er sen.

Efterår: Tilbagetrækket registreres fra medio juni, 15/6 1 Højslet, Voldum Mark (JPA) og 22/6 1 Norsminde Fjord (OGJ). Større flokke (> 10): 5/7 15, 14/8 14, 30/8 17, 31/8 12 og 4/9 13 Norsminde Fjord (OGJ), 24/8 12 Mariager Yderfjord (FNI). Sidste observation: 7/9 3 Norsminde Fjord (OGJ).

Total: 202      Antal indsendere: 19      Antal obs: 46      Antal lokaliteter: 22

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 4   | 67  | 3   | 36  | 76  | 16  | 0   | 0   | 0   |

### Mudderklire (*Actitis hypoleucos*) 05560

Årets total på 496 er den laveste siden 1987. Der er ingen oplysninger om yngel.

Forår: De første fugle ankom 20/4 3 **Rugård Sønder sø** (JPL) og 25/4 1 **N Risskov** (FRO). Trækket kulminerer medio - ultimo maj med følgende flokke: 10/5 42 **Sangstrup Klint** (HAC), 10/5 14 og 27/5 9 **Norsminde Fjord** (OGJ), 18/5 9 **Brabrand Sø** (HLL), 25/5 10 **Stubbe Sø** (FF) og 30/5 9 **Nordby Bugt** (SDY). Største trækobs i perioden er 18/5 3 **N Løgten** (FRO). Foråret afsluttes med følgende iagttagelser: 4/6 1 **Skanderborg Sø** (FNI) og 8/6 1 **Anholt** (HCA).

Efterår: Første fugle rapporteres primo juli, 2/7 3 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 4/7 1 **Grenå Havn** (JSI). Fra midten af juli er der næsten daglige observationer. Efterårets største flokke ( $\geq 10$ ): 22/7 10 **Brabrand Sø** (PPR), 1/8 30 **Mariager Yderfjord** (TNI), 3/8 14 **Skærbæk Hest** (JPA), 3/8 15 **Kysing Fjord** (HLL), 24/8 10 **Mellempoldene**, **Randers Fjord** (PLA) og 7/9 10 **Følle Bund** (JPL). Sidste obs: 5/10 1 **Kysing Næs** (OGJ, LB) og meget sent 22/10 1 **Gammel Estrup** (BRA).

Total: 496                      Antal indsendere: 42                      Antal obs: 153                      Antal lokaliteter: 76

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 15  | 177 | 18  | 72  | 181 | 31  | 2   | 0   | 0   |

### Stenvender (*Arenaria interpres*) 05610

Laveste indrapportering siden 1992.

Forår: De første fugle sås først ultimo april, 30/4 7 **Besser Rev** (T. Bregnballe medd. LEB), hvorefter de største forekomster er 3/5 4 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 10/5 15 **Alrø Poller** (JGR). Sidste iagttagelse: 22/5 2 **Gåsehage** (FF).

Efterår: Første fugle på tilbagetrækket: 22/7 1 **Sødringholm Strand** (CSS). Største flokke: 24/8 9 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 30/8 4 **Besser Rev** (SAM). Året afsluttes med 2 fugle i december, 7/12 2 **S Fornæs** (HAC, FRO).

Total: 57                      Antal indsendere: 13                      Antal obs: 18                      Antal lokaliteter: 13

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 7   | 22  | 0   | 2   | 18  | 3   | 3   | 0   | 2   |

### Odinshane (*Phalaropus lobatus*) 05640

For andet år i træk ingen iagttagelser af Odinshane.

### Thorshane (*Phalaropus fulicarius*) 05650

En enkelt observation af Thorshane i 1997: 26/10 1 **rst Fornæs** (VFR). Det er dermed det 4. fund i Århus amt. De tidligere iagttagelser er fra **Kysing Næs** i årene 1990-92.

### Mellemkjove (*Stercorarius pomarinus*) 05660

Med et enkelt eksemplar blev arten lige akkurat registreret i amtet i år. Typisk ses 3-4 fugle om året, så 1997 var et lidt sløjt år.

6/10 1 lys fase trk **Stavns Fjord** (LEB). Fuglen tog sig en rundtur over fjorden.

### Kjove sp. (*Stercorarius sp.*) 05665

2 fugle indrapporteret.

24/5 2 **NO Kålsede** (TBR). TBR så desværre fuglene uden kikkert, men mener, at det kan have været Lille Kjove. Fuglene høretes desuden skrig.



### Almindelig Kjøve (*Stercorarius parasiticus*) 05670

Med omkring 15 fugle blev 1997 et ganske fint år. Det er desværre svært at gennemskue, hvor mange fugle, der reelt har været, men totalen er forsøgt rensset for de mest oplagte gengangere. De to forårsfund er det 6. og 7. i lokalrapportens historie. Selvom de to fugle begge var mørke, og derfor godt kunne have været samme individ, så tyder trækretningen på to forskellige individer. Alle obs nævnes:

12/4 1 mørk V Gjerrild Nordstrand (HP), 13/4 1 ad mørk rst Kysing Næs (H. Læssøe medd OGJ), 12/9 1 1K rst Kysing Næs (OGJ), 15/9 1 mørk trk Dronningborg Bredning (JPA), 18/9 1 fou Kåsemade (TBR), 19/9 1 juv mørk fou Issehoved (LEB), 20/9 1 juv V Vesborg Fyr (SDY,SAM), 27/9 1 Besser Rev (SAM), 4/10 1 N Fornæs (HLL), 5/10 1 lys S Kysing Næs (LB,OGJ), 5/10 1 1K rst + 7/10 3 1K rst Kysing Næs (OGJ), 10-11/10 1 lys fou Hesselholm (LEB) og 26/10 1 Besser Rev (SAM).

### Storkjøve (*Stercorarius skua*) 05690

Amtets første forårsfund blev en realitet, da en fugl blev opdaget på Norddjursland i april måned. Olsen (1992) angiver den som værende meget sjælden om foråret.

19/4 1 rst Bønnerup Havn/Skærbæk Hest (BGO,FUT).

### Dværghmåge (*Larus minutus*) 05780

Lidt færre observationer end sidste år. Desuden er der for en del af observationerne sandsynligvis tale om samme individer.

Alle obs nævnes: 28/4 1 ad. (HLL) + 1 2K, 29/4 1 2K (HLL), 29/6 1 juv. (FAJ,SSK), 19/7 1 3K (HLL), 21/7 1 3K (HLL), 10/8 1 3K (OLI,FNI,JLY), 12/8 2 ad (SSK), 22/8 1 2K (HLL), 24/8 1 ad. + 1 juv. (FAJ), 2/10 2 juv., 5/10 1 juv., 20/10 1 juv., 15/11 1 (alle SSK), 16/11 1 (SHØ,FAJ), 17/11 1 ad (SSK) og 28/11 1 ad. (LGN, SKR) alle Brabrand Sø. Desuden: 1/5 2 2K, 5/5 4 og 13/5 2 Skanderborg Sø (FNI), 14/8 1 SO Århus Midtby (OLI), 16/8 1 1K og 31/8 2 1K Norsminde Fjord (OGJ), 3/9 1 juv. Mossø (JKI), 22/9 1 V ad. Stavns Fjord (LEB) og 27/9 2 Bønnerup Strand (PLA).

Total: 36                      Antal indsendere: 123                      Antal observationer: 25

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 3   | 8   | 1   | 2   | 10  | 4   | 4   | 4   | 0   |

### Sabinemåge (*Larus sabini*) 05790

Kun en enkelt observation er det blevet til i 1997: 11/11 1 1K S Fornæs (HLL).



### Hættemåge (*Larus ridibundus*) 05820

Der er i år registreret et meget højt antal ynglende Hættemåger, dog udelukkende pga. en enkelt lokalitet. Det totale antal registrerede individer udviser kun en lille stigning i forhold til sidste års meget lave antal. I totaltallet og årsfordelingen er ynglefuglene fra Treskelbakkeholm dog ikke medregnet.

Ynglepar: Der er rapporteret 9041-9116 ynglepar, hvoraf alene de 8760 er fra Treskelbakkeholm fordelt på 5 kolonier (JGR). Desuden 200 Huldremose (HAC), 50-100 Mørke Kær (EBU), 20-30 Frederiksdal Hede (JCN), 10 Dystrup Sø (HAC), 0-15 Hevringholm Strand (DOF) og 1 Havkude (JSI). Desuden er der set mange små unger på Vrinner Strand (JPL), mens der fra Stavns Fjord (DOF) og Kejlstrup (SEL) ingen ynglende er meldt. Fra sidstnævnte sted er dog tilsyneladende en lille koloni under etablering. Der foreligger ikke tal fra Brabrand Sø, som jo normalt tegner sig for et stort antal.

Storre flokke (lok. max.  $\geq$  1000): 22/3 3000 Sødringholm Strand (PST), 3/8 1300 Barnekold (SDY,SAM), 11/8 3000 Hesselholm, 15/9 1400 Lerdrup Bugt (JGR), 15/9 1110 Alrø Poller (JGR), 11/10 1000 Kåsemade (TBR), 13/10 3200 trk. til overnatning Mellempoldene (OLI) og 10/11 1500 Splidholm (TBR). Desuden er der fra 28/3 Eskeplet meldt 2500 (LPJ) Hætte/Stormmåger uden endelig artsbestemmelse, disse er ikke medregnet i totalen eller årsfordelingen.

Total: 39625    Antal indsendere: 34    Antal observationer: 240

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ  | JUN  | JUL  | AUG  | SEP  | OKT  | NOV  | DEC |
|-----|-----|------|------|------|------|------|------|------|------|------|-----|
| 260 | 971 | 3464 | 2017 | 1259 | 2130 | 2009 | 8614 | 8281 | 8031 | 2497 | 92  |

### Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Totalen stort set den samme som sidste år. Antal rapporterede ynglepar er meget lavt, da der desværre mangler yngletal fra Hjelm og andre traditionelt gode ynglepladser (se tabel 4).

Den 11/2 er der ved **Dania Saltværk** (HST) aflæst en fugl med fodring, mærket 15/6-96 i Rautalampi, Kuopio, Finland.

Fra 7 lokaliteter er meldt i alt 72-92 ynglepar: 43 **Treskelbakkeholm** (JGR), 19 **Søby Rev** (JGR), 5 **Alrø Poller** (JGR), 2 **Grenå Havn** (JSI), 2 **Gjesing Mose** (EBU), 1 **Sangstrup Klint** (JSI) og endelig er der fra **Vrinner Strand** (JPL) meldt en del små unger samt skønnet 20 par, men der er ikke foretaget en egentlig optælling.

Større observationer ( $\geq 500$ ): 11/1 1700 **Århus Havn** (JTL), 22/3 1000 **Sødringholm Strand** (PST), 29/3 1500 **Søby** (TBR), 15/8 500 **Stjær Bakker** (PLA), 30/8 og 5/9 700 **Harlev** (HST), 24/9 2625 **Skanderborg Sø** (JKI), 29/9 3400 ad og 150 juv. **Ravnø** (JKI), 10/11 500 **Splidholm** (TBR) og 25/12 500 **Kålsede** (TBR).

| Lokalitet          | 1997         | 1996             | 1995           | 1994        |
|--------------------|--------------|------------------|----------------|-------------|
| Grenå Havn         | 2            | -                | -              | -           |
| Treskelbakkeholm   | 43           | -                | -              | -           |
| Sangstrup Klint    | 1            | 0-7              | 3              | 50          |
| Søby Rev           | 19           | -                | -              | 150         |
| Alrø Poller        | 5            | 26               | 42             | 53          |
| Gjesing Mose       | 2            | -                | -              | -           |
| Vrinner Strand     | 0-20         | 50-70            | 110-125        | -           |
| Alrø               | -            | 2                | -              | -           |
| Hjelm              | -            | 1000-2000        | -              | 1000        |
| Dejret-Tved Ohoved | -            | 3-4              | -              | -           |
| Horskær            | -            | 5                | -              | -           |
| Grenå Strand       | -            | 0-2              | -              | -           |
| Egens Strand       | -            | -                | 0-3            | -           |
| Ørkenen, Anholt    | -            | -                | 50-60          | 130         |
| Kyholm             | -            | -                | -              | 18          |
| Lindholm + Rumpen- | -            | -                | 25             | -           |
| Besser Rev         | -            | -                | -              | 150         |
| Udbyover Sø        | -            | -                | -              | 1           |
| <b>TOTAL</b>       | <b>72-92</b> | <b>1086-2116</b> | <b>205-233</b> | <b>1577</b> |



**Tabel 4.** Ynglende Stormmåger i Århus amt siden 1994.

"-" betyder, at der ikke foreligger oplysninger fra området det pågældende år.

Total: 18780    Antal indsendere: 26    Antal observationer: 156

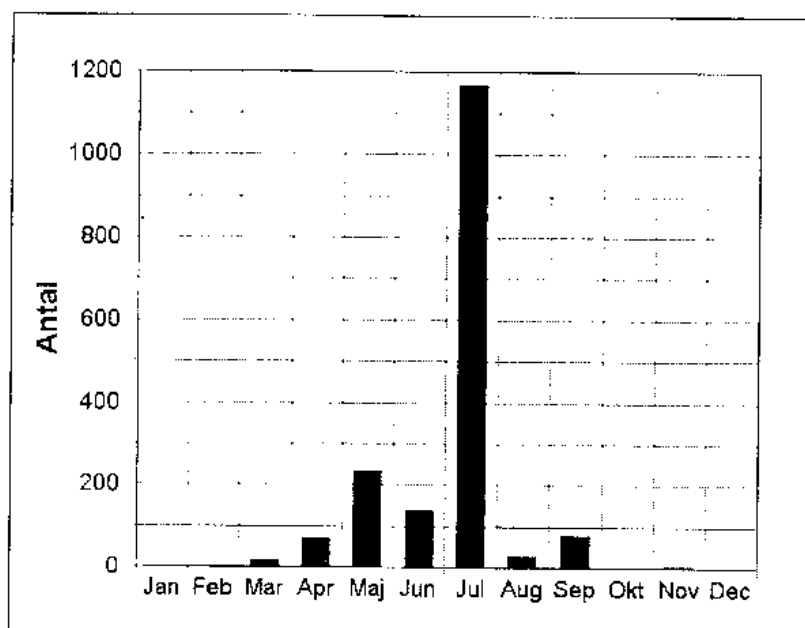
| JAN  | FEB | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT | NOV  | DEC |
|------|-----|------|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|------|-----|
| 1853 | 616 | 2686 | 141 | 294 | 150 | 98  | 2274 | 7952 | 703 | 1493 | 521 |

### Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

Atter et år med få rapporterede Sildemåger, hvoraf desuden hovedparten af individerne hidhører fra 2 observationer på Anholt. Månedsfordelingen fremgår af figur 12.

Ynglefund er der kun fra en enkelt lokalitet: ca. 50 **Porsemosen**, som kun er en lille del af Anholts bestand (HET). Det er dog meldt, at Sildemågen også menes ynglende i **Kragemosen**, Samsø (LEB).

Årets første: 5/3 1 **Brabrand Sø** (LB), 29/3 1 **Hesselholm** (LEB) og 29/3 25 **Brøkdal** (SDY,SAM) (tabel 5).



Figur 12. Gennemsnitlig månedsfordeling af Sildemåge i perioden 1990-97. Pga. manglende tal er 1993 ikke medregnet.

Årets sidste: 9/9 6 SV **Hesselholm** (LEB), 11/9 4 **Kragemoen** (LEB) og 6/11 10 **Århus Bugt** (CHJ).  
Største ansamlinger herudover var (alle obs  $\geq$  5): 14/4 8 **Oldrup** (NH), 19/5 7 ad. **Glatved Strand** (JSI), 8/6 ca. 500 **Totten**, Anholt (HET), 10/6 100 **Porsemosen** (HET) og 2/7 22 ad. **Glatved Strand** (JSI).

| 1990 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994 | 1995 | 1996 | 1997 |
|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 4/3  | 16/3 | 6/3  | 27/3 | 15/1 | 12/3 | 30/3 | 5/3  |

Tabel 5. Dato for årets første observation af Sildemåge i perioden 1990-1997.

Total: 722      Antal indsendere: 19      Antal observationer: 30

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 27  | 19  | 26  | 602 | 26  | 2   | 10  | 0   | 10  | 0   |

### Baltisk Sildemåge (*Larus fuscus fuscus*)

Der er i år blevet indrapporteret 4 observationer af Baltisk Sildemåge, som dog sandsynligvis er af samme individ:

30/4, 2/5, og 15/5 1 **Døde Å Enge** (OLI) samt 14/5 1 **Brabrand Sø**, østenden (OLI). Fuglen blev tre gange set sammen med en almindelig Sildemåge, som den tilsyneladende havde dannet par med.

### Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

Et dårligt år for registreringen af Sølvmåger. Lad os håbe, at det kun er registreringen, der mangler, og at det ikke gælder det reelle antal fugle. Også antal ynglefugle er meget lavt, men også for denne art mangler tal fra flere af de bedste lokaliteter.

Der er rapporteret 253-254 ynglefund fra 5 lokaliteter: 20 **Porsemosen**, som dog kun er en meget lille del af Anholt's bestand (HET), 226 **Treskelbakkeholm** (JGR), 3 **Søby Rev** (JGR), 4 **Alrø Poller** (JGR) og 0-1 **Gjesing Mose** (EBU). Desuden er den meldt ynglende i **Stavns Fjord** (LEB)

Største obs ( $\geq 200$ ): 21/1 300 og 5/2 + 6/2 200 **Ørnø** (JCN), 1/2 ca. 1200 **Århus Havn** (OLI), 5/4 236 (STI., ABL., LPJ) og 12/10 1200 NV til overnatning (PST) **Gjerrild Nordstrand**, 13/10 400 **Mellempoldene** (OLI) og 16/11 200 **Norsminde Fjord** (IZN).

Total: 9483      Antal indsendere: 24      Antal observationer: 222

| JAN | FEB   | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV | DEC |
|-----|-------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|
| 476 | 1.870 | 512 | 667 | 444 | 456 | 130 | 472 | 682 | 2770 | 717 | 287 |

### Gråmåge (*Larus hyperboreus*) 05990

En enkelt Gråmåge er registreret i Århus amt i 1997. Den er set 11/2 ved **Dania Saltværk** (HST). Identificeret som 2K.

Rettelse til Fugle i Århus amt 1996: 27/1 1 1K skal være 1 2K.

### Svartbag (*Larus marinus*) 06000

Igen i år en tilbagegang. Vi skal helt tilbage til 1992 for at finde lavere antal registrerede Svartbage end i 1997.

Også for antal ynglepar en tilbagegang igen i år, endda til et meget lavt niveau, idet der kun blev rapporteret 8 par: 1 **Søby Rev** (JGR) og 7 **Alrø Poller** (JGR). Desuden yngler den på **Anholt** (HET) og menes at have ynglet også i **Stavns Fjord** (LEB).

Største obs (lok. max  $\geq 25$ ): 25/1 57 **Besser Rev** (SAM), 2/2 25 ad. **Grenå Havn** (JSI), 1/3 60 **Stavns Fjord** (SDY, SAM), 16/3 25 **Gjerrild Nordstrand** (JSI), 19/5 25 **Mossø** (JKI), 3/6 28 **Mellempoldene** (OLI), 22/7 58 **Sødringholm Strand** (PST), 11/8 100 **Råby Odde** (PST), 6/9 160 **Flakket, Anholt** (OLI), 7/9 ca. 70 **Totten, Anholt** (OLI), 27/9 90 **Skærbæk Hest** (PLA), 13/10 45 **Mellempoldene** (OLI), 14/12 32 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 1457      Antal indsendere: 24      Antal observationer: 229

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 70  | 88  | 153 | 80  | 138 | 82  | 77  | 181 | 404 | 91  | 28  | 65  |

### Ride (*Rissa tridactyla*) 06020

Meget blev det jo ikke til, men dog bedre end sidste års resultat.

Alle obs nævnt: 1/3 1 ad., 15/3 1 ad. (TBR) og 9/3 20 (OLI, FNI) **Grenå-Halmstad færgeren**, 8/3 4 **Fjellerup Strand** (FOX), 12/4 3 N, 7/10 2 1K N, 12/10 1 ad. N og 17/11 2 1K S (HLL), 15/11 2 S (HP), 16/11 3 ad. (JPL,CSS) **Fornæs**, 12/4 2 ad. og 25/10 3 1K **Kysing Næs** (OGJ) og 6/11 2 **Århus Bugt** (CHJ).

Total: 46      Antal indsendere: 11      Antal observationer: 14

### Splitterne (*Sterna sandvicensis*) 06110

Væsentlig flere obs i 97 end normalt, og endelig igen indrapporteret yngel: 2 par **Treskelbakkeholm** (JGR). Det kunne være rart at få en systematisk optælling af ynglelokaliteterne. Hvad er der blevet af tidligere kolonier på **Samsø**?

Første obs: 27/3 5 N **Gjerrild Nordstrand** (PST), 27/3 1 **Kysing Næs** (OGJ) og 27/3 2 **Hesselholm** (LEB).  
Største obs: 29/7 171 S **Fornæs** (RD), 14/9 115 S **Fornæs** (HAC) og 15/9 123 S **Fornæs** (HLL).  
Sidste obs: 12/10 2 **Kysing Næs** (OGJ), 13/10 2 N **Fornæs** (PST) og 13/10 1 SV **Hesselholm** (LEB).

Total: 1088      Antal indsendere: 23      Antal observationer: 112

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 16  | 39  | 28  | 22  | 225 | 65  | 675 | 18  | 0   | 0   |

### Fjordterne (*Sterna hirundo*) 06150

Yngel: 16-17 par: **Treskelbakkeholm** 15 par (JGR) og **Bjerregrav Mose** 1-2 par (JTL,SHØ). Der er ikke indrapporteret yngel fra Anholt i 1997. Til gengæld kommer Treskelbakkeholm ind med 15 par, flot! Kun 1-2 par indlandsobs er ikke meget, hermed en opfordring til at holde mere øje med Fjordternen ved de ferske lokaliteter. Mange obs. fra Randers Fjord kunne godt tyde på et eller flere ynglepar her.

Første obs: 25/4 1 fou **Bjerregrav Mose** (JPA, CSS), 27/4 2 fou **Dronningborg Bredning** (JPA) og 27/4 1 rst **Brabrand Sø** (OLI).

Største antal: 7/7 16 rst **Bjerregrav Mose** (CSS), 9/9 8 fou **Randers Havn** (JPA) og 20/9 8 rst **Dronningborg Bredning** (JPA).

Sidste obs: 25/9 1 fou **Nordhavnen, Århus** (LGN), 4/10 1 rst **Dronningborg Bredning** (LTP) og 7/10 3 **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 204      Antal indsendere: 19      Antal obs: 71

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 7   | 24  | 21  | 28  | 29  | 91  | 4   | 0   | 0   |

### Fjord-/Havterne (*Sterna hirundo/paradisaea*) 06155

Første obs: 7/5 4 **Ørnsø** (JCN), 5/6 2 **Råby Odde/Udbyhøj** (JPA) og 8/6 20 **Totten, Anholt** (HET).

Sidste obs: 15/9 2 **Ørnsø** (JCN), 20/9 1 **Kalø, ruinen** (ABL) og 22/9 20 **Mossø, vestenden** (JCN).

Total: 74      Antal indsendere: 4      Antal obs: 13

### Havterne (*Sterna paradisaea*) 06160

Yngel: I alt 434-438 par: **Søby Rev** 150 par (JGR), **Treskelbakkeholm** 150 par (JGR), **Vrinnere Strand** 78-82 par (JPL), **Henneskov Hage** 25 par (JGR), **Hevringholm Strand** 20 par (DOF), **Alrø Polder** 8 par (JGR) og **Mellempoldene** 3 par (OLI). Antallet af ynglepar er flot, og der mangler endda tal fra flere lokaliteter, men som det er typisk for ternerne: gamle lokaliteter forsvinder og nye opstår. Fuglene flytter rundt, men bestanden i amtet er nogenlunde stabil.

Forårets første: 12/4 6 rst **Kalsemade** (TBR), 18/4 2 fou **Øster Hedekrog** (LEB) og 19/4 14 rst **Hesselholm** (LEB). Største obs : 26/4 65 rst **Mellempoldene** (JPA), 31/5 102 rst **Hesselholm** (LEB,SDY) og 8/6 160 **Vrinnere Strand** (JPL).

Årets sidste fugle: 18/9 8 R, 20/9 2 SV og 22/9 1 rst alle **Kalsemade** (TBR).

Total: 1234      Antal indsendere: 16      Antal obs: 71

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 107 | 664 | 344 | 79  | 20  | 20  | 0   | 0   | 0   |

### Dværgterne (*Sterna albifrons*) 06240

Yngel: **Totten, Anholt** 20-25 par, **Sønderstrand, Anholt** 1 par og **Flakket, Anholt** 1-2 par (alle HET), i alt 22-28 ynglepar i 1997 er flot. Det lader til, at tilbagegangen på Anholt endelig er vendt. Dværgternerne er meget folsom for turister på stranden i yngletiden, men den har nu tilsyneladende fundet fred på Totten, hvortil der er adgangsforbud. Desværre er der ikke indrapporteret yngel fra fastlandet, men nogle få sommerobs kunne tyde på enkelte par ved **Randers Fjord** og **Stensmark Strand**. I begyndelsen af dette århundrede var Dværgternerne en almindeligt forekommende ynglefugl på holme og rev ved fjorden, men med inddæmningerne og afvandingerne forsvandt både holme og fugle. Et nyt reservat omkring Mellempoldene ved munden af Randers Fjord, med adgangsforbud i yngletiden, vil forhåbentlig forbedre forholdene for ternerne.

Årets første fugle: 30/4 2 **Besser Rev** (DOF), 10/5 2 **Sangstrup Klint** (HAC) og 10/5 2 **Gjerrild Nordstrand** (PST) sandsynligvis samme fugle. Største obs: 8/6 50 **Totten, Anholt** (HET) og 1/7 12 **Anholt** (LGN).

Årets sidste fugle: 22/7 2 **Brabrand Sø** (EJJ), 3/8 6 **Mellemfoldene**, Randers Fjord (JPL) og 16/8 2 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 90                      Antal indsendere: 12                      Antal obs: 18

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 2   | 5   | 59  | 16  | 8   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Sortterne (*Chlidonias niger*) 06270

Efter det gode år 1996 med 63 eksemplarer, er vi i 1997 tilbage på de mere "normale" antal. Man kan kun håbe, at tiltag på naturgenopretning og vandmiljøplan 2, med intentioner om flere våde enge, flere ferskvands- og mosebiotoper, med tiden kan bringe levestederne for Sortternen tilbage, så den igen kan blive en relativt almindelig fugl. Alle obs nævnes.

Årets første: 10/5 1 rst **Dystrup Sø** (BOG,HAC) og 22/5 1 rst **Dystrup Sø** (SHØ).

Ovrige obs: 4/6 2 **Brabrand Sø** (BGO), 7/6 2 og 3/7 3 rst **Dystrup Sø** (BOG,FOX) samt 5/8 1 rst **Brabrand Sø** (FAJ).

Årets sidste fugle: 31/8 2 **Kysing Næs** (OGJ), 4/9 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og sent med så mange fugle 14/9 9 rst **Brabrand Sø** (EJJ).

Total: 22                      Antal indsendere: 8                      Antal obs: 10

### Hvidvinget Terne (*Chlidonias leucopterus*) 06280 SU-Art

Årets store ornitologiske sensation var den store invasion af den Hvidvingede Terne. Ternerne kom fra Rusland og invaderede hovedsagelig Polen, Tyskland, Sverige og Danmark. Mere end 2000 individer blev observeret i Danmark. De fleste fugle sås i Vestjylland og på Sjælland. Der blev i Sønderjylland konstateret ca. 11 ynglende par. Det var tilsyneladende en ekstrem tør vinter østpå, med mangel på oversvømmede områder ved tøbruddet, der udløste et træk mod Vesteuropa. Omkring 15000 individer blev observeret i Sydkandinavien og Nordvesteuropa. Århus amts udbytte blev desværre beskedent i forhold til den store invasion.

Alle obs nævnes: 14/5 8-9 ad **Norsminde Fjord** (DOF,HLÆ,FLU) og 14/5 8 ad **Brabrand Sø** (HLL,JTL,SSK).

### Lomvie (*Uria aalge*) 06340

Et meget flot år med i alt 40 observationer, der er det højeste antal hidtil, og samtidig den højeste årstotal siden 1990.

Lomvien er den alkefugl i amtet, der ses ved flest forskellige lokaliteter, med observationer fra i alt 16 lokaliteter - efter naturligvis Sokongen med observationer fra ikke mindre end 32 lokaliteter. Amtets talrigeste alkefugl, nemlig Alken, er blot set på 7 forskellige lokaliteter med Fornæs som den alt overskyggende lokalitet.

Fra 1. halvår foreligger der 6 observationer med 30/1 4 rst. **Samsø Østerflak** + 2 rst. **Århus Bugt** - begge set fra båd (PLA), 11/2 1 rst. **Århus Nordhavn** (OLI), 15/2 1 rst. **Jernbatten** (CSS). To martsjagttagelser fra **Grenå-Halmstad færgeren** giver den højeste martstotal hidtil med 240 fugle: 1/3 10 (TBR) og 9/3 230 set i farvandet mellem Anholt og Grenå (OLI, FNI). Hidtil største martstotal er tilbage i 1990 med 202 fugle.

2. halvår: De første fugle ses i september 5/9 1 **Grenå-Anholt færgeren** (OLI mfl.), og der er set flere fugle end sædvanlig i september med i alt 12 fugle, mod hidtidige max. med 10 fugle i 1990. En enkelt observation er på mere end en fugl, nemlig 5 V set 19/9 ved **Issehoved** (LEB). I løbet af oktober stiger antallet af observationer indtil midten af november, hvor antallet af jagttagelser topes med følgende større observationer fra **Fornæs**: 11/11 11 S + 1 rst. (HLL), 15/11 43 S + 2 N (HP), 16/11 20 trk. (CSS) og 17/11 16 S + 1 rst. (HLL).

Årets sidste fugl ses 13/12 1 rst. **Østhavnen**, Århus (LGN,SKR).

Total: 403                      Antal obs: 40                      Antal indsendere: 20

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 6   | 2   | 240 | -   | -   | -   | -   | -   | 12  | 22  | 115 | 6   |

### Alk (Alca torda) 06360

Efter sidste års bundskraber er årtotalen trods alt lidt større i år, men der er stadig langt op til rekordårene med flere hundrede tusinde fugle.

1. halvår: Der foreligger i alt 3 observationer fra 1. halvår med 30/1 1 **rst Århus Bugt (PLA)**, 11/2 1 **S Østhavnen, Århus (OLI)** og 26/2 1 **S Fornæs (HLL)**.

2. halvår: Den første fugl ses 2/9 1 **N Fornæs (HLL)**, og ligesom for Lomvien er september med i alt 9 fugle større end sædvanligt, hvilket alene skyldes en observation fra 15/9 med 6 N + 2 S ved **Fornæs (HLL)**.

Fra efteråret foreligger ligesom sidste år kun 5 obs -dage med flere end 1000 og alle igen fra **Fornæs** med 21/10 3207 S + 1445 N (HLL), 23/10 1250 S + 160 N (HLL), 11/11 10332 S + 354 N (HLL), 16/11 1100 trk (CSS) + 1600 S + 10 N (JSC), samt 17/11 9404 S + 255 N (HLL).

Årets sidste fugl er 9/12 1 **S Fornæs (HLL)**.

Total: 29257                      Antal obs: 31                      Antal indsendere: 14

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV   | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-------|-----|
| 1   | 2   | -   | -   | -   | -   | -   | -   | 9   | 6132 | 23099 | 14  |

### Alk/Lomvie (Alca torda/Uria aalge) 06365

Set over de seneste par år er 1997 normalt, hvad angår årtotal, forekomst og antal observationer.

Fra 1. halvår: 24/1 10 trk. **Fornæs (IAC)**, 26/1 22 trk. **Fornæs (JKL)** og 1/3 5 **Grenå-Halmstad færgeren (TBR)**.

Fra 2. halvår foreligger 9 observationer, hvoraf de største stort set alle er fra **Fornæs** med 9/11 1680 (ABL, LPJ), 15/11 100 trk. (JPL), 16/11 500 trk. (JPL) og 24/11 500 trk. (JKL) samt en enkelt større observation fra **Kalsede: 10/11 200 S (TBR)**.

Total: 3069                      Antal obs: 11                      Antal indsendere: 8

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|
| 32  | -   | 5   | -   | -   | -   | -   | -   | 1   | 2   | 3029 | -   |

### Tejst (Cepphus grylle) 06380

Et pænt år for Tejsten, med fremgang over hele landet, så der nu er omkring 1100 par (1067-1171 i 1996). Der er også fremgang på samtlige lokaliteter her i amtet. Således oplysninger om 51 ynglepar på **Tunø (SIO)**, hvilket er på niveau med rekorden på 53 par fra 1994, og en klar fremgang i forhold til de seneste to år på hhv. 41 og 43 ynglepar. Fra **Sangstrup Klint** oplysning om 6-11 ynglepar, samme niveau som sidste år (IAC, Sten Asbirk), og altså det højeste registrerede antal nogensinde herfra (Asbirk 1978). Fra **Sten Asbirk** har vi modtaget følgende tal fra Samsøområdet (1996-tal i parentes): 16 par (8-23) **Lindholm**, 10 par (3) **Kyholm**, hvor der også er set 30 fugle 22/7 (LEB), 3 par (1) ved **Vandstedet** og 57 par (12-46) **Vejrø**. På **Hjelm** er der tilsyneladende ingen.

1. halvår: Der er set flere fugle end sædvanligt i årets første tre måneder qua i alt 6 observationer jan.-marts fra **Tunø Knob**, flest 6/3 6 (alle LGN), og en større observation fra 30/1 med 8 **Samsø Østerflak** - set fra båd mellem Kalo Vig og Vejro (PLA).

2. halvår: Sidst på sommeren ses sædvanligvis flere fugle i nærheden af ynglepladserne med 7/8 8 **Tunø (KTO)** som den største. I år har Tejsten optrådt lidt hyppigere end sædvanligt i september, specielt ved **Fornæs**, men ellers topper antallet af observationer som sædvanligt i november. I år er der fra årets sidste måneder kun

observationer fra **Fornæs**. Kun en enkelt større observation (>2): 24/11 3 trk. **Fornæs** (JKL). Årets sidste observation er fra 9/12 1 S **Fornæs**.

Total: 117\*)                      Antal obs: 35                      Antal indsendere: 18

\*) Antal ynglepar indgår ikke i årstotal.

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 11  | 11  | 2   | 14  | 5   | 30  | 10  | 8   | 4   | 10  | 1   |

## Søkonger (Alle alle) 06470

Igen et meget, meget flot år med den 2. højeste årstotal på i alt 1275 fugle, kun overgået af sidste års rekord på i alt 2325 fugle.

Årsagen til det flotte år skyldes rekord-mange Søkonger først på året, en udløber af sidste årsrekord. Men sidst på året ankommer der igen relativt mange Søkonger til amtet - dog i et lidt mere behersket antal.

1. halvår: Igen først på året spredte Søkonger glæde blandt mange ornitologer ved i stort antal at raste ganske tæt på kysten langs næsten hele amtets kystlinje. I januar skal følgende større forekomster fremhæves: 6/1 26 **Bellevue** (FNI), 11/1 39 **Rugård Strand** + 44 **Kysten ved Katholm** + 25 **Glatved Strand** (alle JKL), samt samme dato hele 47 **Bønnerup Havn** (BGO) og til sidst 31/1 26 **Ballehage** (PLA). Fra februar skal følgende to forekomster fremhæves - begge fra **Fornæs**: 2/2 104 S (RD) og 17/2 493 S (DOF) ganske tæt på kysten i stiv kuling fra øst (DOF). Dette er til dato amtets største enkelt-observation. I marts tynder det voldsomt ud i antallet af Søkonger, og sæsonens sidste fugl ses 12/4 ved **Kysing Næs** (OGJ), hvilket er en tangering af amtets hidtil seneste tilbage i 1988 - iøvrigt også fra **Kysing Næs**.

2. halvår: Antallet af fugle er som nævnt betydelig mere beskedent i 2. halvår end 1. halvår, men perioden er stadig antalsmæssigt det 3. største i amtet hidtil. De første Søkonger ses lidt tidligere end normalt med 2/10 2 **Anholt Havn** (FS). Herefter følger forekomsten mønstret fra tidligere relevante år (med mere end 50 fugle), med støt stigende forekomst fra ultimo oktober og igen med kulmination i november.

Større forekomster fra 2. halvår: 11/11 20 S (HILL), 15/11 23 S (HIP), 16/11 10 S (JPL), 17/11 20 S og 9/12 32 alle **Fornæs** (HLL), 19/11 11 trk. **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 1275                      Antal obs: 127                      Antal indsendere: 37

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 312 | 722 | 45  | 1   | -   | -   | -   | -   | -   | 5   | 114 | 76  |

## Lunde (Fratricula arctica) 06540

Et meget dårligt år for Lunden - set siden 1990, hvor arten (for indre farvande) udgik af SU-listen.

1. halvår: En enkelt observation fra **Anholt Sønderstrand** 7/1 1 (FS).

2. halvår: Den første observation er usædvanlig tidlig 23/8 1 S og næste 24/9 1 S/R begge **Fornæs** (begge RD) er også tidlig for Lunden i de danske farvande. Herefter følger observationerne mønstret fra tidligere år: 15/10 1 N (RD), 21/10 1 N begge **Fornæs** (HLL), 8/11 1 rst i **Øster Hedekrog** (LEB), 11/11 1 S **Fornæs** (HLL), 16/11 1 rst. + 18/11 1 S **Kysing Næs** (OGJ) og årets sidste fugl ses 29/12 1 N **Fornæs** (RD).

Total: 10                      Antal obs: 10                      Antal indsendere: 5

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | -   | -   | -   | -   | -   | -   | 1   | 1   | 2   | 4   | 1   |

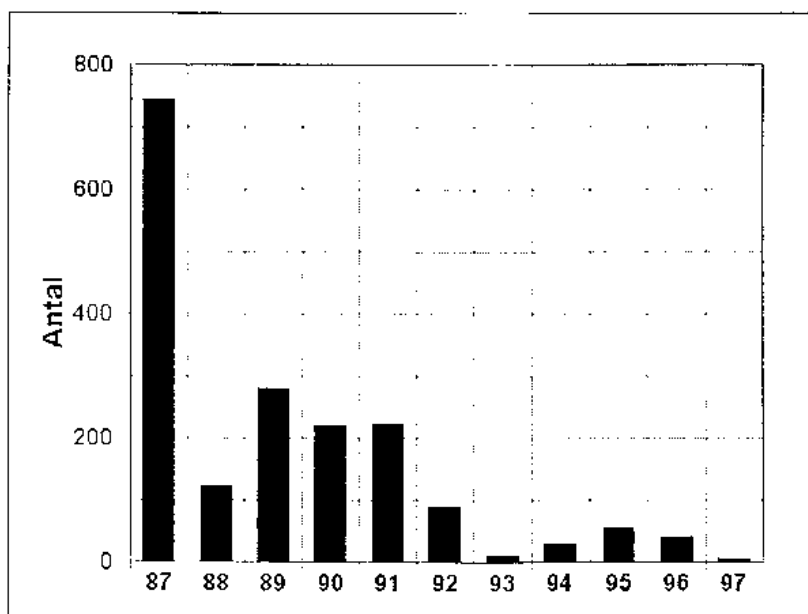


## Huldue (*Columba oenas*) 06680

Årets total på 141 er den laveste i mange år. Igen i år er det særligt forårstrækket, der stort set er foregået ubemærket (se figur 13).

Yngel: Årets indrapporteringer omfatter 20-24 ynglepar og derudover minimum 22 syngende fugle på i alt 26 forskellige lokaliteter. Flest ynglepar er indberettet fra **Løvenholm Skov** med 7 par, **Savmølle Skov** med 4-5 par samt **Rosenholm Skov** med 4 par (alle EBU).

1. halvår: Forårstrækket blev indledt primo marts, hvor næsten daglige observationer er meldt i perioden 4/3-9/3. De største forekomster herfra er: 4/3 7 **Rosenholm Skov** (EBU) og 7/3 8 N **Salten Langsø** (RAN). Største observation i foråret er 6/4 9 **Savmølle Skov** (EBU). Trækket ved de traditionelle træklokaliteter udeblev tilsyneladende helt. Der var således ingen trækkende fugle ved **Gjerrild** (!!!) og kun 5 ved **Moesgård**. Sidste trækobservation i foråret er sen, 31/5 4 N **Issehoved** (SDY,SAM).



**Figur 13:** Antal trækkende Hulduer i alt observeret ved Gjerrild og Moesgård (forårstræk). Det stemmer med, at man i Sverige har registreret en tilbagegang på 75% siden 1985 (Svensson 1997).

2. halvår: Der foreligger kun en enkelt trækobservation fra efteråret, 2/10 1 indtrk **Fornæs** (BGO). Årets sidste fugle: 4/10 2 **Silkeborg** (JLO) og 16/10 1 **Vesborg Fyr** (SAM).

Vinter: 4/1 + 19/1 1 **Sortesø** (FNI), 16/2 2 **Høvild Skov** (GGU) og 26/2 2 indtrk **Fornæs** (HLL).

Det samlede antal indrapporterede Hulduer på forårstræk har været markant faldende gennem de seneste år (se figuren). I årene 1987-1992 udgjorde Hulduerne ca. 1 % (0,8-1,5 %) af det samlede antal trækkende duer under forårstrækket ved Gjerrild og Moesgård. I perioden 1993-1997 er andelen af Hulduer faldet til 0,1-0,3 % med undtagelse af 1995, hvor den var 2 %. Hold godt øje med arten ude på trækstederne næste forår.

Total: 141      Antal indsendere: 28      Antal obs: 84      Antal lokaliteter: 41

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2   | 4   | 48  | 25  | 21  | 14  | 13  | 7   | 4   | 3   | 0   | 0   |

## Ringdue (*Columba palumbus*) 06700

1997 blev med en total på 8.746 et meget dårligt år i amtet, hvilket hovedsageligt kan tilskrives manglende indrapportering af større trækforekomster i foråret. Årstotalen for de seneste 10 år ligger gennemsnitligt på ca. 41.000.

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 18-21 ynglepar og herudover om minimum 110 syngende fugle.

1. halvår: Storre flokke sås fra ultimo februar, 23/2 110 **Tanderup**, Samso (L,EB) og 5/3 510 **Ølsted** (LM). De første trækbevægelser blev iagttaget 1/3 21 Ø **Anholt Sønderstrand** (FS). Fra **Gjerrild** er der indrapporteret 1.957 trækkende fugle i perioden 30/3-27/4, flest 17/4 390 N og 26/4 600 O (HAC,PNN,PST,JPA,LPJ). Forårets største trækobservation er 31/3 1273 NØ **Issehoved** (SDY,SAM), hvilket samtidig er årets største observation af Ringdue i amtet. Der blev ikke gjort trækiagttagelser ved Moesgård og ved de øvrige træksteder i foråret.

2. halvår: Storre forekomster under efterårstrækket er 12/10 250 S **Sletterhage** (JPL) og 16/10 950 **Vesborg Fyr** (SAM).

Total: 8746                      Antal indsendere: 26                      Antal obs:253                      Antal lokaliteter: 91

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV | DEC |
|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|
| 213 | 169 | 3058 | 2798 | 603 | 415 | 76  | 27  | 32  | 1299 | 54  | 3   |

### Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*) 06840

Et moderat antal fugle er indrapporteret i 1997.

Yngel: 15 ynglepar rapporteret og minimum 14 syngende fugle med største antal i **Udbyhøj Nord** 6 par (OLI) og **Galten** 4 par (PLA).

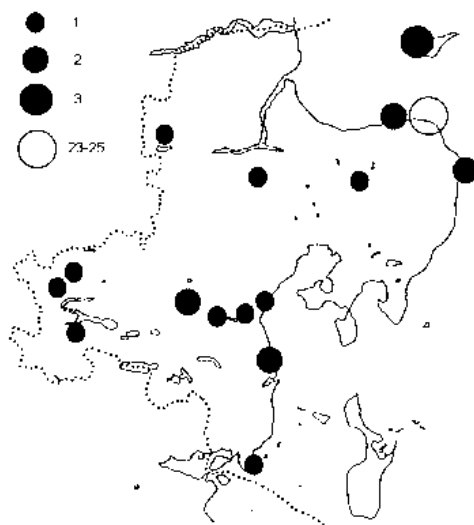
Flest trækkende fugle sås ved **Gjerrild Nordstrand**, 17/5 3 Ø + 19/5 7 Ø + 24/5 1 Ø (alle PST). Storre flokke blev set på havneområderne i de større byer: 7/9 85 **Randers Havn** (JPA) og 12/12 65 + 14/12 65 + 25/12 59 **Århus Havn** (OLI,JLY,FNI,JTL).

Total: 636                      Antal indsendere: 22                      Antal obs: 75                      Antal lokaliteter: 32

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 13  | 7   | 17  | 19  | 46  | 8   | 9   | 116 | 66  | 71  | 253 |

### Turteldue (*Streptopelia turtur*) 06870

Årets 2 fugle drejer sig begge om sommerfund: 23/6 1 sy om morgenen i **Risskov By** (FRO) og 20/7 1 rst **Hvinningdal** (GGU). De seneste 11 års fordeling fremgår af figur 14.



Figur 14. Fordelingen af observationer af Turteldue 1987-1997 (n=45-47).

### Gøg (*Cuculus canorus*) 07240

Der er hørt kukkende Gøge på næsten 80 lokaliteter. Indberetningerne er på niveau med sidste års obs. De største forekomster er 5 fugle **Lindholm Hoved** (PLA) og 4 fugle følgende steder: **Gjerrild Nordstrand**, **Bjerregrav Mose**, **Gudenåparken**, **Dronningborg Enge** og **Hungstrup Skov** (PST, JPA, HAC).

Forårstræk: De første fugle blev hørt og set en uge inde i maj: 5/5 1 **Sønderstrand**, Anholt (FS) og 6/5 1 **Hesselholm**, Samsø (LEB). Først fra 10/5 er der daglige obs. Blot 6 fugle er set på træk: 24/5 3 **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 31/5 3 **Issehoved** (SDY.SAM).

Efterårstræk: ingen trækobs, og de sidste fugle var 7:9 1 kukkende **Stubbe Sø** (PBP) og 2 **Råby Kær** (JPA).

Total: 219                      Antal indsendere: 34                      Antal obs: 153

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 110 | 83  | 20  | 3   | 3   | 0   | 0   | 0   |

### Slørugle (*Tyto alba*) 07350

Ynglepar: Amtets to ynglepar fra 1996 er desværre forsvundet! I stedet er kun fundet 2 døde fugle: 10/4 **Sminge** fund af fod med ring fra død Slørugle (JCN) (ringmærket i Tyskland) samt 16/4 **Hinge Sø** fund af død ad. (JTL). Så efter det gode gnaverår i 1996, har 1997 ikke været opløftende.

Dog er i januar i Nr. **Ålum** hørt skrig af Slørugle om natten gentagne gange (JSP).

### Stor Hornugle (*Bubo bubo*) 07440

Etableringen af den Store Hornugle fortsætter i amtet. Det ene par opnåede at blive TV-stjerner i en Poul Thomsen-udsendelse.

Yngel: 2 par i **Århus amt** 1997 (JTL, TNI, PLA via Preben Ranch).

I 1997 var der flere spredte obs end de tidligere år. Alle nævnes: 14/1 gylp fundet nær søen, **Ørnsø** (JCN), 12/5 2 **Dalbyover** (TNI), 1/7 6 **Nørhald Kommune** (PLA), 20/7 1 **Dalbyover** (TNI), 10/8 1 **Silkeborg Søderskov** (DOF), 15/9 gylp fundet **Gjern** (JCN) og 1/12 1 **Kristrup By** (DOF).

Total: 11                      Antal indsendere: 4                      Antal obs: 7

### Kirkeugle (*Athene noctua*) 07570

Yngel: 3-4 par i **Århus Amt**! Det er svært at vurdere Kirkeuglens situation i 1997. Et ekstremt dårligt gnaverår gør sig vel også gældende for Kirkeuglen, men med de få obs og ynglepar er det umuligt at sige, om der er tale om en reel tilbagegang for arten.

Alle obs nævnes: 15/5 1 rst **Stjær Grusgrav** (PLA), 15/5 1 rst **Sønderhald Kommune** (JTL), 3/6 1 lund ved **Houmark**, Kondrup (OEH), 22/6 1 rst **Stjær Grusgrav** (JTL) og 13/11 1 hørt **Ørsted** (LTP).

Total: 5                      Antal indsendere: 4                      Antal obs: 5

### Natugle (*Strix aluco*) 07610

Yngel: 6-7 par! Heraf 3 par i **Grenå Kommune Plantage** (PBP). Det laveste antal ynglepar i mange år. Tilsyneladende en kombination af manglende rapportering og et ekstremt dårligt "ugleår". Der er sandsynligvis en nøje sammenhæng mellem oldenår (meget frugt fra eg og bog), gnavere og uglar. Meget olden giver fødegrundlag for, at mange gnavere kan overleve vinteren, som igen giver fødegrundlag for uglerne og betinger ynglesucces.

Årets første obs: 23-2 1 **Søholt Skov** (PBP), 4-3 1 **Mocsgård Storskov** (JLY) kaldende og 6-3 2 sy **Norring Vesterskov** (LUR).

Største obs: 19-6 11 **Grenå Kommune Plantage** (PBP).

Årets sidste obs: 12/11 1 **Norreådalten Venning-Ålum** (BRA), 12/11 1 **FU Tranbjerg** (MJH) og 27/12 1 **Ebdrup** (DOF).

Total: 63                      Antal indsendere: 15                      Antal obs: 38

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 1   | 5   | 17  | 10  | 11  | 0   | 5   | 9   | 1   | 3   | 1   |

### Skovhornugle (*Asio otus*) 07670

Yngel: 3-4 par: 1 par **Kalstrup Gård**, Battrupholt (EBU), 0-1 par **Bjerregrav Mose** (CSS), 1 par **Gudenåparken** (CSS) og 1 par **Lilleåen, Hårvadsbro** (SMJ). Et meget dårligt yngleår! (Atlasprojektets første år (1993) gav 51 par). Den generelt dårlige sæson for ugler har tilsyneladende også ramt Skovhornuglen, som er meget følsom for svingninger i gnaverbestande (Se også Natugle).



Årets første obs: 20/2 1 **Tistrup** (SPI), 8/4 1 **fou Kolstrup Gårde**, Battrupholt (EBU) og 30/4 1 **Bjerregrav Mose** (CSS). Årets sidste obs: 22/6 1 **Gyllingnæs** (TBR), 29/6 2 **Lilleåen, Hårvadsbro** (SMJ) og 15/7 1 **Gudenåparken** (CSS).

Heller ikke i 1997 er der rapporteret om trækbevægelser eller vintersteder.

Total: 11                      Antal indsendere: 7                      Antal obs: 10

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 1   | 0   | 3   | 0   | 5   | 1   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Mosehornugle (*Asio flammeus*) 07680

Yngel: Der er ikke rapporteret om yngel i 1997, og kun 3 obs af arten hele året må siges at være det laveste i adskillige år.

Alle obs nævnes: 31/5 1 N **Hesselholm** (SDY,LEB), 31/5 1 N **Besser Rev** (SDY,LEB) og 25/10 1 **trk. Botanisk Have** (FAJ).

### Natrawn (*Caprimulgus europaeus*) 07780

Et slojt år, hvor der kun blev set/hørt 4 fugle. Midtjylland mangler totalt, idet Djursland står for alle 4 fugle. Det afspejler forhåbentlig ikke Natravns status i Midtjylland. To augustfugle er sandsynligvis rastende trækfugle.

31/5-ultimo juni 1 sy **Katholm Skov** (KNM), 1/7 1 sy **Hevring Hede** (Erling Krabbe) angives som tydelig ynglefugl, 13/8 1 fou **Trehøje, Møls Bjerger** (CHL) og 14/8 1 rst **Stensmark** (RDA).

### Mursejler (*Apus apus*) 07950

Intet mindre end et rekordår, hvilket skyldes en kæmpeobs fra Gjerrild, som sammen med en anden obs fra den samme lokalitet udgør 85 % af årssummen. Den sidste i efteråret var meget sent på den. Den hidtil seneste i amtet er fra den 24/10-1986.

Ynglefund er kun indrapporteret fra én lokalitet: 2-3 par **Alken** (PLA).

Årets første: 7/5 2 trk og 8/5 4 trk **Gudenåen**, vest for Randers (JPA) og 8/5 2 **Dronningborg Bredning** (JPA).

De største obs: 31/5 min. 25000 trk O og 1/6 ca. 4000 trk O **Gjerrild Nordstrand** (alle HAC), 31/5 1300 trk N **Hesselholm** (SDY) + 1850 trk N **Issehøved** (SDY,SAM), 1/6 250 trk N **Hesselholm** (SDY) og 28/7 440 fou **Ølsted**, Århus (LM).

Årets sidste: 16/9 1 **Gudenåen** vest for Randers (JPA) + 1 rst **Hviningdal** (GG) + 8 **Brabrand Nord** (LB), 21/9 1 **Kysing Næs** (OGJ) og 11/10 1 rst **Kalsemade** (TBR).

Total: 34142      Antal indsendere: 29      Antal obs: 137

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ   | JUN  | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 28582 | 4654 | 600 | 279 | 25  | 1   | 0   | 0   |

### Isfugl (*Alcedo atthis*) 08310

Sidste års meget få Isfugle var desværre ingen engangsforeteelse, idet 1997 blev endnu mere katastrofalt. I år blev der kun set 45 eksemplarer, og det er gået helt galt med ynglefuglene, idet kun et amtsnært fund er indrapporteret. Det er ikke kun i Århus amt, at Isfuglen er i problemer. Således blev der i 1996 kun set 40 % af antallet fra 1995 i Vejle amt. I hele Sverige blev der i 1996 kun registreret 15 ynglepar mod ca. 130 i 1995! (SOF 1997) Der skal derfor kraftigt opfordres til at kigge efter arten i 1998. Negative eftersøgninger må meget gerne indrapporteres, da det giver os en bedre mulighed for at vurdere bestanden.

Yngel: 1 par **Mossø** (JSC). I følge JSC er det ved **Klostermølle**, og det er desværre nogle hundrede meter på den anden side af amtsgrænsen. Obs af 2 eks ved **Sønderbæk** (TBR), **Slænsø** (EJJ) og **Silkeborg Langsø** (JLO) i yngletiden kunne tyde på yngel der.

Obs af mere end et fugle: 29/5 2 **Sønderbæk** (TBR), 16/7 2 **Slænsø** (EJJ), 3/8 2 **Silkeborg Langsø** (JLO), 29/8 2 **Fussingø Mølle** (PST), 2/11 2 **Århus Å**, ved åudløbet i **Brabrand Sø** (LB) og 16/11 2 **Salten Langsø** (KSM).

Total: 45      Antal indsendere: 26      Antal obs: 40

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2   | 3   | 1   | 1   | 4   | 3   | 7   | 5   | 6   | 1   | 8   | 4   |

### Hærfugl (*Upupa epops*) 08460

To fugle blev set i år. Fuglen fra **Samsø** var sent på den, men arten er i de sidste år set af og til om vinteren.

12/6 1 rst **Gammel Estrup** (N. K. Nielsen via FFA) og 8-9/11 1 rst **Cementvarefabrikken**, **Samsø** (Mogens Wedel-Heinen via LEB).

### Vendehals (*Jynx torquilla*) 08480

For tredje år i træk blev der ikke observeret ynglefund for arten i amtet. Endvidere var året med kun 4 obs det dårligste i lang tid.

De 4 obs var: 26/4 1 **Anholt By** (FS), 27/4 1 rst **Bjødstrup** (TKC), 9/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 21/5 1 rst, h **Hesselholm** (LEB).

## Grønspætte (*Picus viridis*) 08560

Antallet af indberetninger om ynglefund er af samme størrelsesorden som i 1996. Der er indrapporteret ca. 20-25 ynglepar, hvoraf de 8 er sikre.

Af de sikre ynglepar er det største antal 2 par i Rye Nørreskov (FNI). Derudover er der indberettet 1 par på følgende lokaliteter: Gjesing Mose (FBU), Silkeborg Nordskov, Svejlbæk, Gl. Laven, Skanderborg Dyrehave og Silkeborg Sønderskov (alle FNI)

De største obs var: 23/3 3 rst Tved By (SEL) og 25/4 3 Gjerrild By (HAC).

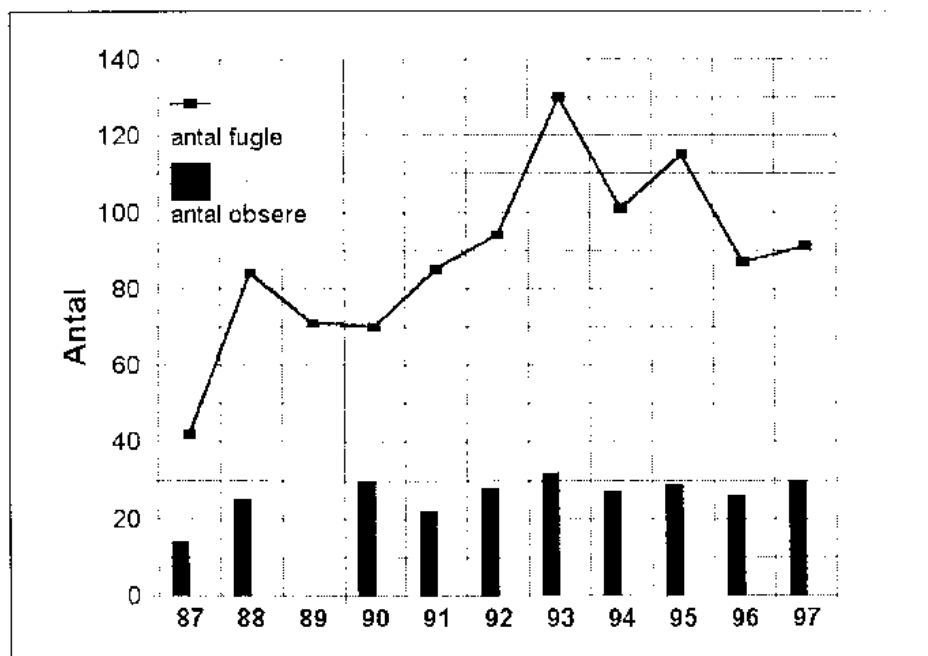
Total: 141                      Antal indsendere: 30                      Antal obs: 122

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | 4   | 30  | 34  | 19  | 14  | 19  | 11  | 4   | 3   | 1   | 1   |

## Sortspætte (*Dryocopus martius*) 08630

Der er noget, som tyder på, at arten er gået frem i amtet i perioden 1987-1997. Som det fremgår af figur 15, er der sket en generel stigning i det totale antal observationer, hvorimod antallet af indsendere igennem hele perioden har været konstant. Stigningen i antallet af observerede individer kan derfor ikke alene forklares ud fra en øget interesse for arten (antal indsendere), men det må derimod formodes, at der er sket en fremgang for arten.

Igen i 1997 var det de traditionelle ynglelokaliteter, der dominerede. Der blev meldt om ynglepar på følgende lokaliteter (antal par): Silkeborg Nordskov (0-2), Silkeborg Vesterskov (2), Silkeborg Østerskov (1), omkring Almind Sø (0-1) og Høvid Skov (1) (alle RAN). Foruden de nævnte lokaliteter blev arten truffet på omkring 30 andre, og det må antages, at den yngede på flere af disse.



Figur 15. Antal observerede Sortspætter samt antal indsendere i perioden 1987-1997.

Glædeligt var det, at året kunne byde på observationer fra to nye lokaliteter: Låsby Østerskov (JTI) samt Kåsehoved Skov (TBR). Det bliver spændende at se, om disse lokaliteter bliver kommende ynglelokaliteter.

De største iagttagelser er: 8/1 3 rst Svenstrup (CHO), 11/1 3 rst Fussingø Skov (OEH) og 6/1 3 Gjerrild Nordstrand (ABI,LPJ).

Total: 91                      Antal indsendere: 30                      Antal obs: 78

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 10  | 2   | 12  | 15  | 14  | 11  | 3   | 2   | 0   | 7   | 6   | 9   |

### Stor Flagspætte (*Dendrocopos major*) 08760

Til trods for at arten forekommer hyppigt i amtet, blev der kun indrapporteret 14-18 sikre ynglefund. Lokalteterne med de fleste ynglepar var: 2-6 par **Sødringholm Skov** (OLI), 3 par **Løvenholm Skov** (JSI) og 2 par **Lillering Skov** (PLA).

De største obs er: 19/1 9 rst, 15/6 9 rst og 5/10 9 rst **Stubbe Sø** (alle PBP) samt 5/6 10 **Sødringholm Skov** (OLI).

Total: 515                      Antal indsendere: 24                      Antal obs: 259

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 55  | 22  | 70  | 56  | 51  | 68  | 40  | 24  | 28  | 32  | 33  | 36  |

### Lille Flagspætte (*Dendrocopos minor*) 08870

Efter et par år uden besøg lagde 2 individer atter vejen omkring amtet. Begge blev set af PST og JSP.

De 2 obs var: En dag i maj 1 rst **Fussingø Skov** samt 4/5 1 fou **Svinding-Nørre Ålum Skov**.

### Toplærke (*Galerida cristata*) 09720

I år er der ingen obs af ynglepar. Bortset fra en enkel obs i Egå og Århus Midtby er alle obs fra Skejby.

Alle obs nævnes: **Skejby**: 22/3 2 + 7/4 1 + 16/4 2 + 17/5 1 + 3/9 1 ♂ + 13/12 1 (CHO,CSS,OLI,LLUR,FNI), 14/10 1 **Egå Marina** (EJJ) samt 17/12 1 **Århus Midtby** (LB).

### Hedelærke (*Lullula arborea*) 09740

Selv om der er flere indsendere end sidste år, er antallet af obs halveret, og antallet af fugle er 20% af, hvad der var sidste år. Det er en stor tilbagegang i forhold til tidligere år, men der er dog et ynglefund i år mod ingen ynglefund sidste år.

Ynglepar: 1 par **Sødringholm Skov** (PLA,OLI).

Forårstræk: 8/3 2 **Gludsted Plantage** (JGR), 10/3 1 **N Moesgård Park** (HLL), **Gjerrild Nordstrand**: 29/3 4 O + 30/3 2 NO + 2/4 2 V (PST,RD) samt 1/5 1 **N Moesgård Strand** (SSK).

De sidste: 10/6 1 rst **Hermannsgave**, Anholt (HET), 3/7 1 **Hjøllund Plantage** (NPB) samt 5/7 1 **Vrads Sande** (EJJ).

Total: 32                      Antal indsendere: 19                      Antal obs: 21                      Antal lokaliteter: 14

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 17  | 4   | 3   | 2   | 2   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Sanglærke (*Alauda arvensis*) 09760

39-44 ynglepar på 5 lokaliteter er et drastisk fald i betragtning af, at antallet af observationer og antallet af fugle kun er svagt faldende, og antallet af observatorer er svagt stigende. Ser man kun på juli og juli, er tendensen den samme.

Alle ynglepar nævnes: **Stjær** 11 par (PLA), **Grenå Enge** 2 par (JSI), **Treskelbakkeholm** 5 par (JGR), **Søby Rev** 6 par (JGR) og **Hevring Hede** 15-20 par (DOF).

Forårstræk: **Gjerrild Nordstrand**: 28/3 85 O + 29/3 10 rst + 30/3 8 NO (PST), **Eugen**, Anholt: 12/2 40 + 25/4 200 (FS), 11/2 86 **N Østbavnen**, Århus (OLI) samt 31/3 35 **NO Issehoved** (SDY,SAM). Største obs: 16/2 300 **Oster Tørslev Kær** (LTP), 16/2 300 rst **Gjessinggård** (JPA) samt 19/2 240 **N Skanderborg By** (FNI).

Efterårstræk: 5/10 200 S **Hollandsbjerg Holme**, 6/10 100 rst **Øster Tørslev Kær**, 400 rst **Råby Odde** (alle PST) samt 19/10 350 rst **Vestrup-Tustrup**, Randers Fjord (JPA).

Total: 6278      Antal indsendere: 36      Antal obs: 255

| JAN | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV | DEC |
|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|
| 132 | 1867 | 1668 | 258 | 179 | 211 | 83  | 8   | 410 | 1441 | 71  | 10  |

### Bjerglærke (*Eremophila alpestris*) 09780

Det hidtil bedste år med 164 fugle på 3 lokaliteter. Alle nævnes.

**Sødringholm Strand**: 20/1 30 rst + 2/2 27 F + 20/2 1 + 9/3 4 rst + 21/10 28 + 16/12 35 (LTP,CSS,JPA). **Råby Odde**: 1/2 18 rst + 16/2 11 fou + 1/3 9 rst (LTP,JPA) samt 2/4 1 rst sy **Råby Kær** (LTP).

Total: 164      Antal indsendere: 3      Antal obs: 10      Antal lokaliteter: 3

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 30  | 57  | 13  | 1   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 28  | 0   | 35  |

### Digesvale (*Riparia riparia*) 09810

Der er observeret 168-229 ynglepar i år. Det er noget af en tilbagegang, men det skyldes sikkert, at antallet af indsendere er reduceret i forhold til sidste år.

Yngel: **Birkesig Råstofgrav** 10 par (JPL), **Stjær Grusgrav** 55-100 par (PLA), **Søballe Grusgrav** 5-7 par (PLA), **Sangstrup Klint** 15 par (JSI), **Karlby Klint** 25 par (JSI), **Glesborg Råstofgrav** 10 par (ABL), **Kyholm** 8-12 par (LEB) samt 40-50 par **Kalø Slotshalvø** (ABL).

Årets første: 10/4 3 + 16/4 3 + 19/4 3 **Sortesø**, Skanderborg (FNI), 20/4 2 **Kvottrup Møse** (SMJ), 23/4 2 **Alken** (JCN).

Største obs: **Dronningborg Bredning**: 25/8 ca. 2500 + 8/9 ca. 100 (JPA), **Dronningborg Enge** 24/8 ca. 200 (JPA), **Drastrup Enge**: 15/6 120 + 20/7 150 + 24/8 500 (JPA), **Feldballe**: 19/8 400 + 25/8 600 (JPL), **Øjesø**: 6/8 500 + 16/8 500 (JPL,EJJ), 10/5 100 **Sangstrup Klint** (HAC) samt 10/8 100 **Gunderup grusgrav** (JPA).

Årets sidste: 23/9 2 **Stubbe Sø** (PBP), 26/9 1 rst **Sletterhage** (LPJ) samt 26/9 2 T **Lushage** (LEB).

Total: 7476      Antal indsendere: 22      Antal obs: 156

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 54  | 691 | 332 | 603 | 5568 | 157 | 0   | 0   | 0   |

### Landsvale (*Hirundo rustica*) 09920

27-30 ynglepar er et fald til tidligere niveau. Antallet af fugle er steget lidt på grund af store obstal bl.a. på overnatningsstederne, mens antallet af indsendere og observationer er det samme.

Yngel: **Rugård Strand** 5 par (JSI), **Lading** 5-6 par (HET), **Jeksen** 3-4 par (PLA).

Årets første: 9/4 6 **Svostrup** (JLO), 9/4 1 N **Moegård Park/Museum** (HLL) samt 10/4 1 **Sortesø**, Skanderborg (FNI).

Forårstræk: Fra 26/4-25/5 620 T på **Gjerrild Nordstrand** med max. 11/5 400 Ø + 17/5 40 Ø + 19/5 55 Ø + 24/5 50 Ø (HAC,PST). 5/5 10 T + 10/5 120 T **Gudenåen** vest for Randers (JPA), 31/5 52 N **Isschoved** (SDY,SAM). Største rastende tal: 21/5 100 **Funderholme** (JCN) og 25/5 2000 **Stubbe Sø** (PBP).

Overnatning: **Gudenåen** vest for Randers: 13/9 1500 + 23/9 4000 + 24/9 4500 + 27/9 500 + 28/9 2500 + 30/9 200 + 2/10 30 (JPA).



Efterårstrækket er på 1095 fugle med max. 24/8 350 SV + 21/9 20 indtrk Vasehuse, Udbyhøj Nord (PLA), 20/9 100 SV Kalsemade (TBR) samt 20/9 560 SV Vesborg Fyr (SDY,SAM).

Sidste obs: 18/10 1 Kalsemade (TBR), 18/10 15 Grund Fjord (FFA), 26/10 2 Stubbe Sø (PBP).

Total: 25089      Antal indsendere: 43      Antal obs: 286

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ  | JUN | JUL  | AUG  | SEP   | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|------|-----|------|------|-------|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 173 | 5371 | 274 | 1028 | 1630 | 16508 | 105 | 0   | 0   |

### Rødrygget Svale (*Hirundo daurica*) 9950 SU-Art

Fund 25/4 1996 1 Svstrup Bro, Gudenåen (OKA) er godkendt af SU.

### Bysvale (*Delichon urbica*) 10010

Antallet af indrapporterede fugle er ned på et niveau svarende til, hvad det var for et par år siden, og 105-106 ynglepar på 12 lokaliteter ligner en tilbagegang. Årsagen er dog nok manglende indrapporteringer.

Yngel: Sangstrup Klint 47 par (JSI), Lading 20 par (HET), Kalsemade, Kalkenakke 12 par (TBR), Frijsenborg Marker 10 par (LUR).

Årets første: 27/4 1 Sindbjerg-Stoubjerg Hede (FNI), 1/5 1 Kalsemade, Kalsenakke (TBR), 2/5 1 Dystrup Sø (SPI).

Forårstræk: Der er observeret trækkende fugle i perioden 8/5 - 8/6. Gjerrild Nordstrand 8/5 5 Ø + 11/5 100 Ø + 1/6 400 Ø (HAC); Gudenåen vest for Randers 8/5 30 T + 10/5 20 T (JPA) samt 31/5 90 N Samsø (SDY,SAM).

Største obs: 25/5 150 Stubbe Sø (PBP), 3/8 150 Bønnerup Havn (JPA), 14/8 250 Kalsemade (TBR) og 15/8 400 Gammel Estrup (BRA). Hertil en af uspecificerede svaler: 8/5 350 Brabrand Sø (OLI)

Efterårstræk: 24/8 30 Udbyhøj Nord, Vasehuse (PLA), 31/8 70 Risskov By (FR).

Årets sidste: 5/10 1 Århus Midtby (OLI), 10/10 3 Universitetsparken (OLI), 11/10 1 Kalsemade (TBR).

Total: 3958      Antal indsendere: 29      Antal obs: 128      Antal lokaliteter: 34

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ  | JUN | JUL | AUG  | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 1   | 1082 | 588 | 296 | 1225 | 197 | 5   | 0   | 0   |

### Markpiber (*Anthus campestris*) 10050

Hvis vi ikke havde Anholt, ville vi være udgået for Markpibere, men lidt liv må der da være, når 1 unge er blevet observeret på vores eneste lokalitet.

Alle obs: Ørkenen, Anholt: 8-9/6 6-7 sy (HET) - 1/7 1 juv (LGN).

### Skovpiber (*Anthus trivialis*) 10090

8 ynglepar på 3 lokaliteter. Nørring Ure 3 par (SMJ), Kalsehoved Skov 1 par (TBR), Hevring Hede 4 par (DOF).

Årets første: 16/4 1 T + 17/4 11 Hesselholm (LEB), 24/4 1 V Gjerrild Nordstrand (HAC).

Forårstræk: Trækket kulminerer i perioden 25/4-27/4 og 8/5-11/5. Gjerrild Nordstrand: 24/4-11/5 i alt 352 trk., max. 26/4 87 trk. og 11/5 130 Ø (HAC,PST).

Efterårstræk: Kun de 3 sidste obs er trækobs: 7/9 8 V Anholt By (OLI), 20/9 6 SV Vesborg Fyr (SDY,SAM), 25/9 2 S Århus Midtby (OLI). Største obs: 6/9 20 Sønderbjerg, Anholt (OLI).

Total: 438      Antal indsendere: 20      Antal obs: 66      Antal lokaliteter: 49

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 161 | 216 | 3   | 3   | 39  | 16  | 0   | 0   | 0   |

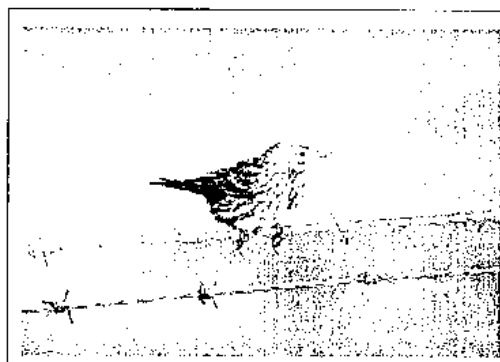
### Engpiber (*Anthus pratensis*) 10110

Vi skal tilbage til 1992 for at finde et lavere antal fugle, selv om antallet af indsendere og obs kun er faldet lidt. Det skyldtes de meget små trækobservationer, der er observeret i år.

Yngel: Med 21-24 ynglepar på 8 lokaliteter går det stadig tilbage, når man tænker på, at der var 119 par i 1994.

Forårstræk: Første træk er 6/3 1 V **Tunø Knob** (LGN) og 16/3 1 N **Moesgård Strand** (PLA) og det kulminerede 24/4-1/5. **Gjerrild Nordstrand**: 19/4-27/4 1032 T med max. 24/4 400 V + 25/4 430 V + 26/4 55 Ø + 27/4 140 Ø (HAC,PST) samt 13/4 25 V **Bønnerup Strand** (PNN). Øvrige større obs: **Sindbjerg-Stoubjerg Hede**: 26/4 150 N + 27/4 170 N (FNI) og 27/4 300 **Engen, Anholt** (FS). Sidste trækobs er 1/5 2 N **Århus Midtby** og 125 N **Fårbjerg** (FNI) samt 2/5 4 N **Dødcå Enge** (OLI).

Efterårstræk: Der er 3 trækobs: 20/9 52 SV **Vesborg Fyr** (SDY,SAM), 12/10 50 T **Sødringholm Strand** (JPA), 13/10 50 S **Fruering** (FNI).



Engpiber

Total: 3331      Antal indsendere: 32      Antal obs: 195      Antal lokaliteter: 64

| JAN | FEB | MAR | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 15  | 29  | 70  | 1253 | 212 | 24  | 16  | 123 | 174 | 252 | 50  | 32  |

### Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*) 10120

I alt 3 obs er det laveste siden 1990. Alle nævnes: 11/5 1 rst **Norsminde Fjord vestdel** (OGJ) samt 25/9 1 SV + 27/9 1 SV **Hesselholm** (LEB).

### Skærpiber (*Anthus petrosus*) 10141

Observationerne er primært fra de 2 første og 3 sidste måneder. Der er 2 ynglepar på **Grenå Havn** (JKL).

1. halvår: 11/2 2 S **Østhavnen Århus** (OLI) er den eneste trækobs, og største obs er 14/2 6 rst **Århus Havn** (JTL), 29/1 5 **Østhavnen Århus** (SHØ). Sidste obs: 5/4 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 6/4 1 rst **Begtrup Vig** (FUT), 7/4 1 rst **Alrø Eghoved** (NH).

2. halvår: Der er kun 2 trækobs fra **Fornæs**: 21/10 1 S + 17/11 1 S (HLL). Første obs: 23/9 3 rst + 27/9 7 rst **Besser Rev** (LEB,SAM), 25/9 2 rst **Århus Havn** (JNG). Største obs er 16/11 16 **Fornæs** (JSC) og 14/12 32 **Sangstrup Klint** (JPL).

Total: 201      Antal indsendere: 28      Antal obs: 75      Antal lokaliteter: 17

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 38  | 15  | 3   | 3   | 0   | 4   | 0   | 0   | 12  | 20  | 49  | 57  |

### Gul Vipstjert (*Motacilla flava*) 10170

Nu bliver det fremover lettere at arkivere og bruge de mange værdifulde data om de gule vipstjarter. Under dette artsnummer 10170 indsendes kun de ikke-racebestemte Gule vipstjarter.

De enkelte racer har til orientering følgende numre:

|  |       |
|--|-------|
| Almindelig Gul Vipstjert <i>flava flava</i>            | 10171 |
| Gulhovedet Gul Vipstjert <i>flava flavissima lutea</i> | 10172 |
| Nordlig Gul Vipstjert <i>flava thunbergi</i>           | 10173 |
| Sorthovedet Gul Vipstjert <i>flava feldegg</i>         | 10174 |

Forår: 26/4 1 trk. **Gjerrild Nordstrand** (HAC) er årets første obs. Af større flokke kun: 8/5 50 Ø + 11/5 80 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC), hvor der i alt blev set 144 fugle.

Efterår: 10/9 10 **Kalsemade** (TBR), 6/9 50 **Sønderbjerg**, Anholt (OLI), seneste obs: 25/9 1 **Rugård Sønderse** (JKL).

Total: 360                      Antal indsendere: 21                      Antal observationer: 51

### Almindelig Gul Vipstjert (*Motacilla flava flava*) 10171

Under dette nummer skal vores hjemlige, ynglende race af Gul Vipstjert fremover anføres.

Forår: Første obs er 1/5 2 **Tjærby Enge** (JPA).

Yngletid: 17/7 1 **Tjærby v. Randers** (JPA), 19/7 1 par + 2 juv **Tjærby Enge** (JPA), 13/7 2 **Elkær Bakke** (JPA), 3/6 1 **Stenal** (OLI), 17/7 1 **Kalsemade** (TBR), 22/7 1 ad fødrede 2 juv **Alrø Alhale** (JLY,FNI,OLI).

Efterår: Få obs, flest fra **Kalsemade** (max.): 13/8 10, 26/8 15 og 31/8 30 (alle TBR). Eneste anden obs er 24/8 2 **Drastrup Enge** (JPA). Sidste obs er 4/9 10 **Kalsemade** (TBR).

Total: 117                      Antal indsendere: 5                      Antal observationer: 25

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 6   | 1   | 13  | 87  | 10  | 0   | 0   | 0   |

### Nordlig Gul Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi*) 10173

Der foreligger kun observationer af *thunbergi*-vipstjarter fra maj og juni, hvor fuglene er i pragtdragt. Der savnes oplysninger fra forårstrækket længere inde i landet.

Årets første: 1/5 3 **Tjærby Enge** (JPA).

Årets større flokke: 17/5 200 rst. + 75 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST) (i alt blev herfra indsendt 456 fugle), 24/5 80 NO **Hesselholm** (LEB), 31/5 58 N **Issehoved** (SDY), 2/6 2 **Kalsemade** er sidste obs (TBR).

Total: 659                      Antal indsendere: 8                      Antal observationer: 16

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 637 | 22  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*) 10190

Er udbredt i åsystemerne i amtet. Fundet i yngletiden på 27 lokaliteter, men kun få egentlige ynglepar er registreret på lokaliteterne.

Ynglefund: **Lilleåen**, Mølballer-Ronbækso (SMJ), **Heumed Vandmølle** (JTL), **Fussingø Mølle** (LTP, JPA,BRA,CHIO), **Labing Mølle** (JTL), **Rosenholm Bæk**, Hornslet (EBU), 2 juv **Lystrup Å**, Kulso-Salten Å (JBA,BRS).

Vinter (jan.-feb.): 16/1 1 **Hadsten Byskov** (PLA), 23/2 1 **Dyrby Krat** (OEH) samt (nov.-dec.): 26/11 1 **Pinds Mølle** (CHIO).

Total: 50                      Antal indsendere: 24                      Antal observationer: 39

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | 1   | 16  | 11  | 10  | 8   | 0   | 0   | 2   | 0   | 1   | 0   |

### Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) 10200

Hovedparten af materialet består mest af trækobservationer for denne almindelige ynglefugl. Antal observationer og fugle svarer til sidste års antal.

Forår: De første ses 1/3 1 **Besser Rev** (SDY), 4/3 2 **Mørke Kær** (TV), og første flokke 16/3 16 **Ellemandsbjerget**, Hølgens (ABL), 16/3 14 **Kasted-Geding Mose** (SIO).

Større flokke: 12/4 25 **Fornæs** (PNN), 26/4 70 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 7/5 30 **Kalsemade** (TBR).

Efterår (større flokke): 18/7 30 + 14/8 125 + 26/8 100 + 22/9 35 **Kalsemade** (TBR), 3/8 80 + 26/9 50 **Bonnerup Havn** (JPA, PLA), 16/8 135 **Fornæs Camping** (SSK), 24/8 50 + 5/9 58 + 9/9 67 **Randers Havn** (JPA), 13/9 225 + 14/9 260 + 28/9 150 + 2/10 60 **Gudenåen** vest for Randers (JPA), 14/9 55 **Fornæs** (HAC).

De sidste: 18/10 2 **Skanderborg By** (FNI), 19/10 1 **Søften** (SMJ), 27/10 1 **Kalsemade** (TBR).

Total: 3734                      Antal indsendere: 45                      Antal observationer: 319

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG  | SEP  | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 204 | 335 | 92  | 86  | 158 | 1017 | 1747 | 195 | 0   | 0   |

### Silkehale (*Bombycilla garrulus*) 10480

1997 blev et år på det jævne med ca. 3000 fugle i amtet.

1. halvår: De største flokke blev set ved bymæssige bebyggelser og overvejende i Århus-området: 5/1 160 **Silkeborg** (DOF), 12/2 130 **Vejlby** (HLL), 23/2 120 **Højbjerg** (IZN), 11/1 116 **Grønfeld** (FOX). De sidste fugle blev set 23/4 13 **Århus Midtby** (JPL) og 27/4 1 trækkende ved **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Der var ingen fugle i oktober, og de første fugle viste sig ikke før 15/11 10 **Risskov By** (FR). De største flokke var 22/12 70 **Århus Midtby** (OLI) og 26/12 50 **Alsrode** (ABL).

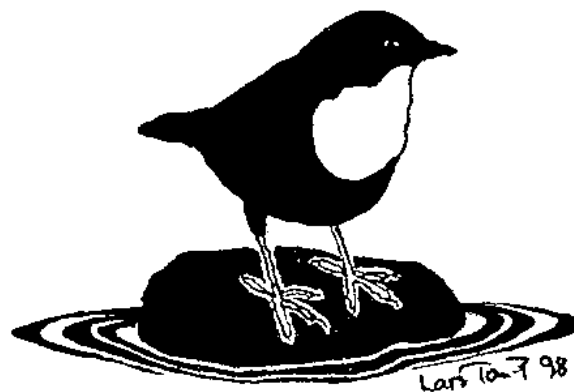
Total: 2496 - 3303                      Antal indsendere: 43                      Antal obs: 112

| JAN  | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1377 | 1020 | 366 | 165 | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 25  | 350 |

### Vandstær (*Cinclus cinclus*) 10500

Igen var der ynglende Vandstær i amtet, idet ét par med 4 unger blev konstateret "et sted i amtet" 11/5, de tre af ungerne blev ringmærket 1/6. Ved denne lejlighed sås mærkværdigvis ingen voksne fugle! (lokalitet og observatormavne hemmeligholdes af hensyn til artens sikkerhed). Det er mig bekendt første gang, at der ringmærkes vandstæreunger her i amtet!

Her skal lige nævnes, at jeg for nylig har fået oplyst, at Vandstæren i 1996 ynglede ved **Tarskov Mølle**, Århus å, det samme sted som landets første publicerede ynglefund af arten blev gjort i 1953! (meddelt af beboer på Tarskov Mølle). Jeg (PLA) er nu artskoordinator for Vandstæren i hele Danmark, og er derfor meget interesseret i at få oplyst alle ynglefund af arten fra hele landet. Også mere eller mindre "løse ryger" har interesse, idet jeg selv efterforsker dem til bunds. Alle ønsker om hemmeligholdelse af lokaliteter m.v. respekteres selvfølgelig.



1. halvårs forekomst iøvrigt var under middel, med jagttagelser fra kun 14 lokaliteter med sammenlagt ca. 20 fugle (eksl. yngleparret og dets unger). Eneste obs over 2 var 9/4 3-4 rst. **Århus Å**, Pinds Mølle (FF). Bortset fra ynglefuglene var forårets sidste 7/3 1 **Ørnbjerg Mølle**, Ulstrup Å (JKL) og ovennævnte fra 9/4.

Efterårets forekomst indledtes med 18/10 1 **Havmølle å** (ASC) og herefter 4/11 1 rst. **Anholt Havn** (FS). Det er typisk med Vandstære på "sære" steder i træktiden. Fuglene er stort set meldt fra de samme lokaliteter som 1. halvår, dvs. **Kastbjerg Å**, **Havmølle Å**, **Århus Å**, **Knudå**, **Hevring Å**, **Ulstrup Å**, **Svejstrup Bæk**, **Lystrup Å**, **Rosenholm Å**. Dog er der mærkværdigvis ingen fund fra bl.a. **Giber Å**, **Gjern Å** og **Lilleåen** fra 2. halvår. Eneste obs over 2 er dec. op til 3 **Ørnbjerg Mølle** (flere inds.), 6/12 4 **Århus Å**, Pinds Mølle-Fusvad Bro (PLA) og 29/12 5 **Århus Å**, Fusvad Bro-Tarskov Mølle (BEH). Der foreligger ikke fund fra "nye" lokaliteter i forhold til tidligere år.

Total: 1. halvår ca. 26 (incl. ynglefuglene) 2. halvår ca. 25 Antal obs: 55 Antal indsendere: 31

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 11  | 4   | 5   | 4   | 6   | 3   | 0   | 0   | 0   | 1   | 8   | 16  |

### Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*) 10660

Der er indrapporteret samme antal Gærdesmutter i 1997 som i 1996, og med en total på 259 er der langt op til rekordåret 1992, hvor der blev indrapporteret 2102 Gærdesmutter i Århus amt.

Yngel: Der er indrapporteret 8 ynglepar fra 3 lokaliteter: 5 par **Lilering Skov** (PLA), 2 par **Hevring Hede** (DOF), 1 par **Homå** (JSI). Herudover er der indsendt oplysninger om 126 syngende ♂♂ fra yngletiden, flest 31/5 21 **Gudenåparken** (JPA).

1. halvår, større antal: 31/5 21 **Gudenåparken** (JPA), 5/6 10 **Sødringholm Skov** (OLI), 5/6 8 **Løvenholm Skov** (JSI) og 8/6 8 **Fussingø Skov** (JSI).

2. halvår: Kun få fugle indrapporteret med de største tal fra nævnte lokaliteter - alle observationer over 4 nævnt: 13/7 5 **Ryderne**, Udbygård (JPA), 25/7 8 **Vallum Sø** (ABL), 27/9 7 **Gudenåparken** (JPA).

Total: 259 Antal indsendere: 16 Antal obs: 137 Lokaliteter: 72

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 9   | 8   | 16  | 52  | 83  | 69  | 27  | 3   | 13  | 6   | 2   | 5   |

### Jernspurv (*Prunella modularis*) 10840

Årets total på 204 fugle er mere end en halvering i forhold til 1996, hvilket overvejende skyldes meget beskedne tal fra trækket. Er det småt med observationer fra trækket, så er der til gengæld indrapporteret et imponerende antal ynglefugle, overvejende syngende fugle. Tallene giver håb om, at denne diskrete fugl har det godt som ynglefugl i Århus amt, trods det, at de fine tal dækker over enkelte ihærdige observatorers store feltaktivitet i 1997.

Yngel: Der er indrapporteret 3 ynglepar samt 73 - 91 sandsynlige ynglepar-syngende fugle.

1. halvår: Kun få trækkende fugle indrapporteret (alle nævnes) 31/3 4 **Isschoved** (SDY SAM), 16/4 20 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 24/4 3 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 26/4 10 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). De første syngende fugle høres 1/3 1 sy **Randers Østby**, Dronningborg (JPA), 4/3 1 sy **Rosenholm Skov** (EBU), 5/3 4 sy **Brabrandstien**, 3-Broer (OLI).

2. halvår: Der er indsendt 5 observationer af sølle 16 fugle fra efterårstrækket, flest 20/9 6 **SV Vesborg Fyr** (SDY, SAM) og 27/9 7 **S Universitetsparken** (OLI).

Total: 204 Antal indsendere: 22 Antal obs: 149 Antal lokaliteter: 67

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 2   | 37  | 85  | 35  | 24  | 8   | 3   | 18  | 6   | 2   | 1   |

### Rødhals (*Erithacus rubecula*) 10990

Igen et dårligt år for arten, idet kun et par større trækobservationer redder årets total op på 788 individer. Derimod er der registreret et stort antal ynglefugle.

Yngel: Der er registreret 142 - 153 sandsynlige ynglepar baseret på syngende fugle i yngletiden. De bedste ynglelokaliteter er 4/5 14 sy **Fussingø Skov** (JPA), 5/6 11 sy **Løvenholm Skov** (JSI) og 5/6 9 sy **Sødringholm Skov** (OLI). Enkelte af de registrerede syngende fugle kan dog være trækfugle, der høres under rast.

1.halvår: Trækket gennem landet foregår ultimo april med de største tal 25/4 200 rst, 26/4 50 rst og 27/4 200 rst, alle **Gjerrild Nordstrand** (HAC,PST).

2.halvår: Kun få observationer på mere end 2 fugle 2/7 3 sy **Strandplantagen** v. Glatved (JSI), 26/9 3 rst **Stetterhage** (LPJ), 13/10 3 **Sødringkær** (OLI), 25/10 3 **Gudenåparken**, Vasen (JPA), 27/10 3 **Gyllingnæs Skove** (TBR).

Fra vinterperioden foreligger der kun observationer af ganske få fugle - 5 i januar, ingen i februar og 1 i december. Noget kan tyde på, at der kun var få overvintrende Rødhalse i Århus amt.

Total: 788      Antal indsendere: 20      Antal obs: 138      Antal lokaliteter: 71

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 5   | 0   | 13  | 569 | 80  | 75  | 10  | 2   | 10  | 17  | 3   | 1   |

### Nattergal (*Luscinia luscinia*) 11030

En lidt sen ankomst og en halvering af indrapporterede fugle i forhold til 1996. Der er, frasorteret dobbeltobservationer, registreret 198 ynglepar/syngende fugle fra 56 lokaliteter. Nogle af de syngende fugle kan være fugle, der trækker videre eller være enlige hanner.

De første Nattergale i amtet lader sig høre 8/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS JPA), 10/5 1 sy **Nørreådalens Venning-Ålum** (BRA) + 1 sy **Dronningborg Enge** (JPA). Amtets bedste nattergalelokalitet er som sædvanlig **Bjerregrav Mose** med 22/5 39 sy (CSS) efterfulgt af 18/5 11 rst sy **Dagstrup Mose** (LPJ), 10/6 10 sy **Mørke Kær** (SHO).

Observationerne af Nattergale ophører med dens sang 26/6, bortset fra 7/7 1 sy **Bjerregrav Mose** og 15/7 1 sy **Gudenåparken** (begge CSS). Årets absolut sidste registreres så sent som 10/8 1 rst hort **Bjerregrav Mose** (CSS).

Total: 372      Antal indsendere: 30      Antal observationer: 11      Antal lokaliteter: 59

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 239 | 128 | 4   | 1   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Sydlig Nattergal (*Luscinia megarhynchos*) 11040 SU-Art

Der er én observation af denne sjældne art fra **Anholt** i 1997, idet én blev ringmærket.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

### Blåhals (*Luscinia svecica*) 11060

Ingen observationer af arten i år.

### Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) 11210

Et godt år for arten med 199 observationer af mindst 121 forskellige fugle på 27 lokaliteter. Der er indrapporteret 14-26 ynglepar, hvilket også er en fremgang i forhold til foregående år. Herudover er der registreret 20 syngende fugle i amtet.

Yngel: Flest ynglepar er der indrapporteret fra **Grenå Havn** med 5-10 par (SPI). Yderligere er der registreret ynglepar på følgende lokaliteter: 1 par **Birkedig Råstofgrave** (JPL), 1 par **Grenå by** (PBP), 0-1 par v. **Sødring** (OLI), 1 par (sandsynligvis 2 kuld) **Kalsemade** (TBR), 3-5 par **Randers By** (JPA), 2-6 par **Randers Havn** (JPA), 1 par **Skanderborg By** (BKR).

Forår: Tidlig ankomst 16/3 2 **Anholt Havn** (FS), herefter ses de næste fugle først 9/4 og 10/4 1 **Randers Havn** (JPA).

Efterår: Eneste større antal ses 25/9 10 rst **Århus Havn** (LGN). Årets sidste fugle ses i amtet 1/11 1 rst **Kalsemade** (TBR) og 9/11 1 sy **Århus Havn** (EJJ).

Total: 121 (eskl. gengangere)      Antal indsendere: 29      Antal obs: 199      Antal lokaliteter: 27

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 2   | 27  | 51  | 31  | 17  | 6   | 19  | 7   | 2   | 0   |

### Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*) 11220

Det laveste antal indrapporterede siden 1990. Yngle- og træktallene er også få og små. DOF's ynglefugletællinger viser, at bestanden fluktuerer kraftigt, så 1997 er forhåbentlig kun et enkeltstående dårligt år.

Yngel: Der foreligger oplysninger om 14-17 sikre/sandsynlige ynglepar, flest 2-3 par **Udbyhøj Syd** (JPA), 2 par **Rosenholm Skov** (EBU), 1-2 par **Fladbro Hede** (JPA). Der foreligger yderligere oplysninger om 62 syngende fugle.

Forår: De første fugle ses 27/4 1 **Rørholmskoven** i Kolindsund (JSI), 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 1 **Hesselholm** (LEB), 1 **Moesgård Strand** (BEH). Der foreligger kun 2 større observationer de egentlige træksteder i foråret: 9/5 15 og 11/5 10 rst, **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Efterår: Kun få fugle indrapporteret fra efteråret og slet ingen trækobservationer. De sidste fugle i amtet ses 4/10 1 rst + 5/10 1 fou **Tved By** (SEL) og den absolut sidste så sent som 12/10 1 **Sødringholm Park** (OLI).

Total: 199      Antal indsendere: 28      Antal obs: 128      Antal lokaliteter: 79

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 8   | 98  | 51  | 25  | 6   | 8   | 3   | 0   | 0   |

### Bynkefugl (*Saxicola rubetra*) 11370

Et dårligt år for arten. Årets total er den laveste siden 1991 og antallet af indsendte observationer af ynglefugle skraber virkelig bunden med 5-6 par + 6 syngende fugle. Tallene synes at bekræfte, hvad også DOF's ynglefugletællinger viser, at bestanden har været i tilbagegang siden 1993.

Yngel: 2 par **Kvottrup Mose** (SMJ), 2 par **Bjerregrav Mose** (JTL), 0-1 par **Hestehave Enge** (FNI), 1 par **Lilleåen**, Hårvadbro-Spørring Å (SMJ).

Forår: Årets første i amtet er 30/4 3 **Anholt, Engen** (FS), 1/5 1 sy **Jernstøberiet/Hvidemøllevej Randers** (JPA), 2/5 1 rst **Hesselholm + Hesselholm Made** (LEB). Eneste større forekomster fra trækperioden er 9/5 15 rst + 11/5 33 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Efterår: Få iagttagelser af mere end 3 fugle 3/8 9 rst **Kolindsund** (MST), 1/9 4 rst **Kragemosen** (LEB), 7/9 8 **Totten**, Anholt (via OLI). Årets sidste fugle ses 15/9 3 **Lerdrup Bugt** (JGR), 16/9 3 + 17/9 2 **Anholt** (FS).

Total: 167      Antal indsendere: 24      Antal obs: 62      Antal lokaliteter: 36

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 3   | 81  | 21  | 5   | 24  | 33  | 0   | 0   | 0   |

### Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*) 11390

Tilsyneladende er denne smukke fugl ved at være en sikker årlig gæst i amtet. For 3. år i træk er der en observation af arten, i år en efterårsobservation 28/9 1 rst på hegnspæl i udkanten af rorskoven ved **Stavtrup Engene**, Brabrand Sø (JTL, KM, SSK).

Rettelse til Fugle i Århus amt 1994: 17.9 1 Horskær skal være Bynkefugl.

### Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*) 11460

Et år lige efter bogen mht. ankomst og afrejse. Årets total på 529 fugle er det højeste, der er registreret i amtet, hvilket dog udelukkende skyldes en stor trækobservation fra **Anholt**, hvor FS 3/9 melder om ikke mindre end 250 rst i **Ørkenen** - sikkert fugle på hurtig gennemtræk - idet antallet er nede på 25 fugle 4 dage senere (OLI).

Yngel: Et dårligt år for arten, idet der kun er indrapporteret 1 ynglepar **Grund Fjord** (FFA). En gennemgang af det indkomne materiale kan tyde på 1-2 ynglepar yderligere.

Forår: De første ses 26/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) + 1 **Kalsemade** (TBR), 27/4 2 **Grund Fjord** (FFA). Der er ikke indsendt de store antal fra forårstrækket, flest ses 7/5 8 + 10/5 12 **Hesselholm** (LEB), 11/5 22 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Efterår: Få og spredte observationer for perioden 3/9 til 7/9, hvor det største gennemtræk sker i amtet. De største tal 3/9 250 **Ørkenen**, Anholt (FS), 4/9 10 **Kalsemade** (TBR), 7/9 30 **Totten**, Anholt + 25 **Ørkenen**, Anholt (via OLI) og 7/9 26 **Døde Å** (SSK). De sidste Stenpikkere i amtet ses 26/9 1 **Bønnerup Havn** (PLA) og 5/10 1 **Altrø** (EJJ).

Total: 529      Antal indsendere: 27      Antal obs: 81      Antal lokaliteter: 40

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 5   | 103 | 1   | 0   | 22  | 399 | 1   | 0   | 0   |

### Ringdrossel (*Turdus torquatus*) 11860

Et år med 77 fugle var en (lille) stigning i forhold til de seneste år. Det er i forbindelse med dette værd at notere sig, at alle obs på nær én var fra 1. halvår, hvilket sidst skete i 1992. Desuden er det opsigtsvækkende, at over halvdelen af de indrapporterede obs var fra Anholt.

Første obs: 24/4 6 **Engen**, Anholt (FS) + 1 død **Salten Skov** (Henrik Birk), 25/4 5 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC) + 2 rst **Nissumgård** (FNI) + 1 rst **Risskov By** (FRO) samt 1 rst **Norsminde Fjord** + 4 rst **Moesgård Strand** (begge OGJ). Det skal nævnes, at den døde fugl fra 24/4 desværre led en trist skæbne. Den blev taget af en kat!

Fra trækstedet **Gjerrild Nordstrand** blev der observeret i alt 7 fugle med 27/4 2 Ø (HAC) som de seneste.

De 3 største obs var alle fra **Engen**, Anholt: 27/4 16, 30/4 11 og 8/5 13 (alle FS), hvorfra også sidste obs er meldt: 25/5 1 (FS).

Efterårets obs var 1/10 3 **Brabrand Sø** (SSK).

Total: 77      Antal indsendere: 7      Antal obs: 18

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 52  | 22  | 0   | 0   | 0   | 0   | 3   | 0   | 0   |

### Solsort (*Turdus merula*) 11870

Solsorten er rapporteret fra 56 ynglelokaliteter, og der er indberettet 16-18 sikre ynglepar. Største indrapporteringer er omkring **Grenå**, hvor JSI iagttog min. 40 mulige ynglepar. JSI har i det hele taget været en flittig bidragsyder med i alt 431 fugle fordelt på 113 obs.

Første syngende fugle: 12/2 1 **Skanderborg** (FNI), 13/2 1 **Århus Midtby** (L.PJ) og 8/3 1 **Silkeborg** (JCN).



De største obs fra året: 14/6 37 **Ryomgård** (ABL), 19/10 31 **Silkeborg** (JLO), 28/11 50 **Brabrandstien** (LGN,SKR).

Fra efterårstrækket var der kun en enkelt trækobs: 5/10 3 S **Århus Midtby** (JLY).

| Total: 1028 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     | Antal indsendere: 23 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     | Antal obs: 225 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
|-------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| JAN         | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC | JAN                  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC | JAN            | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
| 61          | 44  | 56  | 81  | 198 | 275 | 79  | 14  | 13  | 85  | 76  | 46  |                      |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |                |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |

### Sjagger (*Turdus pilaris*) 11980

Efter et par år uden observeret yngel blev der i år registreret 2 sikre ynglepar: 1 par ved **Elløv Enge** (OLI,FNI,JLY) samt 1 par i **Universitetsparken** (JPL).

1. halvår, større flokke: 26/1 245 rst **Randers Østby** (JPA) + 360 rst **Botanisk Have** (JLY), 13/3 250 rst **Vissing** (SMJ) og 3/5 300 **Lading** (HET). Største trækkende flok: 3/5 225 NO **Ølsted** (LM). Den sidste obs fra forårstrækket var: 13/5 40 rst **Ølsted** (LM).

2. halvår, første: 26/9 3 rst **Snedkerhus Plantage** (LPJ), 5/10 2 S **Århus Midtby** (OLI) og 6/10 1 rst **Elløv Enge** (LPJ) og 13/10 20 S **Fruering** (FNI). Største flokke: 31/10 2500 rst **Udby Gårde** (HAC) og 31/12 1500 **Lading** (HET).

| Total: 21079 |      |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      | Antal indsendere: 36 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     | Antal obs: 206 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
|--------------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|----------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| JAN          | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV  | DEC  | JAN                  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC | JAN            | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
| 3133         | 1221 | 538 | 164 | 803 | 7   | 4   | 0   | 3   | 4447 | 5728 | 5031 |                      |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |                |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |

### Sangdrossel (*Turdus philomelos*) 12000

Der blev indrapporteret 60-70 ynglefund, hvoraf kun de 4 var sikre.

Første: 4/3 1 sy **Risskov By** (FRO) og 9/3 1 sy **Ildal Bæk** (JCN) + 1 sy **Marselisborg Slotspark** (IZN) + 1 sy **Ølsted** (LM).

De største obs fra forårs- og efterårstrækket var henholdsvis: 27/4 100 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 5/10 291 S **Århus Midtby** (OLI). Vedr. observationen den 5/10: Se Vindrossel.

Efterårets sidste: 13/10 2 S **Fruering** (FNI), 14/10 10 rst **Kåsehoved Skov** + 10 rst **Kalsenakke** (begge TBR) og 16/10 1 rst **Hesselholm** (LEB).

| Total: 799 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     | Antal indsendere: 30 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     | Antal obs: 170 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |
|------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| JAN        | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC | JAN                  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC | JAN            | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
| 0          | 0   | 33  | 244 | 53  | 54  | 16  | 0   | 2   | 397 | 0   | 0   |                      |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |                |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |     |

### Vindrossel (*Turdus iliacus*) 12010

Usædvanligt mange fugle i februar, hvilket skyldtes én obs: 14/2 200 rst **Risskov Skov** (LBO).

Herefter var der 4 obs af i alt 14 fugle frem til primo april, hvor forårstrækket kulminerede med følgende obs: 2/4 50 **Silkeborg Vesterskov** (JCN), 5/4 55 rst **Randers Østby** (JPA) samt 8/4 100 rst **Fussingø Skov** (PST).

Sidste obs fra forårstrækket: 25/4 30 NV **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Efterårets første: 26/9 1 rst **Snedkerhus Plantage** (LPJ), 1/10 5 S **Århus Midtby** (OLI) og 3/10 1 trk h **Skanderborg By** (FNI). Herefter sås der næsten dagligt flokke frem til 25/12 1 rst **Brabrand Sø** (EJJ), som var sidste obs.

De største flokke fra efterårstrækket var: 5/10 618 S nattræk **Århus Midtby** (OLI), 13/10 160 S **Fruering** (FNI) og 19/10 120 **Lading** (HET).

Vedr. observationen den 5/10. Der blev af OLI indrapporteret om et kort men intenst nattræk. I lighed med de to foregående år blev der i løbet af aftenen registreret træklyde af Sang- og Vindrosler. Dette blev gjort i 8 intervaller af 10 min. I nogle af disse intervaller blev der hørt over 200 Vindrosler samt 74 Sangdrosler. (se i øvrigt forklaring om natællinger i årsrapporten fra 1995).



*Vindrossel*

Total: 1642                      Antal indsendere: 23                      Antal obs: 43

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|
| 0   | 200 | 14  | 273 | 0   | 0   | 0   | 0   | 1   | 1115 | 12  | 27  |

### **Misteldrossel (*Turdus viscivorus*) 12020**

Der foreligger ingen indrapporteringer om sikre ynglefund. Der er dog observeret syngende fugle på 18 lokaliteter. De første blev hørt 24/2 1 **Fussingø Skov** (PST) og 1/3 1 **Stjær Bakker** (PLA). Den sidste syngende var: 12/6 1 **Skramseø Plantage** (JPL).

Den største trækforekomst var: 31/3 53 **NØ Issehoved** (SDY,SAM).

Ved den normalt velbesøgte lokalitet **Gjerrild Nordstrand** blev der i perioden 30/3-27/4 kun jagttaget 44 trækkende og rastende individer, hvilket er langt under antallet for de foregående år. Største flok blev set 31/3 11 **NØ** (PST).

Fra efteråret er de største obs: 12/10 10 **S Sletterhage** (JPL) samt 13/10 22 **Sødringholm Park** (OLI).

Total: 332                      Antal indsendere: 27                      Antal obs: 116

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 5   | 7   | 151 | 41  | 10  | 12  | 2   | 5   | 4   | 64  | 23  | 8   |

### Græshoppesanger (*Locustella naevia*) 12360

Det indsendte materiale omfatter mindst 33 forskellige par/syngende fugle på 17 lokaliteter.

Årets første: 27/4 1 sy **Gudenåparken** (LTP) og 3/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS). De største forekomster: 8/5 5 sy, 22/5 8 sy og 17/6 9 sy **Bjerregrav Mose** (alle CSS), 10/5 og 12/5 5 sy **Gudenåparken** (JPA). Sidste observationer: 15/7 1 sy **Romalt Enge** og 10/8 1 sy **Bjerregrav Mose** (begge CSS).

Total: 102                      Antal indsendere: 12                      Antal obs: 46                      Antal lokaliteter: 17

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 1   | 61  | 32  | 7   | 1   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Savisanger (*Locustella luscinioides*) 12380

En enkelt observation efter 3 år uden Savisanger i amtet: 5/5 1 **Bjerregrav Mose** (OEH).

### Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) 12430

Indrapporteringen tyder på mindst 20 forskellige par/syngende fugle, hvilket ikke er mange. Største yngleføremst angives fra **Gudenåparken** med 3-4 par (JPA). Fra samme lokalitet er årets største observation desuden indberettet, 15/5 4 sy (JPA).

Første observationer: 2/5 1 **Dystrup Sø** (SPI) og 3/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS). Årets sidste observationer er: 29/6 1 sy **Mørke Kær** (EBU) og 16/8 2 juv **Gudenåparken** (JPA).

Total: 45                      Antal indsendere: 14                      Antal obs: 30                      Antal lokaliteter: 15

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 34  | 9   | 0   | 2   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Kærsanger (*Acrocephalus palustris*) 12500

Der er indsendt oplysninger om mindst 159 forskellige par/syngende fugle.

Ankomst til amtet i midten af maj, 17/5 1 sy **Borum By** (FRO) og 1 **Brabrandstien** (EJJ). De største jagttagelser er følgende: 24/5 9 sy **Kolindsund** (JSI), 1/6 11 sy **Dronningborg Skov**, 2/6 10 sy og 7/6 11 sy **Dronningborg Enge**, 5/6 11 sy **Tvede Enge** og 5/6 11 sy **Ryderne** (alle JPA). Sidste observationer: 16/7 1 sy **Hesselholm** (LEB) og 19/7 1 sy **Ringkloster** (FNI).

Total: 292                      Antal indsendere: 24                      Antal obs: 115                      Antal lokaliteter: 63

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 80  | 185 | 26  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Rørsanger (*Acrocephalus scipaceus*) 12510

Der er indsendt oplysninger om minimum 300-320 forskellige par/syngende fugle på 68 lokaliteter. Største antal: 16/5 15 sy **Brabrand Sø** (JTL), 24/5 18 sy **Dronningborg Enge**, 31/5 24 sy **Gudenåparken**, 20-30 par **Romalt Enge** (alle JPA), 7/6 18 sy **Ramten Sø** (JSI) og **Lindholm Hoved** 15 par (PLA).

Både første og sidste observationer falder tidsmæssigt inden for det normale. Første: 30/4 1 sy **Gudenåparken** (JPA) og 1 sy **Århus Å**, ml. **Brabrand Sø** og **Tre-Broer** (OLI). De sidste er: 28/9 1 **Stubbe Sø** (PBP), 27/9 og 28/9 1 **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 578                      Antal indsendere: 30                      Antal obs: 171                      Antal lokaliteter: 76

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 2   | 256 | 215 | 46  | 50  | 9   | 0   | 0   | 0   |

### Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*) 12530

Som i 1995 og 1996 er der jagttagelser af Drosselrørsanger ved **Medkær** v. Thorsager: 25/5 1 sy (ABL) og 5/6 1 sy (OLI,JLY,FNI).

### Gulbug (*Hippolais icterina*) 12590

Indrapporteringen omfatter minimum 54 forskellige par/syngende fugle på 37 lokaliteter. Udover følgende observation er der ikke indberettet større forekomster: 31/5 5 sy **Issehoved** (SDY,SAM).

Ankomsttidspunktet for den første fugl er ret tidlig, 8/5 1 **Stubbe Sø** (PBP). De næste rapporteres midt i måneden, 14/5 1 sy **Hesselholm** (LEB) og 15/5 1 sy **Vorup Kær** (JPA). Sidste observation: 13/8 1 **Brabrand Sø** (LGN) hvorefter der går over en måned til den allersidste, 16/9 1 **Hesselholm** (LEB), som er relativ sen.

| Total: 93 |     | Antal indsendere: 27 |     |     |     | Antal obs: 67 |     |     | Antal lokaliteter: 47 |     |     |  |
|-----------|-----|----------------------|-----|-----|-----|---------------|-----|-----|-----------------------|-----|-----|--|
| JAN       | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN | JUL           | AUG | SEP | OKT                   | NOV | DEC |  |
| 0         | 0   | 0                    | 0   | 42  | 38  | 8             | 4   | 1   | 0                     | 0   | 0   |  |

### Gærdesanger (*Sylvia curruca*) 12740

Arten blev i 1997 registreret over en lidt længere periode end normalt i amtet. Årets første observation er den tidligste siden 1990 og den sidste jagttagelse er den seneste siden 1989. Der foreligger ingen større observationer under trækket.

Der er oplysninger om 10-12 par, flest 4 par **Alrø** (SHØ) og 3 par **Hevring Hede** (DOF). Øvrige større forekomster: 10/5 5 og 11/5 7 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 17/5 6 **Tuno Mose** (SHØ).

Første jagttagelser: 20/4 1 sy **Viby** (BEH) og 4/5 1 **Kalsemade** (TBR). I resten af måneden foreligger der næsten daglige rapporteringer. Sidste observationer: 16/9 1 **Hesselholm** (LEB) samt 18/9, 21/9 og 24/9 1 **Kalsemade** (TBR).

| Total: 127 |     | Antal indsendere: 26 |     |     |     | Antal obs: 86 |     |     | Antal lokaliteter: 51 |     |     |  |
|------------|-----|----------------------|-----|-----|-----|---------------|-----|-----|-----------------------|-----|-----|--|
| JAN        | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN | JUL           | AUG | SEP | OKT                   | NOV | DEC |  |
| 0          | 0   | 0                    | 1   | 89  | 23  | 3             | 0   | 11  | 0                     | 0   | 0   |  |

### Tornsanger (*Sylvia communis*) 12750

Der er oplysning om 167-188 ynglepar og derudover om en del syngende fugle. Største yngleforekomster: **Bjerregrav Mose** 15-20 par (JPA), **Alrø** 12 par (SHØ), **Ryderne**, **Udbygård** 10-15 par, **Fladbro Hede** 10 par, **Elkær Bakke** 10 par, **Dronningborg Enge** 10 par, **Kristrup Enge** 10 par, **Romalt Enge** 10 par (alle JPA).

Største forekomster ( $\geq 20$ ): 31/5 30 sy **Issehoved** (SDY,SAM), 24/5 18 sy + 10 set **Kolindsund** (JSI) og 28/5 20 sy **Fornæs** (LGN,SKR).

Første jagttagelser: 3/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 5/5 1 sy **Kollerup Vandmølle** (LM) og 1 **Kalsemade** (TBR). Sidste observationer: 19/9 1 **Nimtofte** (FOX) og 28/9 1 **Sødringholm Strand** (JPA).

| Total: 778 |     | Antal indsendere: 28 |     |     |     | Antal obs: 205 |     |     | Antal lokaliteter: 99 |     |     |  |
|------------|-----|----------------------|-----|-----|-----|----------------|-----|-----|-----------------------|-----|-----|--|
| JAN        | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN | JUL            | AUG | SEP | OKT                   | NOV | DEC |  |
| 0          | 0   | 0                    | 0   | 370 | 259 | 93             | 51  | 4   | 0                     | 0   | 0   |  |

### Havesanger (*Sylvia borin*) 12760

Der er oplysninger om 27-34 par på 13 lokaliteter. Den reelle bestand i amtet er væsentligt større, hvilket antydes af de mange rapporteringer af syngende fugle. Største yngleforekomster: **Hevring Hede** 6 par (DOF) og **Gudenåparken** 5-6 par (JPA).

Årets største observationer: 24/5 12 sy **Kolindsund** (JSI), 24/5 10 sy **Gudenåparken** (JPA) og 27/5 13 sy **Riagelmose Skov** (JSI).

Første jagttagelse: 8/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). De næste blev observeret 11/5, hvorfra der er meldt om 3 fugle. Sidste observationer: 31/8 2 **Skanderborg** (FNI) samt 6/9 2 **Anholt** (OLI).

| Total: 301 |     | Antal indsendere: 22 |     |     | Antal obs: 140 |     |     | Antal lokaliteter: 83 |     |     |     |
|------------|-----|----------------------|-----|-----|----------------|-----|-----|-----------------------|-----|-----|-----|
| JAN        | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN            | JUL | AUG | SEP                   | OKT | NOV | DEC |
| 0          | 0   | 0                    | 0   | 121 | 136            | 37  | 5   | 2                     | 0   | 0   | 0   |

### Munk (*Sylvia atricapilla*) 12770

Totalen på 796 blev den højeste i mere end 10 år, hvilket skyldes en usædvanlig stor observation på **Anholt** under forårstrækket i maj.

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 34-39 par og et stort antal syngende fugle. De største forekomster i yngletiden: **Lillering Skov** 5-6 par (PLA), **Elkær Bakke** 5-6 par, **Gudenåparken** 5-6 par (alle JPA), 27/5 14 **Ringelmose Skov** (JSI), 5/6 14 sy **Løvenholm Skov** (JSI), 15/6 12 **Stubbe Sø** (PBP), 18/6 12 sy **Vallum Sø** (JSI).

Forår: Første ankomne fugl kunne være 5/4 1 sy **Randers** (JPA). Tidspunktet for den næste observation er mere normalt, 19/4 1 **Viby** (BEH). Årets suverænt største observation er fra **Anholt**: 9/5 300 (FS).

Vinter: Igen i år mange vinterobservationer. Fra perioden 5/1-23/2 er 5 fugle indberettet, 5/1 2 **Århus Midtby** (LGN), 14/1 1 **Anholt By** (FS), 18/1 1 **Glatved Strand** (JKL) samt 16/2 og 23/2 1 **Randers** (E. Lauridsen). Desuden følgende i marts: 31/3 1 **Brabrand** (JTL).

| Total: 793 |     | Antal indsendere: 32 |     |     | Antal obs: 207 |     |     | Antal lokaliteter: 102 |     |     |     |
|------------|-----|----------------------|-----|-----|----------------|-----|-----|------------------------|-----|-----|-----|
| JAN        | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN            | JUL | AUG | SEP                    | OKT | NOV | DEC |
| 4          | 1   | 1                    | 36  | 487 | 183            | 66  | 4   | 3                      | 6   | 2   | 0   |

### Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*) 13080

Laveste indrapportering siden 1989.

Yngel: Der er oplysninger om min. 30 syngende fugle på 20 lokaliteter. Det tyder dog på, at flere af disse var gennemtrækkende fugle. Største obs: 16/5 3 **Skærso Plantage** (FF), 18/5 3 **Tunø Mose** (SHO) og 5/6 6 sy **Sødringholm Skov** (OLI). Optælling i Sødringholm Skov var ufuldstændig, hvilket antyder, at lokaliteten huser en større bestand end den angivne.

De første observationer af Skovsangeren er sene, 5/5 1 sy **Rugård** (JPL) og 7/5 1 **Anholt** (FS). Som vanligt er det sparsomt med rapporteringer fra sensommeren. De sidste jagttagelser: 23/6 2 **Norring Vesterskov** (SMJ) og 15/7 1 **Bøjstrup Skov** (LPJ).

| Total: 38 |     | Antal indsendere: 18 |     |     | Antal obs: 26 |     |     | Antal lokaliteter: 23 |     |     |     |
|-----------|-----|----------------------|-----|-----|---------------|-----|-----|-----------------------|-----|-----|-----|
| JAN       | FEB | MAR                  | APR | MAJ | JUN           | JUL | AUG | SEP                   | OKT | NOV | DEC |
| 0         | 0   | 0                    | 0   | 20  | 17            | 1   | 0   | 0                     | 0   | 0   | 0   |

### Gransanger (*Phylloscopus collybita*) 13110

Et flot år med en total på 1.061. Ingen vinterobservationer i modsætning til de foregående 4 år.

1. halvår: Første fugle dukkede op til normal tid: 15/3 1 sy **Krstrup Enge** (JPA) og 1 **Brabrand Sø** (BGO). Der er rapporteret om 34-43 ynglepar, flest **Gudenåparken** 8-10 par (JPA) og **Lillering Skov** 6 par (PLA). Største forekomster (> 10): 25/4 11 sy **Lading Sø** og 26/4 11 sy **Lading** (begge HET), 25/4 50 og 27/4 30 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 26/4 11 sy og 27/4 13 sy **Gudenåparken** (JPA), 26/4 30 sy **Moesgård Storskov** (LGN), 12/5 12 **Kasted-Gedling Mose** (SHO), 5/6 17 sy **Sødringholm Skov** (OLI).

2. halvår: Småt med større forekomster under efterårstrækket. Største obs (> 10): 22/9 12 **Kalsemade** (TBR) og 12/10 30 **Anholt By** (FS). Der foreligger ingen observationer i nov-dec, sidste fugle: 17/10 1 **Hesselholm** (LEB) og 20/10 1 sy **Randers** (JPA).

Total: 1.061      Antal indsendere: 39      Antal obs: 330      Antal lokaliteter: 131

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 36  | 438 | 222 | 154 | 69  | 14  | 64  | 64  | 0   | 0   |

### Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*) 13120

Et kanon-forår grundet en meget stor observation på Anholt. Småfuglefeldet på oen i begyndelsen af maj berorte ikke kun Løvsangeren (se også under Munk).

Der er kun rapporteret om 20 ynglepar, flest **Lading** 8-9 par (HET) og **Hevring Hede** 9 par (DOF). Største forekomster i yngletiden: 25/5 22 sy **Bjerregrav Mose** (JPA), 25/5 19 **Medkær** (ABL), 5/6 20 sy **Sødringholm Skov** (OLI), 5/6 29 sy **Løvenholm Skov** (JSI).

1. halvår: De første er 20/4 10 sy **Dystrup-Ramten Sø** (SPI) og 21/4 1 sy **Lindholm Hoved** (JBA). Største observationer under forårstrækket: 8/5 2000 **Anholt** (FS), 10/5 og 11/5 100 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

2. halvår: Efterårstrækket gav ikke anledning til store observationer. Sidste iagttagelser: 25/9 1 **Virup Skov** (TV), 26/9 1 **Lushage** (LEB) og 13/10 1 **Udbyhøj** (OLI).

Total: 3131      Antal indsendere: 30      Antal obs: 214      Antal lokaliteter: 113

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ  | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 147 | 2633 | 258 | 36  | 37  | 18  | 1   | 0   | 0   |

### Fuglekonge (*Regulus regulus*) 13140

Årets total på 491 er den laveste siden 1987. Der er ingen større iagttagelser af trækket.

Største flokke ( $\geq 20$ ): 11/1 20 og 16/11 70 **Stubbe Sø** (begge PBP), 9/2 20 **Løvenholm Østerskov** (ABL, J.PJ), 26/3 36 **Skærse Plt.** (JPL), 5/6 21 sy **Sødringholm Skov** (OLI), 11/10 20, 26/12 30 og 28/12 20 alle **Skramse Plantage** (alle JPL).

Total: 491      Antal indsendere: 13      Antal obs: 70      Antal lokaliteter: 37

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 48  | 43  | 67  | 16  | 8   | 22  | 9   | 0   | 32  | 57  | 98  | 91  |

### Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*) 13150

Hele 4 observationer i 1997: 30/3 1 rnk. **Anholt By** (FS), 3/5 1 sy **Moegård Strand** v. Skovmøllevvej (OGJ), 24/5 1 sy **Allestrupgård Plantage** (OEI) samt 1 medio september **Katholm Skov** (KNM).

### Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*) 13350

Yngel: Der er indrapporteret 7-9 ynglepar.

Træk: I perioden 16/5-22/5 går det koncentrerede træk gennem amtet og her er også noteret flere rastende fugle, men ellers er det ikke store tal, hverken for obs eller ynglepar, der præger 1997.

Årets første: 5/5 1 **Hesselholm** (LEB), 8/5 2 **Gudenåparken** (JPA) og 10/5 2 **Gudenåparken** (JPA). Årets sidste: 5/9 1 **Anholt By** (OLI), 20/9 1 **Hestehave Skov** (ABL) og 1/10 1 **Hesselholm** (LEB).

Total: 65      Antal indsendere: 17      Antal obs: 42

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 20  | 20  | 6   | 13  | 5   | 1   | 0   | 0   |

## Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*) 13480 SU-Art

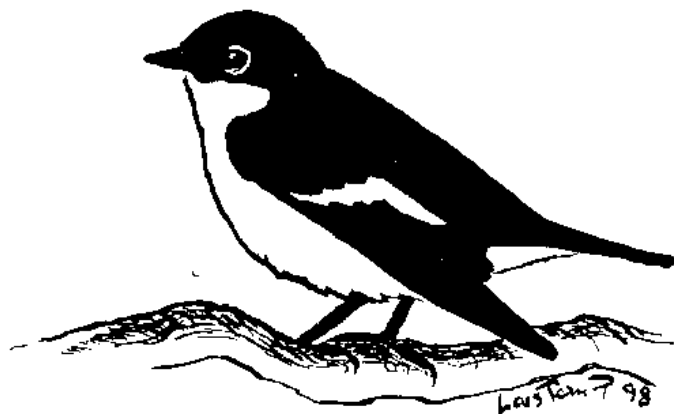
En observation: maj måned 1 ♂ Anholt. Muligvis var der også en hun. Anholt er vel den mest oplagte rasteplass for den Hvidhalsede Fluesnapper, sandsynligvis på vej til den lille isolerede bestand på Gotland og Øland. Der må ikke refereres til observationer, som ikke er godkendt af SU.

## Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*) 13490

Antallet af fugle i maj faldt drastisk fra 162 i 1996 til sølle 38 i 1997. sandsynligvis på grund af at maj måned blev en af de koldeste i dette århundrede, hvilket nok har betydet forsinkelse af redebygning og æglægning. Koldt vejr og mangel på føde i yngleområdet kan i visse tilfælde betyde, at fuglene helt opgiver at yngle. Alt i alt ikke noget godt år for den Brogede Fluesnapper. Der er da heller ikke indrapporteret ynglepar i 1997!

Til gengæld oplevede Anholt en sand invasion i begyndelsen af september med over 100 rastende fugle (FS, OLI m.fl.).

Årets første: 26/4 1 Anholt By (FS), 26/4 2 Hesselholm (LEB) og 29/4 1 Århus Midtby (LGN).



Årets sidste: 7/9 10 Anholt (OLI m.fl.), 8/9 100 Anholt By (FS) og 17/9 1 Brabrand (JTI).

Total: 172      Antal indsendere: 18      Antal obs: 40

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 4   | 38  | 15  | 1   | 0   | 114 | 0   | 0   | 0   |

## Skægmejse (*Panurus biarmicus*) 13640

Igen i år ca. 100 obs fra 13 lokaliteter koncentreret om Randers Fjord, Brabrand Sø og Nørsmind Fjord. Bestanden er tilsyneladende ikke vokset efter den hårde vinter 95/96. Der er ikke fundet ynglepar.

De største flokke: 21/9 20 og 5/10 12 Hollandsbjerg Holme (PST), 27/9 14 Dødeå, Århus (FAJ), 5/10 27 Brabrand Sø (SSK) og 2/11 15 Grund Fjord (PST). Fra 1. halvår er der kun observeret 1-3 fugle ad gangen.

Total: 137      Antal indsendere: 14      Antal obs: 32

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2   | 0   | 2   | 6   | 4   | 0   | 0   | 15  | 42  | 47  | 19  | 0   |

### Indledning til mejser.

Indrapporteringerne er beskedne efter nogle år med blandt andet mange indberettede ynglepar. Derfor er yngletal ikke medtaget i artsgennemgangen for alle arter, kun for nogle udvalgte. Der er heller ikke mange tal for syngende fugle.

## Halemejse (*Aegithalos caudatus*) 14370 (14371: nordlig - 14372: sydlig)

Det indkomne materiale er af samme størrelsesorden som i 1996. 53 fugle er racebestemt, heraf 30 nordlig race.

Yngel: 7 fund, deraf 0-1 nordlig race, 1 sydlig race og 1 blandet par. Desuden 22/6 5 sy Brattingborg Skov (SAM).

Største flokke: 19/10 22 Gjerrild Nordstrand (HAC), 23/2 16 Gudenåparken (DØF). Nordlig race: 2/3 11 Grenå Plantage (JSI) og sydlig race: 9/11 12 Linå By (HST).

Total: 266                      Antal indsendere: 37                      Antal obs: 69

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 33  | 23  | 40  | 21  | 20  | 18  | 0   | 6   | 0   | 64  | 17  | 24  |

### Sumpmejse (*Parus palustris*) 14400

Ikke noget imponerende materiale, men alligevel lidt større end sidste år. Blot 2-12 ynglepar.

Største tal: 11/1 6 **Stubbe Sø (PBP)** og 13/10 9 **Nimtofte (FOX)**.

Total: 192                      Antal indsendere: 14                      Antal obs: 94

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 36  | 23  | 14  | 24  | 28  | 7   | 8   | 0   | 7   | 15  | 16  | 14  |

### Topmejse (*Parus cristatus*) 14540

Flere har indsendt obs af Topmejsler end i 1996, men materialet er stadig langt mindre end i resten af 90'erne.

Største tal: 2/2+26/10 12 **Stubbe Sø (PBP)**, 5/10 5 **Skærso Plantage (JPL)** og 26/11 5 **Ørnbjerg Mølle (JKL)**.

Total: 277                      Antal indsendere: 19                      Antal obs: 110

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 44  | 25  | 23  | 9   | 20  | 23  | 14  | 11  | 19  | 37  | 30  | 22  |

### Sortmejse (*Parus ater*) 14610

Flere obs med færre fugle end i 1996.

Træk: Ingen obs fra forårstrækket, men fra efteråret foreligger én obs, 12/10 20 **trkf Stetterhage (JPL)**.

Største tal: 11/1 26 + 16/11 30 **Stubbe Sø (PBP)**, 5/6 21 **sy Sødringholm Skov (OLI)** og 23/2 15 **Skivholme Skov (HET)**.

Total: 695                      Antal indsendere: 15                      Antal obs: 136

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 97  | 84  | 51  | 86  | 61  | 52  | 16  | 8   | 40  | 73  | 66  | 61  |

### Blåmejse (*Parus caeruleus*) 14620

Efter det store træk over Samsø i efteråret 1996, er vi tilbage på lidt under middel hvad angår indrapportering. Blot 542 fugle.

Træk: 31/3 15 **Issehoved, Samsø (SDY,SAM)**. Fra efteråret er der ikke rapporteret trækobs.

Største flokke: 15/6 15 **Stubbe Sø (PBP)**, 23/11 15 **Balle/Hoed (JPL)**, 10/1 12 **Kolskov (PLA)** og 14/6 12 **Ryongård (ABL)**.

Total: 542                      Antal indsendere: 20                      Antal obs: 155

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 78  | 31  | 98  | 67  | 51  | 60  | 11  | 6   | 45  | 28  | 49  | 18  |

### Musvit (*Parus major*) 14640

Beskedent materiale på samme niveau som de sidste par år.

Træk: 9/3 blev der set ca. 1000 mejser trække ved **Gjerrild Nordstrand (RD)**. Det var overvejende Musvitter. 15/3 300 **Moesgård Strand (JTL)** og 14/10 9 **Ringkloster Ådal (FNI)**.



Største flokke: 25/4 22 Stubbe Sø (PBP).

Total: 1142                      Antal indsendere: 24                      Antal obs: 214

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 81  | 72  | 469 | 119 | 102 | 111 | 35  | 9   | 52  | 43  | 25  | 24  |

### Spætmejse (*Sitta europaea*) 14790

Det kunne være interessant, hvis vi kunne få nogle flere "skovgennemgange" med optællinger af syngende Spætmejsse. Materialet er mindre end i 1996.

Yngel: 1 Balle/Hoed (JPL) og 1 Nordre Kirkegård, Århus (JPL). Desuden 11/5 4 sy Fussingø Skov (JPA), 20/4 2 sy Gjerrild Overskov (JSI) og 26/4 2 sy Rugård Nørreskov (JSI).

Største tal: 19/1 12 Fussingø Skov (JPA), 5/1 6 Rugård Nørreskov (JKL), 8/3+29/3 0 Storskov ved Dråby Sø (JKL,JPL), 10/1 5 Kolskov (PLA) og 30/10 5 Risskov Skov (JPA).

Total: 208                      Antal indsendere: 15                      Antal obs: 89

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 33  | 9   | 30  | 28  | 35  | 10  | 8   | 4   | 7   | 15  | 15  | 14  |

### Træløber (*Certhia familiaris*) 14860

Træløberen trænger vist til noget mere opmærksomhed, det ville være godt, hvis flere ville foretage optællinger af syngende fugle.

Yngel: 2 par Fussingø Skov (JSI) og måske 1 par i Mårup Skov (LEB). Desuden 12/4 10 sy Silkeborg Sønderkov (FNI), 25/4 3 sy Skanderborg Dyrehave (FNI) og 18/5 3 sy Mejlgård Nederskov (JPL).

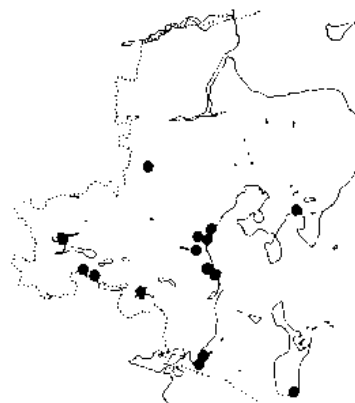
Total: 176                      Antal indsendere: 18                      Antal obs: 104

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 20  | 9   | 32  | 37  | 28  | 16  | 5   | 3   | 12  | 4   | 7   | 3   |

### Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*) 14870

En forøgelse i antal lokaliteter med syngende fugle.

Yngel: 0-1 Rosenholm Skov (EBU), 4-6 Silkeborg Østerskov (RAN) og 0-1 Højkol Skov (JTL). Desuden er den hørt synge på yderligere 12 lokaliteter (se figur 16).



Figur 16. Fordelingen af observerede Korttået Træløber, ekskl. ynglefund.

Total: 60 (incl. gengangere)                      Antal indsendere: 19                      Antal obs: 47                      Antal lok: 17

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 4   | 3   | 9   | 15  | 11  | 3   | 1   | 3   | 2   | 3   | 3   | 3   |

### Pungmejse (*Remiz pendulinus*) 14900

1997 er da vist det støjeste år i 90'erne? Det blev kun til 1 sikkert ynglepar, nemlig **Bjerregrav Mose** hvor 2 fugle blev set ved rede 8/5 (CSS). 25/4 blev der her hørt 3 fugle (JPA). Herudover blev der ved vestenden af **Brabrand Sø** set og hørt 1 fugl 29/4 og 29/5 (JTL,HI.L). Desuden er der hørt 2 syngende fugle 4/5 **Tjærby Enge** (JPA) og **Dronningborg Enge** 1 fugl 24/5 (JPA). 29/6 ses 1 ♂ + 1 juv i **Gudenåparken** (JPA) - det kunne måske dreje sig om ynglefund.

Årets første var 17/1 1 **Dronningborg Bredning** (LTP), hvilket er ganske usædvanligt. I årene 1987-97 har der ikke været januarfund af Pungmejse i Århus amt, mens der på landsplan er set Pungmejser i okt-nov. De første obs er fra april: 16/4 1 **Århus Å** (L.B) og 20/4 1 **Sortesø, Skanderborg** (BEH). Årets sidste er 21/9 6 **Hollandsbjerg** (PST) måske en familieflok?

Total: 39 (inkl gengangere)      Antal indsendere: 13      Antal obs: 29      Antal lokaliteter: 13

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | 0   | 0   | 13  | 13  | 6   | 0   | 0   | 6   | 0   | 0   | 0   |

### Pirol (*Oriolus oriolus*) 15080

Heller ikke i 1997 blev amtet invaderet af Piroler. Der blev kun observeret i alt 4 individer. I.B foretog den 25/5 en forgæves eftersøgning ved **Søby Fredskov**, hvor arten tidligere yngede fas, som det sidste sted i amtet.

Syngende fugle er set 25/5 1 **Ørnereden** (Henrik Hansen via DOF) samt 5/6 1 **Anholt By** (HCA).

Foruden de ovennævnte syngende individer er følgende fugle iagttaget: 8/5 1 ♂ **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 8/6 1 **Anholt** (HCA).

### Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*) 15150

De sidste to års fremgang i antal ynglepar fortsatte desværre ikke. Der blev rapporteret om 10-14 ynglepar i amtet, hvilket var et af de laveste antal nogensinde, og i forhold til 1996 var det en tilbagegang på 16-27 ynglepar. Kun på to lokaliteter blev der observeret mere end 1 ynglepar: **Stubbe Sø** (PBP) og **Glatved Strand** (JSI). Begge steder med 2 par.

Årets første blev set 8/5 2 **Anholt, Engen** (FS), 16/5 2 rst **Kysing Næs** (EJJ) og 16/5 1 rst **Hesselholm** (LEB).

De 3 største obs for året er: 19/5 6 **Glatved Strand** (JSI), 19/5 5 rst **Vesborg Fyr** (SAM) og 11/8 6 rst **Nimtofte** (FOX).

De sidste obs var: 7/9 4 rst **Stubbe Sø** (PBP), 14/9 1 rst **Dystrup Sø** (ECH) samt en ret sen obs 27/9 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 159      Antal indsendere: 31      Antal obs: 93

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 55  | 25  | 43  | 30  | 6   | 0   | 0   | 0   |

### Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) 15200

Det laveste antal siden 1992. 1997 blev tilsyneladende heller ikke året, hvor Stor Tornskade vendte tilbage til amtet som ynglefugl. Det er efterhånden ved at være lang tid siden, at det sidst skete. Ikke siden 1989 (**Sepstrup Sande**) er der med sikkerhed iagttaget ynglepar.

I alt blev der i 1. halvår iagttaget 8 fugle med sidste obs 19/4 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

I 2. halvår blev der observeret 11 fugle med 25/9 og 26/9 1 rst **Hesselholm** (LEB) samt 26/9 1 rst **Sletterhage** (L.PJ) som de første obs.

Vinter: Det blev til 5 obs: 5/1 1 **Silkeborg Nordskov** (Esben Eriksen via DOF), 8/1 1 **Funderholme** (JCN), 31/1 1 **Rye Sønderskov** (BGO), 7/12 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 13/12 1 **Funder Ådal** (JCN).

Total: 19                      Antal indsendere: 14                      Antal obs: 19

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 3   | 0   | 2   | 3   | 0   | 0   | 0   | 0   | 3   | 4   | 2   | 2   |

### Skovskade (*Garrulus glandarius*) 15390

En forekomst lidt i underkanten af de seneste 5 års gennemsnit. Intet nævneværdigt om yngleforekomsten.

Fra forårstrækket: **Gjerrild Nordstrand** 4/4-7/6 i alt 102, heraf er 84 noteret som trækkende eller trækforsøg, resten kan være de lokale fugle. Max. 8/5 35 trk og 17/5 18 trkf (STL,ABL,L.PJ,JPA,HAC,PST).

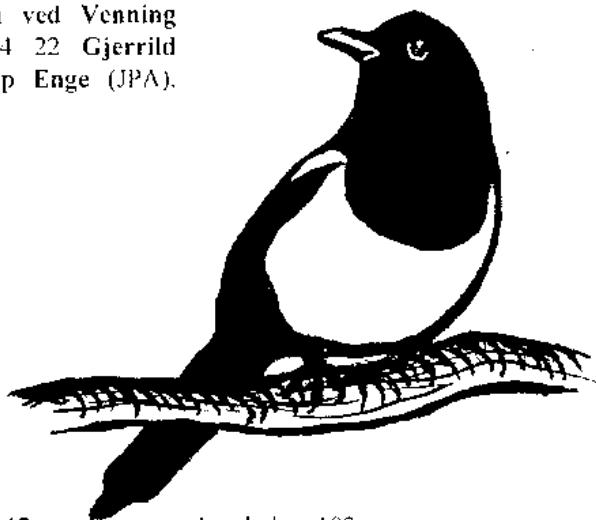
De største antal iøvrigt var: 10/1 12 **Kolskov** (PLA), 11/10 ca. 20 **Skramsø Plantage** (JPL), 16/11 12 **Stubbe Sø** (PBP) og 22/11 15 **Skramsø Plantage** (JPL), så er alle over 10 nævnt!

Total: 506                      Antal indsendere: 21                      Antal obs.: 182

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 57  | 14  | 43  | 47  | 115 | 50  | 6   | 5   | 28  | 65  | 63  | 13  |

### Husskade (*Pica pica*) 15490

Nogle større flokke/optællinger skal nævnes - der er i flere tilfælde tale om fugle på vej til eller på overnatningspladser: 21/1 22 **Damsbro Mose** (floj fra overnatning)(SMJ), 28/1 37 **Nørreådal** ved **Venning** (BRA), 23/2 24 **Stubbe Sø** (PBP), 4/4 22 **Gjerrild Nordstrand** (PST,ABL), 5/4 20 **Kristrup Enge** (JPA), 19/10 18 **Lading** (HFT).



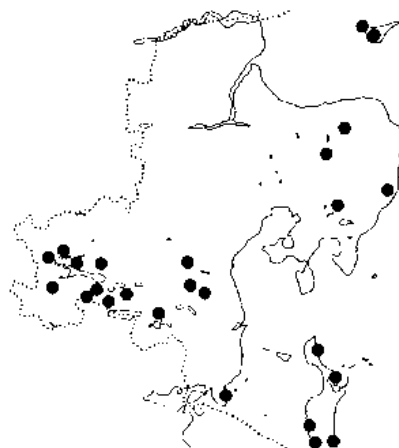
Total: 514                      Antal indsendere: 17                      Antal obs.: 103

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 98  | 104 | 49  | 105 | 30  | 21  | 10  | 5   | 6   | 28  | 38  | 20  |

### Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*) 15570

Mindre invasion i efteråret fra midten af september, med jagttagelser fra det meste af området (se Figur 17). Indtil da kun ganske få obs, som alle nævnes.

Alle obs fra perioden jan. til medio sept.: 9/1 og 15/1 1 **Glesborg** (medd. af Ulla Christensen), 15/2 1 **Langsø** i **Skramsø Plantage** (FOX), 20/3 1 **Hasselager** (FAJ), 22/7 + 24/7 1 **Hesselholm** (Hanne & Ole Dybkjær) samt 26/8-27/11 1 set jævnlgt i have i udkanten af **Silkeborg** (ved **Silkeborg Vesterskov**) (JCN).



Figur 17. Fordelingen af observerede Nøddekrige 1997.

De første, som kan tilskrives invasionen må være 20/9 1 rst Kåsemeade (TBR) - 16 T Vesborg Fyr (SDY,SAM), hvilket også blev årets største obs. Iovrigt skal nævnes 21/9 4 Salten Langsø, vestenden (GG), 27/9 5 NO Skanderborg By (FNI) og 8/10 3 Anholt Havn (FS). I dagene 21/9 til 1/10 var der Noddekrige (max. 3 fugle set sammen) der fløj frem og tilbage mellem Hesselholm og Trekanten, Samsø. Det var tydeligt, at de hamstrede føde - sandsynligvis agern - på Hesselholm (LEB). De seneste 10 års observationer fremgår af tabel 6.

| År   | Antal   | Antal obs. | Max. antal pr. obs. | Antal ynglepar |
|------|---------|------------|---------------------|----------------|
| 1988 | 54      | 37         | 14                  | 2              |
| 1989 | 60-61   | 18         | 45                  | 1              |
| 1990 | 8       | 5          | 3                   | 0-1            |
| 1991 | 10      | 5          | 2                   | 1              |
| 1992 | 12      | 10         | 2                   | -              |
| 1993 | 8       | ?          | 4                   | -              |
| 1994 | 38      | 31         | 3                   | 2              |
| 1995 | 135-160 | 192        | 25                  | 1*             |
| 1996 | 103-140 | 102        | 5                   | 2-4            |
| 1997 | 98      | 59         | 16                  | 0-1            |

Tabel 6. Oversigt over antal individer, observationer og ynglepar af Noddekrige i perioden 1988-1997.

\*: Jan Kjærgaard skønner, at der siden invasionen i 1986 har været 10-15 ynglepar årligt frem til 1995 i skovene omkring Silkeborg.

Total: 98 (inkl. gengangere!)

Antal indsendere: 18

Antal obs.: 59

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 2   | 1   | 1   | 0   | 0   | 0   | 2   | 1   | 61  | 19  | 8   | 3   |

### Allike (*Corvus monedula*) 15600

Med næsten 30% flere fugle blev 1997 noget bedre end "bundåret" 1996. Der er dog stadig et stykke op til rekordåret 1994 (19587 fugle). Det er især et par store overnatninger samt fourageringsflokke på Gyllingnæs som redder året.

Forårstræk: Ikke særligt mange fra Gjerrild Nordstrand, hvor observationerne tilsyneladende kommer for sent i gang til rigtigt at fange allikestrækket; 16/3-7/6 i alt 519, max. 16/3 300 trkf samt 31/3 70 NO (PST,ABL,LPJ,STL). Herudover skal nævnes 9/3 i alt 776 trk. Fornæs (HILL) og 31/3 294 NO Issehoved (SDY,SAM).

Fouragering og overnatning: 15/1 800 til overnatning Skanderborg Dyrehave (FNI), 1/2 1000 overnatning Haraldslund Skov (SMJ), 27/5 200 overnatning Skanderborg Dyrehave (PLA), 10/11 1000 rst ved Splidholm (TBR) samt nov.-dec. op til 1200 rst/fou Kåsemeade (TBR).

Variante Halsbåndallike er rapporteret to gange: 14/12 2 rst Århus Havn og 25/12 1 rst Århus Kulhavn (begge JTL).

Total: 9925

Antal indsendere: 21

Antal obs.: 90

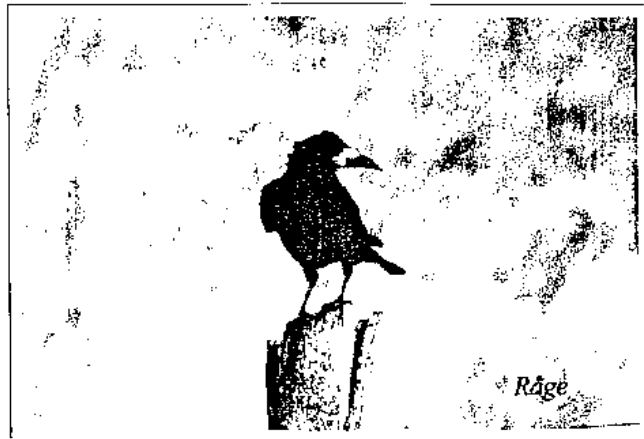
| JAN | FEB  | MAR  | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC  |
|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|
| 840 | 1434 | 2004 | 62  | 263 | 96  | -   | -   | 39  | 54  | 3306 | 1827 |

### Råge (*Corvus frugileus*) 15630

Der er indsendt optællinger fra i alt 31 kolonier med tilsammen 2025-2135 rederpar. Det er det samme antal kolonier som de to seneste år, men betydeligt færre par. Der er formodentlig ikke tale om en tilbagegang i bestanden, årsagen er ganske simpelt, at der mangler tal fra flere af de store kolonier, f.eks. Skanderborg Dyrehave (tidligere op imod 600 reder). Fra flere af de kolonier, hvorfra der foreligger tal fra 1996, meldes der om fremgang. Tilbagegangen i totalen må tilskrives manglende indrapportering.

De største optalte kolonier i 1997 var (>100 nævnes): Lilleådalene ved **Hadsten** i alt 250-300 reder i 4 tætliggende kolonier, **Hinnerup** 100, **Tammestrup v. motorvejen syd for Ejder Baynehøj** 100-125, **Lystrup ved Århus** 173, **Kastrup Skov** 140, **Pinds Mølle/Edslev** 110, **Hasselager** 136 (PLA.HET,SMJ m.fl.).

En del store obs drejer sig i de fleste tilfælde om fugle ved eller på vej til overnatning: 15/1 700 **Skanderborg Dyrehave** (FNI), 1/2 2500 til overnatning **Haraldslund Skov** (SMJ), 27/5 500 til overnatning **Sorteso, Skanderborg** (PLA) og 3/11 850 NØ (på vej til **Risskov?**) over **Århus Midtby** (OLJ).



Total: 7827      Antal indsendere: 19      Antal obs: 51

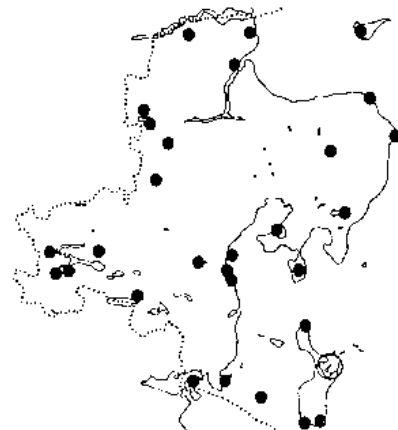
| JAN  | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC |
|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|
| 1482 | 2565 | 332 | 667 | 654 | 170 | -   | -   | -   | 77  | 1335 | 545 |

### Sortkrage (*Corvus corone corone*) 15671

I alt 10 obs af 10 fugle er det laveste antal siden 1987! - glemmer man at kigge efter denne race?! Racen kan ses over hele amtet (se figur 18), men dog med en tendens til tyngdepunkt i de sydlige dele af amtet og ved trækstederne.

Alle obs nævnes: 1/3 1 S + 1 Ø **Fornæs** (RD), 1/3 1 **Sepstrup Krat** (JCN), 12/3 1 **Brabrand Sø** (HLL), 20/3 1 **Gravlev** (JSI), 9/4 1 **Eskeplet** (LTP), 11/5 1 **Moesgård Storskov** (JPA), 11/11 + 24/11 1 **Kåsemeade** (TBR) og 13/12 1 **Østhavnen, Århus** (LGN,SKR).

Figur 18. Fordelingen af observerede Sortkrager 1992-1997. Cirklen indikerer 5 observationer.



### Gråkrage (*Corvus corone cornix*) 15673

Også for Kragens vedkommende er der tale om en afmatning i indrapporteringerne, og totalen er således den laveste siden 1991. En anden grund kunne være, at der slet ingen optællinger foreligger fra overnatningspladserne.

Træk: Fra forårstrækket ved **Gjerrild Nordstrand**: 9/3-19/5 i alt 8 obs af sammenlagt 98 fugle trk eller trkf, max. 31/3 50 NØ (PST,ABL,LPJ,STL). Fra efterårstrækket skal nævnes 21/10 9 indtrk. **Fornæs** (LPJ).

Nogle større ansamlinger: 26/1 100 **Rugård Sønder sø** (JKL), 16/2 140 **Stubbe Sø** (PBP), 16/3 273 **Kolindsund** (ABL) samt 22/3 170 **Råby Kær** (JPA) var alle obs > 100 fra 1. halvår!

I efteråret ses der betydeligt flere flokke, her skal nævnes lok.max fra lokaliteter med over 100: 3/8 160 **Kolindsund** (MST), 1/11 250 **Vestrup-Tustrup Enge** (JPA), 9/11 250 **Kåsemeade** (TBR), 10/11 150 **Splidholm** (TBR), 16/11 120 **Stubbe Sø** (PBP) samt 14/12 100 **Råby Kær** (JPA).

Total: 4268      Antal indsendere: 21      Antal obs: 175

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|
| 522 | 327 | 717 | 135 | 191 | 143 | 24  | 315 | 204 | 310 | 1074 | 306 |

### Ravn (*Corvus corax*) 15720

Ravnen ses nu almindeligt over næsten hele amtet - og det indrapporterede antal ynglepar, 19-20 par, er kun en brokdel af den reelle bestand, som jeg anslår til over 100 par! Den største begivenhed i 1997 er, at vi nu endelig

har fået kendskab til en overnatningsplads i amtet, idet PST 10/2 talte 65 ravne gå til ro i **Fussingø Skov**, den 24/2 var der 60 samme sted (PST).

Formodede trækfugle er meldt fra **Gjerrild Nordstrand**: 30/3 4 N, 25/4 1 O og 27/4 1 O (alle PST). Herudover foreligger der en lang række obs af de lokale ynglefugle (parret i **Gjerrild Overskov**) fra denne lokalitet. De største ansamlinger iøvrigt var: 26/2 9 **Kåsemåde** (TBR), 30/8 11 V **Fornæs** (RD) og 13/12 15 overflyvende **Bryrup** (JBA).

Total: 638 (incl. gengangere)

Antal indsendere: 47

Antal obs: 267

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 22  | 165 | 70  | 51  | 67  | 50  | 29  | 44  | 38  | 47  | 20  | 35  |

### Stær (*Sturnus vulgaris*) 15820

Totalen er den laveste siden 1987, hvilket må tilskrives færre indrapporteringer. Der var Stære i amtet fra nytår, således 2/1 24 **Silkeborg** (RAN), men først fra medio feb. dukkede de for alvor op på ynglepladserne.

Forårets største ansamlinger var: 18/3 + 20/3 + 25/3 ca. 1000 **Silkeborg** (JCN), 22/3 700 til overnatning **Skanderborg Sø** (FNI), 6/4 1200 **Råby Odde** (PST) samt 27/5 360 **Nørreådal** ved **Venning** (BRA). Forårstræk: Fra **Gjerrild Nordstrand** i alt 378 fugle i perioden 23/3-7/6, heraf er 274 noteret trækkende NØ. Max. var 30/3 167 NØ (PST,ABL,LPJ,STI.).

Fra primo juli begynder flokke af udflojne unger og deres forældre at husere, og forekomsten kulminerede i oktober med flg. max.: 3/10 2000 **Silkeborg** (JCN), 5/10 3000 **Råby Kær** (JPA), 19/10 3000 **Foldby-Korsholm** på pløjemark (LUR), 19/10 2500 **Vestrup-Tustrup Enge** (JPA) samt 2/11 1500 **Grund Fjord** (PST).

Årets sidste blev 31/12 6 **Pillemark**, Samsø (LEB).

Total: 38345

Antal indsendere: 40

Antal obs: 263

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ  | JUN  | JUL  | AUG  | SEP  | OKT   | NOV  | DEC |
|-----|-----|------|------|------|------|------|------|------|-------|------|-----|
| 56  | 400 | 5641 | 2161 | 2157 | 1146 | 4220 | 4387 | 3735 | 16307 | 1662 | 43  |

### Rosenstær (*Sturnus roseus*) 15840

Fund fra 31/5 1996 **Strandkær**, Mols Bjerge (PLA) godkendt af SU.

### Indledning til spurvefugle.

Indrapporteringerne er som sædvanligt beskedne for mange af arterne af bl.a. indberetningerne af ynglepar. Derfor er yngletal ikke medtaget i artsgennemgangen for alle arter, ligesom artsgennemgangen kan være meget summarisk.

### Gråspurv (*Passer domesticus*) 15910

Igen i år et meget lavt totaltal. Der blev kun indberettet et ynglepar, det var fra **Sødringholm** (OLI).

I 1. halvår var største observation 31/3 23 **Grenå By** (JSI). Udover 2/11 70 fou **Demstrup Vase** (PLA) var der i 2. halvår kun 3 obs over 50, max. 10/9 100 **Randers Havn** (JPA).

Total: 660

Antal indsendere: 10

Antal obs: 44

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 19  | 46  | 37  | 3   | 13  | 21  | 66  | 60  | 117 | 158 | 120 | 0   |

### Skovspurv (*Passer montanus*) 15980

Med en halvering af totaltallet fra sidste år, blev 448 det laveste tal siden 1990. Ligesom der kun blev set 3 ynglepar på ligeså mange lokaliteter: **Ballen** (TV), **Silkeborg** (JCN) og **Sødringkær** (OLI).

Fra Samsø blev der indsendt obs fra 23/2 25 **Ørby** (TV) samt i august 3 obs fra **Ballen**, max. 3/8 20 (TV). Årets største observation var 16/2 50 **Hornslet** (EPU).

Total: 448      Antal indsendere: 17      Antal obs: 51

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 79  | 99  | 47  | 12  | 21  | 68  | 0   | 47  | 13  | 48  | 14  | 0   |

### Bogfinke (*Fringilla coelebs*) 16360

Det største antal forekommer i marts og april. Set i forhold til de seneste 10 år er det den største marts siden 1991. Indenfor de sidste 15 år har der aldrig været indberettet så få ynglepar, det blev kun til 8 med max. 2 **Hesselholm** (LEB) og 2 **Stjær Bakker** (PLA). Til gengæld var der flg. store antal syngende fugle ( $\geq 50$ ): 8/5 50 **Søholt Skov** (PBP) samt 5/6 69 **Løvenholm Skov** (JSI) og 5/7 **Sødringholm Skov** (OLI).

Træk: Forårets første trækobs var 16/3 20 N **Moesgård Strand** (PLA), 31/3 1000 N **Dragsmur** (JTL) samt 31/3 581 NØ **Issehoved** (SDY,SAM). Desuden var der 29/3-19/5 13 trækobs. fra **Gjerrild Nordstrand** af 4484 fugle (PST, JPA m.fl.), max. 17/4 1500 N (PNN) og 31/3 673 NØ (PST).

Sidste trækobs. i efteråret blev 20/9 142 SV **Vesborg Fyr** (SDY,SAM) og 5/11 15 S **Fussingø Skov** (PST). På trods af indberetning fra 97 lokaliteter, er der udover trækforekomster kun rapporteret om en større obs fra 31/3 120 **Søholt Skov** n.f. **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 8888      Antal indsendere: 24      Antal observationer: 284

| JAN | FEB | MAR  | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|------|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 95  | 193 | 3145 | 3870 | 323 | 524 | 92  | 11  | 324 | 33  | 150 | 128 |

### Finke sp. (*Fringilla coelebs*/F.*montifringilla*) 16365

Der indkom kun 4 observationer, der alle var i april, heraf 3 af i alt 5860 fugle fra **Gjerrild Nordstrand** max. 25/4 5200 trk (HAC) samt 12/4 300 N **Fornæs** (PNN). Totalantallet blev det laveste siden 1992.

Total: 6160      Antal indsendere: 2      Antal obs: 4

### Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*) 16380

Kun i 1988 og 1994 har der været lavere totaltal, i modsætning til 1996 var der flest i årets 2 sidste måneder. Første gang indenfor de seneste 10 år var der en egentlig sommerobs 1/6 12 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST).

Træk: Fra foråret var der kun små obs 31/3 13 NØ **Issehoved** (SDY,SAM) og 20/4 50 NØ **Gjerrild Nordstrand** (PST). Forårets sidste var iøvrigt 25/4 1 **Bjerregrav Mose** (JPA) + 10 **Kasted Mose** (SHØ) samt 26/4 1 **Silkeborg Nordskov** (FNI).

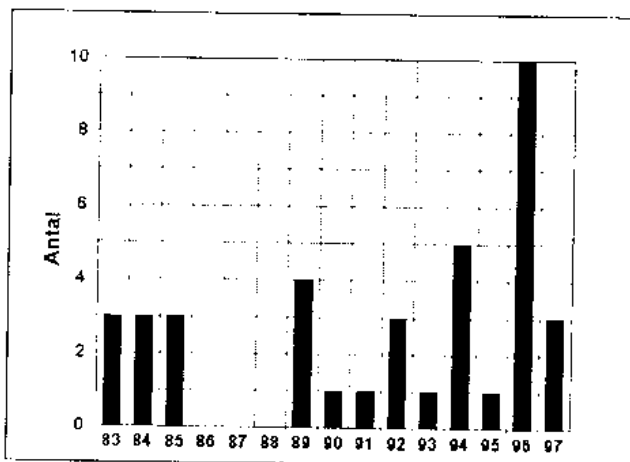
Efterår: De første var 7/9 4 V **Anholt** (OLI) og 15/9 20 NV **Nordstrand**, **Anholt** (FS). Men heller ikke efteråret bragte mange trækobs. 12/10 100 S **Sletterhage** (JPL), 13/10 80 S **Fruering** (FNI), 13/10 2 S **Århus Midtby** (OLI) samt 15/9 20 NV **Anholt Nordstrand** (FS). I november og december var der 9 flokobs. fra **Kalsemade** på i alt 2600 max. 16/11 og 17/11 500 (TBR). Sidste større observationer: 14/12 180 **Østhavnen** (JLY,OLI) og 27/12 100 **Kalsemade** (TBR).

Total: 4308      Antal indsendere: 27      Antal obs: 90

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV  | DEC  |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|
| 6   | 11  | 27  | 96  | 0   | 12  | 0   | 0   | 65  | 289 | 2653 | 1149 |

### Gulirisk (*Serinus serinus*) 16400

I modsætning til 10 fugle i 1996 blev det kun til 3 obs fra 30/4 1 sy **Brabrand** (JTL), 5/5 1 sy **Silkeborg** (JCN) og 8/5 1 **Kalsehoved skov** (TBR). Forekomsten de sidste 15 år ses i figur 19.



Figur 19. Antal Gulirisk observeret i 15-års perioden 1983-1997.

### Grønirisk (*Carduelis chloris*) 16490

Til sammenligning med seneste år var den største forekomst i januar med max. 19/1 800 rst **Overgårds Marker** (LIP). Der blev kun indsendt obs af 3 ynglepar, det laveste siden 1991, de kom fra **Homå/Tolstrup** (JSI), **Hevring Hede** (DOF) og **Hesselholm** (LEB).

1. halvår: Det blev i foråret kun til 3 trækobs.: 16/3 5 N **Moesgård Strand** (PLA), 20/4 20 NØ **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 26/4 25 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST). Desuden en oplysning om overnatning: 15/1 80 **Universitetsparken** (OLI), mens der fra Anholt blev rapporteret om 19/1 40 **Anholt By** (FS).

2. halvår: Fra efteråret var der kun 2 trækobs., begge fra **Århus Midtby** af i alt 12 fugle! Iøvrigt var der kun få flokke (>100): 25/9 og 21/10 150 rst. **Århus Havn** (LGN) og 13/12 225 fou **Fornæs** (JPL).

Total: 2961      Antal indsendere: 27      Antal obs: 172

| JAN  | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1008 | 74  | 92  | 145 | 130 | 59  | 29  | 29  | 270 | 495 | 102 | 528 |

### Stillits (*Carduelis carduelis*) 16530

I forhold til tidligere år var observationerne fra januar og februar meget lave, hvorimod det blev den største dec.-total siden 1992. Der blev kun indsendt oplysninger om 12 ynglepar det laveste siden 1992 med max. 3 **Kalsehoved Skov** (TBR) og 6 **Kalsemade** (TBR). Herudover blev der observeret 19 syngende ♂♂ på 15 lokaliteter max. 2 **Fussingø Skov** (BRA).

Træk: I foråret var der 5 trækobs. på i alt 86 fra **Gjerrild Nordstrand** flest 17/4 21 N (PNN) og 27/4 47 Ø (HAC) og 12/4 4 N **Fornæs** (PNN). Set hen over året var der ingen større rasteforekomster, flest således 29/3 50 v. **Stubbe Sø** (JPL).

Efteråret bragte ingen trækforekomster. Største flok blev 26/8 50 **Pillemark**, Samsø (LEB).

Total: 1583      Antal indsendere: 37      Antal obs: 224

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 98  | 92  | 172 | 154 | 74  | 26  | 89  | 123 | 273 | 197 | 85  | 200 |

### Grønsisken (*Carduelis spinus*) 16540

Forekomsten i januar og februar var væsentlig større end årene forud, derimod var det små efterårsmåneder. Endvidere blev der ikke rapporteret om nogen ynglepar, men om 2 syngende ♂♂ fra **Hesselholm** (LEB).

Forårets første trækobs var fra **Moesgård Strand**: 10/3 291 N (HLL) og 9/4 405 N (HLL). Fra **Gjerrild Nordstrand** var der 7 trækobs af i alt 1315 fugle, max. 12/4 525 Ø (HP,PNN m.fl.). Flest var der dog 13/4 700 v. **Bannerup Strand** (PNN).



2. halvår: De første var 6/9 3 **Sønderbjerg** og 7/9 52 **Totten**, Anholt (begge OLI) samt 9/9 10 trk **Kålemade** (TBR). Efterårets største trækobs var ( $\geq 50$ ): 15/9 250 SV **Sønderstrand**, Anholt (FS), 20/9 80 trk **Vesborg Fyr**, 24/9 50 SV **Hesselholm** (begge LEB) samt 12/10 300 S **Sletterhage** (JPL). Flest rastende blev set: 8/11 100 **Møllegunden**, Randers Fjord (PST) og 23/9 67 **Sletterhage** (LPJ).

Vinter: Der blev rapporteret om større rastende flokke: 4/1 125 **Sortesø Skanderborg** (FNI) og **Gudenåparken** 15/2 150 (JPA).

Total: 6907    Antal indsendere: 36    Antal obs: 167

| JAN | FEB | MAR | APR  | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 752 | 722 | 665 | 2815 | 23  | 1   | 7   | 0   | 852 | 767 | 120 | 183 |

### Tornirisk (*Carduelis canabina*) 16600

Set i forhold til årene forud var marts og maj større, ligesom oktober blev den største nogensinde, hvad angår antal obs. Der var kun indberetning om 4 ynglepar max. 3 **Hevring Hede** (DOF), det laveste tal siden 1991.

Forår, træk: Årets første trækobs. var fra 5/3 1 N **Moesgård Strand** (HLL) samt 31/3 10 NØ **Issehoved** (SDY,SAM). Fra **Gjerrild Nordstrand** var der 3 trækobs. fra april af i alt 560 fugle (JPA,PNN m.fl.), max. 17/4 500 N (PNN), der samtidig blev årets største obs. Øvrige var 31/3 50 **Øer** (JPL) og 8/5 + 21/5 50 **Kålemade** (TBR).

Efteråret bød kun på en trækobs 20/9 170 SV **Vesborg Fyr** (SDY,SAM). Desuden blev der indberettet et par større obs: 6/8 175 **Kålemade** (TBR) og 5/10 200 fou **Stjær Bakker** (PLA). Årets sidste: 10/11 20 **Kålemade** (TBR) og nogle efternølere 16/12 3 **Sødringholm Skov** (CSS).

Total: 4677    Antal indsendere: 26    Antal obs: 203

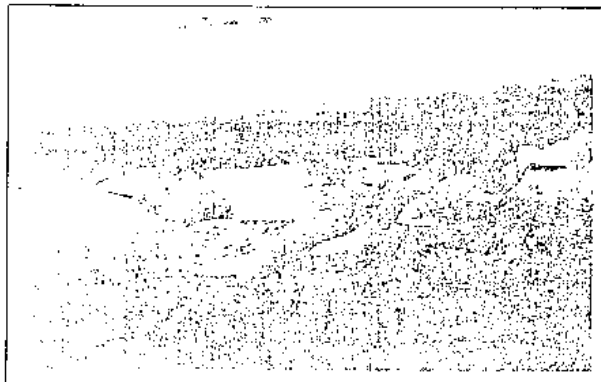
| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP  | OKT  | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|-----|-----|
| 0   | 0   | 138 | 854 | 457 | 159 | 231 | 562 | 1068 | 1145 | 60  | 3   |

### Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*) 16620

Årets 2 første måneder var væsentlig større, samtidig var nov.-dec. meget mindre end de seneste år, hvad angår antal obs. Til gengæld kom observationerne fra 29 lokaliteter. Havneområderne i Århus var næsten pr. tradition de mest betydende.

1. halvår: **Århus Havn** i alt 857 (JSC,FTL m.fl.), max. 16/1 200 (EER), **Østhavnen** 523 (CHO, OLI m.fl.), max. 10/2 150 (JLY,OLI). Årets eneste trækobs. var 9/3 30 Ø **Fornæs** (HLL). Forårets sidste: 5/4 20 **Grenå Havn** (ABL,LPJ) og 17/4 4 **Battrupholt** (EBU).

2. halvår: De første: 5/9 3 **Hesselholm** og 26/9 30 **Kolby Kås** (begge LEB). Større antal: **Sødringholm** i alt 596 (OLI,CSS m.fl.) max. 13/10 290 (OLI), **Mariager Fjord** i alt 322, max. 15/10 180 (FNI). I løbet af efteråret var der flere flokke  $\geq 200$ : 14/10 300 rst **Kålemade** (TBR), 23/10 300 rst **Råby Kær** (JPA) samt 13/11 200 **Råby Odde** (JPA).



*Bjergirisk*

Total: 4812    Antal indsendere: 29    Antal obs: 74

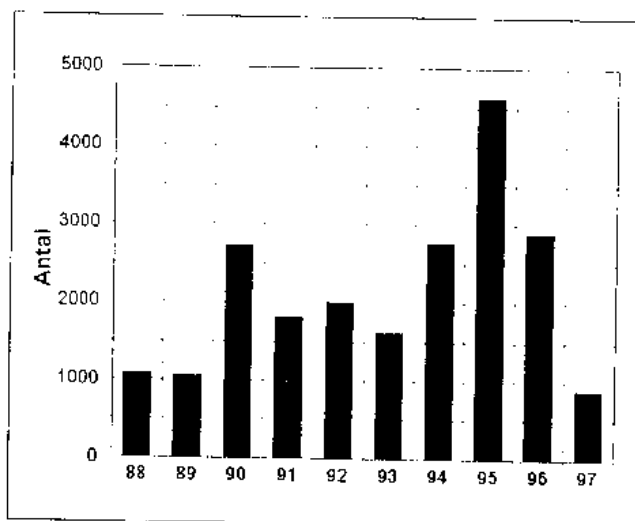
| JAN | FEB  | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT  | NOV | DEC |
|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|
| 681 | 1298 | 113 | 24  | 0   | 0   | 0   | 0   | 33  | 1959 | 482 | 222 |

### Gråsisken (*Carduelis flammca*) 16630

Det blev det laveste totaltal siden 1983 (se figur 20). Desuden blev der kun indrapporteret 18 ynglepar, med max. 10 Sødringholm Skov (PLA), desuden blev der observeret 8 syngende ♂♂ på 5 lokaliteter max. 2 fra Højbjerg (CHO), Øer (JPL) og Brabrandstien (OLI).

1. halvår, træk: I foråret var der kun 4 trækobs fra Gjerrild Nordstrand (JPA, PNN m.fl.), max. 16/4 70 trk (JPA). Fra så vidt forskellige lokaliteter var der store observationer 9/2 120 fou Øster Tørslev Kær (JPA) og 10/2 90 rst Århus Havn (LGN).

2. halvår: Ingen rapporteringer om nogen trækobs.



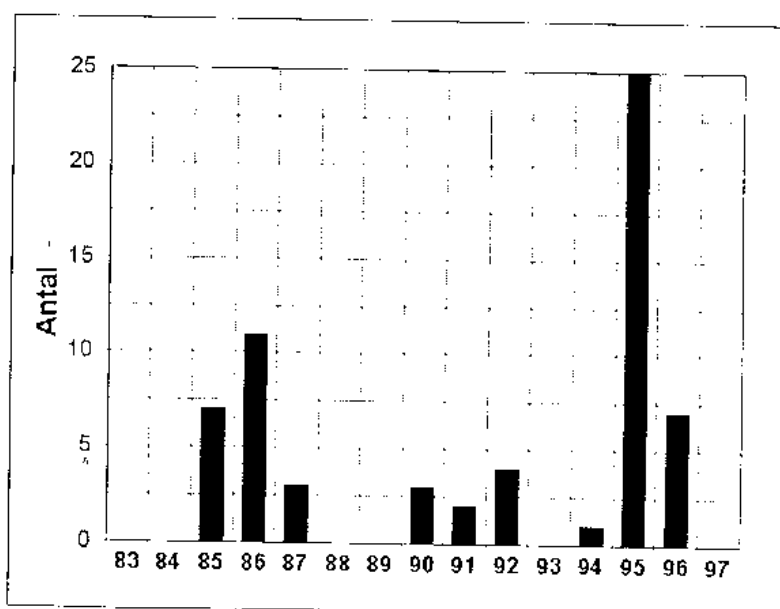
Figur 20. Registrerede antal Gråsisken i perioden 1988-1997.

Total: 894      Antal indsendere: 28      Antal obs: 148

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 101 | 265 | 41  | 169 | 140 | 49  | 26  | 14  | 9   | 4   | 63  | 13  |

### Hvidsisken (*Carduelis hornemanni*) 16640

For første gang siden 1993 blev arten ikke set i amtet. Fordelingen gennem de sidste 15 år fremgår af figur 21.



Figur 21. Antal Hvidsisken observeret i 15-års perioden 1983-1997.

### Hvidvinget Korsnæb (*Loxia leucoptera*) 16650

1 år obs fra 5 lokaliteter. Det er de første obs siden 1993.

10/8 2 Brattingborg Skov, Samsø (SDY, SAM). 16/8 1 ♂ Gjerrild (SSK), 7/9 1 Anholt By (MDH), 21/11 en flok på mindst 6 fugle Katholm Skov (KNM) og 16/12 1 Sødringholm Skov (CSS).

### Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*) 16660

Et godt år for arten med pæne flokstørrelser, men ingen masseforekomster. Vi skal helt tilbage til 1991 for at finde et væsentligt bedre år, idet der blev set godt 12000 fugle. Ingen fund der tyder på yngle.

Forår/sommer: Et beskedent træk i foråret: 6/3 3 Moesgård Strand (HLL), 26/4 3, 27/4 26 og 10/5 11 Gjerrild Nordstrand (HAC). De største rastende flokke var 1/6 189 Gjerrild Nordstrand (HAC), 19/6 150 Sønderbjerg, Anholt og 10/6 ca. 110 Anholt (begge FS).

Efterår/vinter: Der blev set trækkende fugle i september, 20/9 49 Vesborg Fyr (SDY,SAM), 15/9 1 Fornæs (HLL). De største rastende flokke blev set 8/7 200 Nimtofte (FOX), 15/10 125 Skramso Plantage (JTL), 7/8 50 Nordbjerg, Anholt (FS) og 17/10 50 Gjerrild Nordstrand (HAC).

Total:2165 (inkl gengangere)      Antal indsendere: 34      Antal obs: 87      Antal lokaliteter: 45

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 7   | 35  | 31  | 42  | 892 | 354 | 60  | 168 | 431 | 67  | 73  |

### Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*) 16680

30/3 2 Salten Næs (GGU) og 16/11 1 Salten Langsø (HP).

### Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*) 16790

Arten er i fremgang i Østjylland. Der er ingen sikre ynglefund, men syngende fugle blev hørt 10/6 6 Hjelm (DOF) og 14/6 5 Brattingborg Skov (SAM).

Derudover 15 syngende på 8 lokaliteter i maj og 27 på 15 lokaliteter i juni (figur 22). Med tiden vil nogle af de syngende fugle forhåbentlig få lyst til at tage næste skridt!



Figur 22. Fordeling af observerede Karmindompap 1997.

Årets første fugle blev set 19/5 1 Gjerrild Nordstrand (PST) og 22/5 1 Sælvig Havn, Samsø (SAM). Forårets største flok var 31/5 15 Issehoved, Samsø (SDY,SAM). Årets sidste obs blev 1/7 3 Gjerrild Nordstrand (LGN).

Total:112      Antal indsendere: 18      Antal obs: 50      Antal lokaliteter: 21

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 0   | 0   | 0   | 0   | 39  | 70  | 3   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   |

### Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*) 17100

Yngel: Hornslet 3 (EBU), Hevring Hede 2 (DOF) og Anholt 1-2 (HCA,HET). Desuden 10 syngende fugle på 6 lokaliteter.

1. halvår: Stort set ingen trækbevægelser set, blot 10+20 rst 20/4-25/5 Gjerrild Nordstrand (PST). De største flokke blev: 15/4 50 Anholt (FS), 26/3 14 Skærso Plantage (JPL) og 31/3 13 Hornslet (EBU).

2.halvår: Ingen trækobs, men nogle småflokke, 23/12 16 Nimtofte (FOX) og 26/12 16 Skramso Plantage (JPL).

Total: (inkl gengangere) 691      Antal indsendere: 30      Antal obs: 195      Antal lokaliteter: 75

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 84  | 67  | 92  | 190 | 82  | 19  | 7   | 8   | 20  | 24  | 38  | 60  |

### Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*) 17170

Et år lidt under middel.

Yngel: **Rugård 1** (JPL), **Norring Ure 1** (SMJ), **Kalsehoved Skov 5** (TBR) og **Horuslet 2** (EBU). Desuden 5 syngende på 3 lokaliteter, heraf 3 **Nørreris Skov** (SMJ).

Træk: Obs af 11 fugle, heraf 27/4 2 + 11/5 2 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 16/10 4 **Risskov By** (FR).

Det blev småt med større flokke: 16/6 9 **Kalsemade** (TBR) og 27/4 6 **Kalsehoved Skov** (TBR).

Total: 186 (inkl gengangere)      Antal indsendere: 27      Antal obs: 105      Antal lokaliteter: 41

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 12  | 11  | 11  | 30  | 34  | 48  | 19  | 1   | 2   | 10  | 6   | 2   |

### Laplandsværpling (*Calcarius lapponicus*) 18470

Vi gentager sidste års bundrekord med én obs, nemlig 20/10 1 v. **Katholm Skov** (KNM).

### Snespurv (*Plectrophenax nivalis*) 18500

Et år med gennemsnitlig forekomst.

1. halvår: 5 flokke med mere end 20 fugle: 25/1 95 **Besser Rev** (DAM), 1/3 60 **Kyholm** (SDY.SAM), 9/2 30 **Grenå Havn** (JSI), 2/1 25 **Råby Odde** (LTP) og 7/2 21 **Kalø Slotshalvø** (PLA). De sidste fugle blev set 23/3 1 **Egens** (SEI) og 27/3 1 **Sødringholm Strand** (JPA).

2. halvår: De første fugle blev set 22/10 2 **Kalsemade** (TBR). Der blev set 3 større flokke: 16/11 20 **Eskeplet** (JPA) samt 1/12 45 + 5/12 41 **Alrø Poldkrog** (TBR.SSK).

Total: 555 (inkl gengangere)      Antal indsendere: 27      Antal obs: 53      Antal lokaliteter: 31

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 225 | 87  | 66  | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 0   | 24  | 60  | 93  |

### Gulspurv (*Emberiza citrinella*) 18570

En lille stigning i indsendte obs og antal fugle. Igen i år bærer materialet præg af nogle få ihærdige optællere af syngende fugle. Kræet trives vist godt i amtet.

Yngel: 5 lokaliteter med 11 par indsendt, flest **Hevring Hede 5** (DOF). Desuden 111 sy på 52 lokaliteter (med mindre end 5 fugle). 3 flittige har foretaget optællinger af syngende fugle, og der er fremkommet følgende pænetal. **Fannerup 6**, **Kolindsund 7**, **Jernhatten 7** (alle JSI), **Kristrup Enge 7**, **Tjærby Enge 7**, **Romalt Enge 9**, **Bjerregrav Mose 10**, **Gudenåparken 12** (alle JPA) og **Sødringholm Skov 13** (OLI).

1. halvår: Ingen obs af trækkende fugle, men flere store flokke: 15/1 100 **Kalsehoved Skov** (TBR), 23/2 55 **Vestrup-Tustrup** (JPA), 13/2 50 **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 9/2 40 **Sødringholm Strand** (JPA).

2. halvår: Heller ikke i efteråret blev der set trækbevægelser. Nogle pænt store flokke blev det dog til, 31/10 60 **Limå By** (HST), 13/10 55 **Hulmade** (OLI), 3/8 54 **Kolindsund** (MST).

Total: 1678      Antal indsendere: 23      Antal obs: 223      Antal lokaliteter: 98

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 200 | 187 | 45  | 72  | 246 | 121 | 39  | 75  | 70  | 321 | 90  | 212 |

## Hortulan (*Emberiza hortulana*) 18660

Intet forandret - 8 fugle og igen flest på Anholt.

29:4 1 **Anholt By** (FS), 4:5 1 sy, **Ølsted** (LM), 11:5 4 **Anholt By** (FS), 17:5 1 **Gjerrild Nordstrand** (PST). Fra efteråret én iagttagelse 7:9 1 **Totten**, Anholt (OLI).

Tilføjelse til 1996-rapporten: 28:8 4 trk + 28:8 1 1K fou. **Vesborg Fyr** (SDY).

## Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*) 18770

Næsten dobbelt så mange fugle som i 1996, men det skyldes også én iagttagelse af 500 trækkende fugle. Bemærkelsesværdigt er da også de relativt få indsendte obs af trækfugle.

Yngel: 21-22 par på 6 lokaliteter, blandt andet **Treskelbakkeholm** 10 (JGR), **Hevring Hede** 4-5 (DOF) og **Lindholm Hoved** 4 (PLA). Desuden 46 syngende fugle på 27 lokaliteter (med færre end 5 fugle). JPA har været overmåde flittig. Følgende tal skylder vi hans ore tak for: **Gudenåparken** 12 sy, **Bjerregrav Mose** 10, **Romalt Enge** 9, **Kristrup Enge** 7 og **Tjærby Enge** 7.

1. halvår: Ved **Gjerrild** trak 9:3 500 (RD), ellers yderst beskedne træktalet: 31:3 4 **Issehoved** (SDY,SAM). Større flokke sås et par steder, 25:4 25 **Lading Sø** (HET), 7:4 20 **Anholt By** (FS).

2. halvår: Der er ikke noteret trækkende fugle i efteråret. Større flokke 2:8 25 **Hornbæk Enge** (JPA), 6:10 25 **Kalsemade** (TBR) og 20:9 22 **Vesborg Fyr** (SDY,SAM).

Vinterobs.: 5:1 1 **Besser Rev** (SAM), 23:2 3 **Lading Sø** (HET), 27:2 1 **Tre-Broer**, Århus Å (OLI) og 1:12 1 **Kalsemade** (TBR).

Total: 1130      Antal indsendere: 32      Antal obs: 179      Antal lokaliteter: 72

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 1   | 4   | 578 | 154 | 112 | 79  | 11  | 54  | 67  | 69  | 1   | 1   |

## Kornværpling (*Miliaria calandra*) 18820

Lidt færre fugle indrapporteret, men der blev set nogle pæne flokke og ganske flotte tal for syngende fugle.

Yngel: Blot 3 sikre par på 3 lokaliteter, men til gengæld nogle flere obs af syngende fugle. Kornværplingen synger det meste af året, således også i 1997, hvor der er hørt 101 fugle på 50 lokaliteter fra jan.-dec. I yngletiden er der hørt 56 fugle på 18 lokaliteter, flest 4:8 20 **Sødringvær** (OLI). Det handler om samtlige syngende fugle i Sødring Sogn. Der meldes om 1 sy **Svejstrup Enge** ved Ry, hvor Kornværplingen skal være sjældnen i følge PLA.

Store flokke, 1 halvår: 25:1 121 **Kolindsund** (ABL) og 15:3 30 **Gjerrild Nordstrand** (PST). I efteråret blev der set flere flokke, således: 13:10 50 **Karlby Klint** (PST), 16:11 100 **Kolindsund** (ABL) og 21:12 55 **Norsminde Fjord** (OGJ), hvilket er usædvanligt for egnen, men OGJ fortæller, at arten ses hyppigere end tidligere.

Total: 759      Antal indsendere: 26      Antal obs: 114      Antal lokaliteter: 64

| JAN | FEB | MAR | APR | MAJ | JUN | JUL | AUG | SEP | OKT | NOV | DEC |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 146 | 36  | 48  | 48  | 57  | 51  | 16  | 6   | 1   | 55  | 149 | 148 |

## Dyr i Århus Amt 1997

Traditionen tro bringer vi her - bortset fra fugle - hvad folk har fundet interessant at nedfælde i notesbogen om årets observationer af dyr. Når det gælder spændende, mærkværdige og sjældne fund har 1997 ikke været en undtagelse. Foruden de mere usædvanlige iagttagelser kan det også være interessant at fundere over, hvorfor nogle i øvrigt almindelige arter, er fåtallige eller slet ikke repræsenteret i rapporten. Specielt har Thomas Vikstrøm bidraget med mange sommerfugleobservationer fra Samsø.

En naturoplevelse af de mere usædvanlige har vi også modtaget. På en tur til Norsminde Fjord blev Lars Witting vidne til en dramatisk oplevelse, hvor en stor flagermusart, formentligt Brunflagermus, ved højlys dag blev forfulgt, møbbet og hakke til døde af flere Gråkrager. Flagermusen endte med at falde i vandet, hvor den - hvis ikke den allerede var død - druknede!

Interessen for at bidrage til denne rubrik er fortsat god, om end flere bidragsydere er ønskeligt. Det er i øvrigt påfaldende få oplysninger, vi får ind af padder og krybdyr.

Et landsdækkende atlasprojekt for pattedyr er, som måske bekendt, under planlægning. For pattedyrenes vedkommende modtages derfor nu oplysninger fra hele landet, herunder oplysninger fra større og mindre øer. Desuden efterlyses tårnfalke- og uglegylp fra hele landet og ikke mindst fra øerne, hvorfra vi kender meget lidt til forekomsten af småpattedyr. Jeg håber meget på din hjælp - fragtomkostninger i forbindelse med fremsendelse af gylp refunderes - men kontakt mig først.

Og - som noget nyt - så må du også gerne indsende observationer af orkideer.

### Dagsommerfugle m.m.

Antallet af indsendte observerede sommerfugle fremgår af tabel 7. De fleste oplysninger er denne gang fra Djursland og Samsø. Hele fem indrapporterede sommerfuglearter var nye for faunakartoteket. Det gælder Brunpletvinge, der blev set 21/7 på Midtdjursland og som er en art i stor tilbagegang i landet. Brunlig perlemorsommerfugl blev set 1/7 i Segalt Kær og Grønbroget kålsommerfugl i juni ved Stavns på Norddjursland. Om denne arts forekomst i landet skriver Stoltze (1997): "Stort set ikke set fra 1970 til 1991. Dukkede på ny op i 1992 og især i 1994 i landets sydlige egne. Måske ved at etablere sig igen". Den 10/8 blev en Iris set i Midtjylland. Sidst men ikke mindst blev den meget sjældne Kirsebærtakvinge iagttaget 15/5 på As Hoved ved Juelsminde syd for Århus Amt af Peder Nygaard Nielsen. En nærmere omtale af fundet vil blive bragt i Gejrfuglen.

Blandt de mere almindelige arter er det interessant med indrapportering af blot én Tidselsommerfugl til sammenligning med ikke mindre end 1490 individer i artens topår i 1996. Igen viste Søgekåben sig i et pænt antal. I de senere år har fordelingen været: 1993(1), 1994(1), 1995(22), 1996(87) og 1997(29). Næsten 1000 Dagpåfugløjere er mange og skyldes et målrettet arbejde med mærkning af 856 individer af Morten D.D. Hansen m.fl. Endelig er de 16 rødplettede blåfugle et pænt antal. Thorkild Brandt har fulgt Stor gedehams i Gyllingnæsområdet. Arten blev genfundet i nogle udgåede bøgetræer, hvor den også blev set i 1996. Den 22/9 blev der set særlig mange. Thomas Vikstrøm angiver invasionsagtig forekomst af Syvpletlet og Fjortenpletlet mariehøne på Samsø i primo august måned med tusindtallig forekomster.

### Padder og krybdyr

Der er indkommet meget få oplysninger om padder, så de gemmes til en senere lejlighed. Hugorm og og Snog er fundet med et individ på henholdsvis 6 og 9 lokaliteter. En Sort hugorm er set på Tirstrup Flyveplads. Markfirben er kun meldt fra 3 lokalitet, hvor Rosmus Grusgrav er ny for arten. I øvrigt blev det til 13 Skovfirben og 10 Stålorme.

### Pattedyr

I forbindelse med OBFs flagermuseekskursion til Mols Bjerge blev det til flere sikre artsbestemmelser af flagermus, bl.a. Damflagermus 2, endvidere Trold-, Dværg og Langøret flagermus. Sidstnævnte blev også fundet død med to individer 18/3 i Mariager Kirke. Alle Skimmelflagermus er fra Århus by.

Ræven synes igen at være ved at komme på fode efter angrebet af skab.

1997 var et meget fint år for Odderen, der iøvrigt bød på ret få indrapporterede mårdeer. Odderen blev set i Mørke Kær og et individ blev fundet ihjelkørt ved Elsegårde og i Hadsten by (Lilleåen). Oddere er registreret ved fund af ekskrementer følgende steder: Gudenåbroen mellem Om Kloster og Ry samt enkelte andre steder i

Midtjylland uden nærmere angivelse af fundsted. Endvidere Mørke kær, Rosenholm Å, Stubbe Sø, Nørreso ved Rugård (måske første obs her i mere end 30 år). Ved Potso i Midtjylland blev en hun med to unger fundet i en åleruse; kun den ene unge overlevede. Det er utrolig vigtigt for odderens overlevelse i landet, at man respekterer loven om påbud om anvendelse af stopriste i ruser.

En gråsæl er set 7/9 på Totten, Anholt. Oplysning om 8 gråsæler angivet set 26/12 ved Lystrup Strand, Norddjursland kræver nærmere dokumentation. Antallet af indsendte observerede pattedyr fremgår iøvrigt af tabel 8.

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Hvidvinger:                    |     |
| Sortåret hvidvinge             | 3   |
| Kålsommerfugle:                |     |
| Stor kålsommerfugl             | 30  |
| Lille kålsommerfugl            | 23  |
| Grønåret kålsommerfugl         | 4   |
| Grønbroget kålsommerfugl       | 1   |
| Aurora                         | 25  |
| Hosommerfugle:                 |     |
| Citronsommerfugl               | 32  |
| Takvinger:                     |     |
| Iris                           | 1   |
| Kirsebærtakvinge               | 1   |
| Nældens takvinge               | 63  |
| Dagpåluge                      | 995 |
| Admiral                        | 29  |
| Tidselsommerfugl               | 1   |
| Søgekåbe                       | 29  |
| Perlemorsommerfugle:           |     |
| Mørkperlemorsommerfugl         | 2   |
| Brunlig perlemorsommerfugl     | 1   |
| Storpletlet perlemorsommerfugl | 4   |
| Perlemorsommerfugl sp.         | 2   |
| Pletvinger:                    |     |
| Brun pletvinge                 | 1   |
| Randojer:                      |     |
| Sandrandøje                    | 3   |
| Græsrandøje                    | 60  |
| Engrandøje                     | 8   |
| Okkergul randøje               | 6   |
| Skovrandøje                    | 65  |
| Vejrandøje                     | 4   |
| Buskommerfugle:                |     |
| Det hvide W                    | 1   |
| Ildfugle:                      |     |
| Lille ildfugl                  | 5   |
| Dukatsommerfugl                | 3   |
| Blafugle:                      |     |
| Dværghlafugl                   | 1   |
| Skovblafugl                    | 1   |
| Almindelig blafugl             | 51  |
| Rødpletlet blafugl             | 16  |
| Føranderlig blafugl            | 1   |

**Tabel 7.** Dagsommerfugle iagttaget i Århus amt 1997.  
Tallene angiver antal individer.

|                     |     |
|---------------------|-----|
| Muldvarp            | 1   |
| Dværgspidsmus       | 3   |
| Almindelig spidsmus | 1   |
| Pindsvin            | 62  |
| Damflagermus        | 2   |
| Skimmelflagermus    | 12  |
| Sydflagermus        | 1   |
| Brunflagermus       | 4   |
| Långøret flagermus  | 12  |
| Dværgflagermus      | 4   |
| Troldflagermus      | 10  |
| Hare                | 139 |
| Egern               | 75  |
| Rødmus              | 2   |
| Mosegris            | 17  |
| Sydmarkmus          | 4   |
| Nordmarkmus         | 3   |
| Dværggris           | 1   |
| Halsbåndmus         | 32  |
| Skovmus             | 2   |
| Brun rotte          | 14  |
| Husmus              | 1   |
| Ræv                 | 57  |
| Grævling            | 24  |
| Laskat              | 8   |
| Ilder               | 7   |
| Mink                | 7   |
| Odder               | 10  |
| Husnår              | 17  |
| Spættet sæl         | 197 |
| Gråsæl              | 1   |
| Vildsvin            | 1   |
| Marsvin             | 35  |
| Krondyr             | 37  |
| Rådyr               | 392 |
| Dådyr               | 1   |

**Tabel 8.** Pattedyr iagttaget i Århus amt 1997.  
Tallene angiver antal individer.

## LITTERATUR

- Asbirk, S. 1978: Tejsten *Cephus grylle* som ynglefugl i Danmark. DOFT. 72. årg., s. 161-178.
- Christensen, K. & E. Soby 1998: Fugle i Danmark 1996. Årsrapport over observationer. DOFT. 92. årg., s. 201-248.
- Gylling-Jørgensen, O. 1992: Sjældne fugle i Århus Amt 1858-1991. Soravnen 1/92, s. 20-22.
- Gylling-Jørgensen, O. 1992: Sjældne fugle i Århus Amt 1858-1991 (2). Soravnen 2/92, s. 17-20.
- Meltofte, H. 1993: Vadefugletrækket gennem Danmark. DOFT. 87. årg., Nr. 1-2.
- Olsen, K.M. 1992: Danmarks Fugle - en oversigt. DOF.
- Ortvad, O.E. 1997a: Siden sidst. DOF-Nyt. Nr 2 s. 22-23.
- Ortvad, O.E. 1997b: Siden sidst. DOF-Nyt. Nr 3 s. 27-29.
- Skotte Møller, H. 1970: Midtjylland's Fugle. Silkeborg.
- Snow, D. & C. Perrins 1997: Birds of the Western Palearctic. Concise edition I+II. Oxford.
- SOF 1997: Fågelåret 1996. Vår Fågelvärld. Supp. nr. 24.
- Svensson, S. 1997: Hjälp til att bevaka fågelfaunans förändringar! Vår Fågelvärld 1/1997: 20-21.



## SU-listen

Nedenstående er den senest opdaterede liste over arter og racer, som skal bedømmes af Sjældenhedsudvalget.

Sortbrynet Albatros  
Kuhls Skråpe  
Storskråpe  
Middelhavsskråpe  
Lille Skråpe  
Wilsons Stormsvale  
Topskarv  
Almindelig Pelikan  
Krøttoppet Pelikan  
Amerikansk Fregatfugl  
Amerikansk Rørdrum  
Dværghejre  
Nathejre  
Tophejre  
Kohejre  
Purpurhejre  
Sort Ibis  
Rødhalsed Gås  
Amerikansk Pibeand  
Sortbrun And  
Blåvinget And  
Halsbåndstroland  
Hvidøjet And  
Lille Bjergand  
Brilleand  
Bøffelend  
Ådselgrib  
Gåsegrib  
Slangeørn  
Steppehøg  
Ørnevåge  
Lille Skrigørn  
Stor Skrigørn  
Steppeørn  
Kejsørørn  
Dværgørn  
Høgeørn  
Eleonorafalk  
Lille Tårnfalk  
Amerikansk Tårnfalk  
Slagfalk  
Jagtfalk  
Tjur  
Lille Rørvagtel  
Dværgrørvagtel  
Lille Sultanhøne  
Jomfrutrane  
Dværgtrappe  
Kravetrappe  
Stortrappe  
Styrteløber  
Triel  
Ørkenløber  
Rødvinget Braksvale

Sortvinget Braksvale  
Mongolsk Præstekrave  
Ørkenpræstekrave  
Sibirisk Tundrahøjle  
Amerikansk Tundrahøjle  
Steppeviibe  
Tyknæbbet Dværgryle  
Rødhalsed Ryle  
Hvidrygget Ryle  
Stribet Ryle  
Spidshalet Ryle  
Prærieløber  
Langnæbbet Sneppeklire  
Canadisk Kobbersneppe  
Bartramsklire  
Damklire  
Stor Gulbenet Klire  
Gulbenet Klire  
Terekklire  
Wilsons Svømmesneppe  
Stor Sorthovedet Måge  
Lattermåge  
Bonapartemåge  
Rosenmåge  
Ismåge  
Rosenterne  
Brilleterne  
Sodfarvet Terne  
Hvidskægget Terne  
Hvidvinget Terne  
Polarlomvie  
Steppehøne  
Østlig Turteldue  
Skadegøg  
Sortnæbbet Gøg  
Gulnæbbet Gøg  
Dværghornugle  
Sneugle  
Høgeugle  
Spurveugle  
Rødhalsed Natravn  
Ørkennatravn  
Alpesejler  
Grøn Biæder  
Ellekrage  
Mellemflagspætte  
Tretået Spætte  
Kortået Lærke  
Klippesvale  
Rødrygget Svale  
Taigapiber  
Citronvipstjert  
Sibirisk Jernspurv  
Alpejernspurv

Sydlig Nattergal  
Rubinnattergal  
Blåstjert  
Isabellastenpikker  
Ørkenstenpikker  
Middelhavsstenpikker  
Nonnestenpikker  
Stendrossel  
Vandredrossel  
Gulddrossel  
Naumanns Drossel/  
Brundrossel  
Rødstrubet/  
Sortstrubet Drossel  
Stribet Græshoppesanger  
Stor Græshoppesanger  
Tamarisksanger  
Vandsanger  
Lille Rørsanger  
Buskrørsanger  
Lille Gulbug  
Spottesanger  
Sortstrubet Sanger  
Hvidskægget Sanger  
Sorthovedet Sanger  
Ørkensanger

Nordsanger  
Humes Sanger  
Schwarz Løvsanger  
Brun Løvsanger  
Vestlig Bjergløvsanger  
Brun Fluesnapper  
Azurmejse  
Isabellatornskade  
Brun Tornskade  
Rosenbrystet Tornskade  
Sydlig Stor Tornskade  
Rødhovedet Tornskade  
Rosenstær  
Ørkendompap  
Mørkjøjet Junco  
Krogneb  
Hvidstrubet Spurv  
Hvidkindet Værling  
Pileværling  
Dværgværling  
Gulbrystet Værling  
Brunhovedet Værling  
Hætteværling  
Indigofinke  
Sort Trupial  
Gulhovedet Trupial

### Racer

Sortbuget Knortegås *Branta bernicla nigricans*  
Amerikansk Krikand *Anas crecca carolinensis*  
Russisk Duehøg *Accipiter gentilis buteoides*  
Steppevåge *Buteo buteo vulpinus*  
Islandsk Stor Kobbersneppe *Limosa limosa islandica*  
Sølvmåge *Larus argentatus cachinnans*  
Kumliens Måge *Larus glaucooides kumlieni*  
Lomvie *Uria aalge hyperborea*  
Hvidbrystet Slørugle *Tyto alba alba*  
Sorthovedet Gul Vipstjert *Motacilla flava feldegg*  
Gærdesmutte *Troglodytes troglodytes fridariensis* og/  
eller *hirtensis* og/feller *borealis*  
Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyaneocula*  
Sibirisk Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata maura*  
og/feller *stejnegeri*  
Gærdesanger *Sylvia curruca blythi*

**Iagttagelser af fugle, der ikke er bestemt til art, behandles sædvanligvis ikke, men i hvert fald følgende undtagelser gælder dog:**

Braksvale  
Tundrahøjler  
Sneppeklirer

**INDEX** - numre henviser til sidetal.

- Aftenfalk 30  
 Agerhøne 32  
 Alk 54  
 Alk/Lomvie sp. 54  
 Allike 90  
 Alm. Gul Vipstjert 66  
 Alm. Kjøve 48  
 Alm. Ryle 41  
 Atlingand 19  
 Baltisk Sildemåge 50  
 Bjergand 21  
 Bjergirisk 88  
 Bjerglærke 63  
 Bjergvipstjert 66  
 Blisgås 15  
 Blishøne 33  
 Blå Kærhøg 27  
 Blåhals 69  
 Blåmejse 79  
 Bogfinke 86  
 Bomlærke se Kornværting  
 Bramgås 16  
 Broget Fluesnapper 78  
 Brushane 42  
 Bynkefugl 70  
 Bysvale 64  
 Canadagås 15  
 Digesvale 63  
 Dobbeltbekkasin 42  
 Dompap 90  
 Drosselrørsanger 75  
 Duehøg 28  
 Dværgfalk 30  
 Dværgmåge 48  
 Dværgryle 40  
 Dværg-/Temmincksryle 40  
 Dværgterne 52  
 Ederfugl 21  
 Engpiber 65  
 Engsnarre 33  
 Enkeltbekkasin 42  
 Fasan 32  
 Finke sp. 86  
 Fiskehejre 12  
 Fiskeørn 30  
 Fjeldvåge 29  
 Fjordterne 52  
 Fjord-/Havterne 52  
 Fløjlsand 22  
 Fuglekonge 77  
 Gransanger 76  
 Gravand 17  
 Græshoppesanger 74  
 Gronbenet Rorhøne 33  
 Gronirisk 87  
 Grønsisken 87  
 Grønspætte 61  
 Grå Fluesnapper 77  
 Gråand 19  
 Grågås 15  
 Gråkrage 84  
 Gråmåge 51  
 Gråsisken 89  
 Gråspurv 85  
 Gråstr. Lappedykker 9  
 Gul Vipstjert 65  
 Gulbug 75  
 Gulirisk 87  
 Gulspurv 91  
 Gærdesanger 75  
 Gærdesmutte 68  
 Gøg 57  
 Halamejse 78  
 Havesanger 75  
 Havlit 22  
 Havterne 52  
 Havørn 26  
 Hedehøg 28  
 Hedelærke 62  
 Hjejle 36  
 Hortulan 92  
 Huldue 56  
 Husrødstjert 69  
 Husskade 82  
 Hvepsevåge 26  
 Hvid Stork 12  
 Hvid Vipstjert 67  
 Hvidhalset Fluesnapper 78  
 Hvidklire 45  
 Hvidnæbbet Lom 8  
 Hvidsisken 89  
 Hvidvinget Korsnæb 89  
 Hvidvinget Terne 53  
 Hvinand 23  
 Hærfugl 60  
 Hættemåge 48  
 Isfugl 60  
 Islandsk Ryle 39  
 Islom 7  
 Jagtfalk 31  
 Jernspurv 68  
 Karmindompap 90  
 Kernebider 91  
 Kirkeugle 58  
 Kjøve sp. 47  
 Klyde 34  
 Knarand 18  
 Knopsvane 13  
 Kongeørn 30  
 Kornværting 92  
 Kortnæb. Gås 15  
 Korttået Træløber 80  
 Krikand 18  
 Krumnæb. Ryle 40  
 Kvækerfinke 86  
 Kærløber 42  
 Kærsanger 74  
 Landsvale 63  
 Laplandsværting 91  
 Lille Flagspætte 62  
 Lille Kobbersneppe 43  
 Lille Korsnæb 89  
 Lille Lappedykker 8  
 Lille Præstekrave 35  
 Lille Regnspeve 44  
 Lille Skallesluger 23  
 Lille Stormsvalde 10  
 Lomvie 53  
 Lunde 55  
 Lysbuget Knortegås 16  
 Lærke-/Aftenfalk 31  
 Lærkefalk 31  
 Løvsanger 77  
 Mallebuk 10  
 Mandarinand 17  
 Markpiber 64  
 Mellemkjøve 47  
 Misteldrossel 73  
 Møschornugle 59  
 Mudderklire 46  
 Munk 76  
 Mursejler 60  
 Musvit 79  
 Musvåge 28

- Mørkb. Knortegås 16  
 Natravn 59  
 Nattergal 69  
 Natugle 58  
 Nilgås 17  
 Nordisk Lappedykker 9  
 Nordl. Gul Vipstjert 66  
 Nøddekrige 82  
 Odinshane 47  
 Pibeand 17  
 Pibesvane 13  
 Piro 81  
 Plettet Rørvagtel 33  
 Pungmejse 81  
 Ravn 84  
 Ride 51  
 Ringdrossel 71  
 Ringdue 56  
 Rosenstær 85  
 Rod Glente 26  
 Rødben 45  
 Rødhals 69  
 Rødhovedet And 20  
 Rødrygget Svale 64  
 Rødr. Tornskade 81  
 Rødstjert 70  
 Rødstrubet Lom 7  
 Rødstrubet Piber 65  
 Rødt. Fuglekonge 77  
 Rørdrum 11  
 Rørhøg 27  
 Rørsanger 74  
 Rørspurv 92  
 Råge 83  
 Sabinemåge 48  
 Sandløber 40  
 Sangdrossel 72  
 Sanglærke 62  
 Sangsvane 14  
 Savisanger 74  
 Sildemåge 49  
 Silkehale 67  
 Silkehejre 12  
 Sivsanger 74  
 Sjagger 72  
 Skarv 10  
 Skeand 19  
 Skovhornugle 59  
 Skovpiber 64  
 Skovsanger 76  
 Skovskade 82  
 Skovsneppe 43  
 Skovspurv 85  
 Skægmejse 78  
 Skærpiber 65  
 Slorugle 58  
 Smålom sp. 7  
 Snespurv 91  
 Solsort 71  
 Sort Glente 26  
 Sort Stork 12  
 Sortand 22  
 Sortgrå Ryle 41  
 Sorth. Lappedykker 9  
 Sortklire 44  
 Sortkrage 84  
 Sortmejse 79  
 Sortspætte 61  
 Sortstrubet Bynkefugl 71  
 Sortstrubet Lom 7  
 Sortterne 53  
 Spidsand 19  
 Splitterne 51  
 Spurvehøg 28  
 Spætmejse 80  
 Stellersand 22  
 Stenpikker 71  
 Stenvender 47  
 Stillits 87  
 Stor Flagspætte 62  
 Stor Hornugle 58  
 Stor Købbersneppe 43  
 Stor Korsnæb 90  
 Stor Præstekrave 36  
 Stor Regnspøve 44  
 Stor Skallesluger 24  
 Stor Tornskade 81  
 Storkjove 48  
 Storlom sp. 8  
 Stormmåge 49  
 Strandhjejle 37  
 Strandskade 34  
 Stær 85  
 Sule 10  
 Sumpmejse 79  
 Svaleklire 46  
 Svartbag 51  
 Sydlig Nattergal 69  
 Sædgås 14  
 Sokonge 55  
 Sølvmåge 50  
 Taffeland 20  
 Tejst 54  
 Temmincksryle 40  
 Thorshane 47  
 Tinksmed 46  
 Toplærke 62  
 Topmejse 79  
 Toppet Lappedykker 8  
 Toppet Skallesluger 24  
 Tornirisk 88  
 Tornsanger 75  
 Tranc 33  
 Troldand 20  
 Træløber 80  
 Turteldue 57  
 Tyrkerdue 57  
 Tårnfalk 30  
 Vagtel 32  
 Vandrefalk 31  
 Vandrikse 33  
 Vandstær 67  
 Vende-hals 60  
 Vibe 38  
 Vindrossel 72  
 Ægyptisk Gås se Nilgås  
 Ærn 30

## FORKORTELSER

Forkortelser anvendt i rapporten:

**pull** = pullus, dvs fra klækning til opnåelse af flyveevne.

**juv** = juvenil, dvs fra første rigtige fjerdragt til gennem kropstjærfældning opnået første vinterdragt.

**imm** = immature, dvs ikke-ynglende fugl fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

**subad** = subadult, dvs en ynglende fugl, der endnu ikke har opnået fuldt udfarvet voksendragt. De store måger f.eks. kan yngle med brune fjer i dragten.

**ad** = adult, dvs kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

**1K, 2K osv** = alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækningen til forstkomne nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74 årg. 1980 s. 89, om aldersangivelser i foreningens publikationer.

**vdr** = vinterdragt    **h** = hort    **ret** = returtræk    **rmk** = ringmærket

**sdr** = sommerdragt    **trk** = trækkende    **rst** = rastende

**odr** = overgangsdr.    **trkf** = trækforsøg    **fou** = fouragerende

**sy** = syngende    **indtrk** = indtrk.    **ex** = eksemplarer

**plt** = plantage    **o** = over    **obs** = observation    **medd** = meddelt

**slb** = slambede dvs. afvandingsbassiner for slam, oppumpet fra sø- eller fjordbund.

**N, Ø, S, V, SV, NNØ osv.** = trækretning mod det pågældende verdenshjørne.

**pri** = primo, dvs dagene fra d. 1. til d. 10 i måneden.

**med** = medio, dvs. dagene fra d. 11 til d. 20. i måneden.

**ult** = ultimo, dvs. dagene fra d. 21 til d. 31 i månedene.

Bemærk at vi ikke anvender punktum efter ovennævnte forkortelser, da dette ville medføre for mange prikker i rapporten.

## MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

- Jørgen S. Christensen**, Hedemannsgade 3 st. 8000 Århus C. Tlf. 8613 4526 (Strandskade-Vibe, Alkefugle).
- Stefan Clausen**, Tornebakken 79, 8240 Risskov. Tlf. 8621 9952 (Drosler, Tornskader, Pirol).
- Henning Ettrup**, Udgården 6, Lading, 8471 Sabro Tlf. 8694 9606 (Svaner, Gæs, lay-out, figurer, vejr).
- Carsten Høeg**, Neptunvej 38 H. st., 8270 Højbjerg. Tlf. 8611 4559 (Lommer, Kjøver, Natravn-Skrigefugle).
- Ole Jensen**, Torshøjvænget 54, Kolt, 8361 Hasselager Tlf. 8628 5614 (Dykænder, Måger, Skarv).
- Lars P. Johansson**, Balevej 10, Ommestrup, 8544 Mørke Tlf. 8637 7841 (Indtastning).
- Jens Kirkeby**, Oksevejen 16, 8680 Ry. Tlf. 8689 1920 (Lappedykkere, Vipstjerter).
- Peter Lange**, Jeksenvej 108, 8464 Galten. Tlf. 8695 0341 (Stork-Flamingo, Ryler, Vandstær, Stær, Krager, database).
- Arne Bo Larsen**, Axel Munchsvej 67, 8550 Ryomgård. (Stormfugle, Lærker, Pibere, Svaler).
- Jørgen Terp Laursen**, Engdalsvej 81B, 8220 Brabrand. Tlf. 8626 1296 (Pattedyr, Krybdyr, Padder).
- Jørgen Lodberg**, Dalsvinget 63, 8600 Silkeborg. Tlf. 8682 4332 (Gråspurv-Hvidsiskan).
- Flemming Nielsen**, Oddervej 12, 8660 Skanderborg. Tlf. 8652 5908 (Brushane-Odinshøne, Duer, Sangere).
- Lars Ulrich Rasmussen**, Finningvej 14, Foldby, 8283 Hinnerup. Tlf. 8698 6376 (Rovfugle, Gøg, Silkehal, Mejsler, Korsnæb-Kornværting, figurer).
- Jan Sielemann**, Hulvejen 21, Højbjerg, 8500 Grenå. Tlf. 8633 1449 (Smådrosler).
- Peter Styrbæk**, Nr. Ålumvej 15, Ålum, 8900 Randers. Tlf. 8646 6382 (Terner, Ugler, Fluesnappere).
- Flemming Uttenthal**, Holmbjergvej 57, 8420 Knebel. Tlf. (Svommeænder, Vandhøns, Høns, Trane).
- Korrektur:** Flemming Nielsen, Ole Gylling Jørgensen og Connie Møller.

## TIL NOTATER

**BIDRAGYDERE TIL FUGLE I ÅRHUS AMT 1997**

Sorteret alfabetisk efter første bogstav i initial. For bosiddende i Århus nævnes intet bynavn.

- ABL Arne Bo Larsen, Ryomgård  
 ACH Albert Christensen, Risskov  
 AJA Allan Janniche, Stavtrup  
 ASC Albert Schmidt, Lystrup  
 BEH Bent Hansen, Viby J  
 BGO Bjarne Gølls, Brabrand  
 BKR Benny Kristensen, Randers  
 BOG Obs bøger i Fugletårne  
 BRA Birger Rasmussen, Venning  
 BRS Bo Ryge Sørensen, Silkeborg  
 CBJ Claus B. Jensen  
 CBR Carsten Bruun, Samsø  
 CHI Christian Lange  
 CHO Carsten Høeg, Højbjerg  
 CSS Carsten S. Sørensen, Hobro  
 DMU Danmarks Miljøundersøgelser, Kalo  
 DOF Turreferater m.m. DOF  
 EBU Erik Buchwald, Hornslet  
 ECH Erik Christensen, Orum Djurs  
 EER Esben Eriksen Silkeborg  
 EJJ Else Juul Jensen, Brabrand  
 FAJ Finn A. Jensen  
 FF Finn Frandsen  
 FFA Flemming Falk, Fløes  
 FLU Flemming Lundberg, Viby J  
 FNI Flemming Nielsen, Skanderborg  
 FOX Tony Fox, Nimtofte  
 FR Frits Rost, Risskov  
 FS Frank Svenson, Anholt  
 FUT Flemming Uttenthal, Knebel  
 GGU Georg Guldvang, Silkeborg  
 HAC Hans Christophersen, Skorping  
 HCA Helge Carlsen, Anholt  
 HDE Helge Dethlefsen, Århus  
 HET Henning Ettrup, Lading  
 HLL Henning Lykke Larsen, Risskov  
 HLF Henrik Læssøe, Odder  
 HP Hans Pinstrup, Horsens  
 HSK Hans Skov, Randers (DOF's storkegruppe)  
 HST Henrik Stenholt, Silkeborg  
 IBG Inge B. Gudnitz, Ikast  
 IKL Inger Klit  
 IZN Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg  
 JBA Jørgen Ballegård, Bryrup  
 JCN Jalmer C. Nielsen, Silkeborg  
 JFT Jens Fromsejer Thomsen  
 JGR Jens Gregersen, Vorso  
 JKI Jens Kirkeby, Ry  
 JKL Joy Klein, Balle  
 JLO Jørgen Lodberg, Silkeborg  
 JLY Jørn Lykkegård  
 JMU Jens Muff Hansen, Bryrup  
 JPA Jørgen Pagter, Randers  
 JPL Jens Peter Lømholt, Feldballe  
 JRP Jens Ryge Petersen, Pibbjerg  
 JSC Jørgen S. Christensen  
 JSI Jan Sielemann, Grenå  
 JSP Jens S. Pedersen, Randers  
 JTL Jørgen Terp Laursen, Brabrand  
 KIH Kirsten Hedin, Stovringgård  
 KM Klaus Mortensen  
 KMU Kasper Munch, Risskov  
 KSM Kasper & Søren Munch  
 KTO Klaus Tølbøll, Odder  
 LB Lars Borup, Brabrand  
 LBO Lars Bøgh  
 LEB Leif Brauer, Skodsborg  
 LGN Lars Gro-Nielsen  
 LM Lars Mogensen  
 LPJ Lars P. Johansson, Ommestrup  
 LTP Lars Tom-Petersen, Randers  
 LUR Lars Ulrik Rasmussen, Føldby  
 MDH Morten D.D. Hansen  
 MJH Morten Jenric Hansen  
 MST Mogens Stoustrup, Hedeskov  
 NH Niels Hannow, Sovind  
 NPB Niels Peter Brøgger  
 NWR Nick Wrigley, Risskov  
 OEI Ole Emil Hansen  
 OGI Ole Gylling-Jørgensen, Malling  
 OJE Ole Jensen, Kolt  
 OLI Ole Lilleor, Brabrand  
 PB Preben Bach  
 PBP P.B.Petersen, Grenå  
 PEO Poul Erik Ostergård, Beder  
 PLA Peter Lange, Stjær  
 PNN Peder Nygård Nielsen, Jelling  
 PPR Philippe Provancal  
 PST Peter Styrbæk, Ålum  
 RAN Rasmus Andersen  
 RDA Rolf Danielsen, Risskov  
 SAM Team-Samsø (C. Bruun, M.W. Heinen m.fl.)  
 SDY Svend Dybkjær, København NV  
 SEL Svend Erik Lauritzen, Birkerød  
 SHO Søren Højager, Mundelstrup  
 SKR Søren Krag  
 SMI Svend Møller Jensen, Soften  
 SMU Søren Munch, Risskov  
 SPI Stefan Pihl, Ronde  
 SSK Søren Skriver, Stavtrup  
 SSI Siden Sidst (FUGLE) og "fra felten"  
 Soravnen  
 STL DOF's Studielejre  
 TBR Thorkild Brandt, Gyfling  
 TKC Thomas Kjær Christensen  
 TNI Torben Nielsen, Hadsund  
 TVI Thomas Vikstrøm, Farum  
 VFR Verner Frandsen, Nimtofte  
 OBF Turreferater og Naturligt i GEJRFUGLEN,  
 medlemsblad for Ostjysk Biologisk Forening  
 AAS Århus Stiftstidende